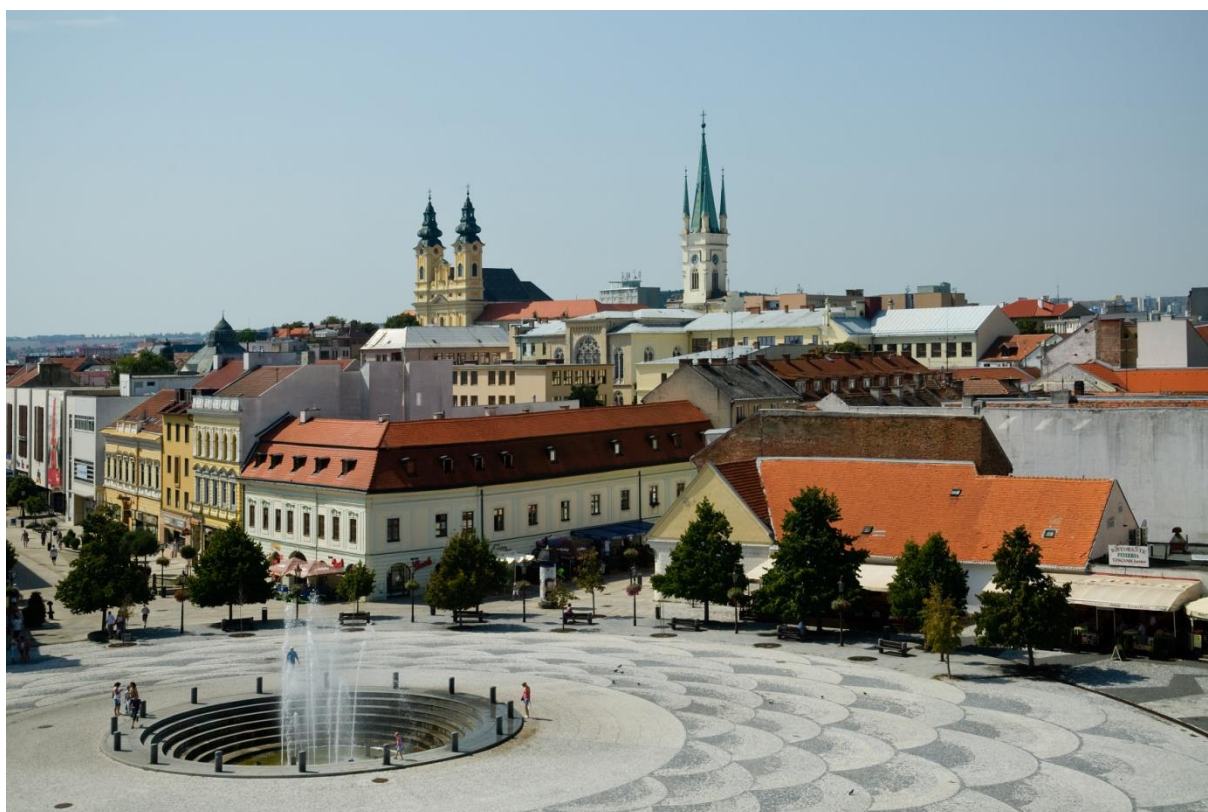

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Mesta Nitry

Aktualizácia na programovacie obdobie 2015 – 2023

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Mesta Nitry Programovacie obdobie 2015 - 2023
Územné vymedzenie :	Nitriansky kraj, Okres Nitra, Mesto Nitra
Dátum schválenia PHSR:	10.3.2016
Územný plán mesta:	schválený
Dátum schválenia PHSR:	10. 3. 2016
Dátum platnosti:	2015 - 2023
Verzia¹	1.0

Riadiaci tím:

JUDr. Igor Kršiak

Ing. Katarína Mochnaľ Koncošová, PhD.

Mgr. Vladimír Ballay

Externý konzultant:

PhDr. Andrea Hagovská

Materiál prešiel jazykovou úpravou.

Autor fotografie: Martin Havran

OBSAH

A	ÚVOD	4
	DOKUMENT A JEHO ŠTRUKTÚRA	4
	ZÁMER SPRACOVANIA	4
	PROCES SPRACOVANIA DOKUMENTU	9
B	ANALYTICKÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 - 2023	11
	ZHRNUTIE ANALYTICKEJ ČASTI PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023	11
	SWOT ANALÝZA	11
	ODHAD BUDÚCEHO MOŽNÉHO VÝVOJA	16
	STEEP ANALÝZA	18
C	STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023	19
	VÍZIA MESTA NITRY DO ROKU 2025	19
	POSLANIE MESTA NITRY DO ROKU 2025	19
	CIELE ROZVOJA MESTA	20
D	PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023	25
	VÝCHODISKÁ STRATÉGIE MESTA NITRY	25
	PROGRAMOVÉ OBLASTI ROZVOJA MESTA NITRY	27
	NÁVRH INTEGROVANÝCH PROJEKTOV / INTEGROVANÝCH BALÍČKOV	29
	Priorita č. 1: Príroda a kultúra v meste Nitra	29
	Priorita č. 2: Mobilita v meste Nitra	35
	Priorita č. 3: Lepší život v meste Nitra	37
	Priorita č. 4: Partnerstvo v meste Nitra	43
E	REALIZAČNÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023	47
	MANAŽMENT REALIZÁCIE A NAPŔŤANIA PHSR MESTA NITRY	47
	ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR MESTA NITRY	51
F	FINANČNÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023	52
	PROGRAM 1: Plánovanie, manažment a kontrola	54
	PROGRAM 2: Propagácia a marketing	54
	PROGRAM 3: Interné služby	55
	PROGRAM 4: Služby občanom	55
	PROGRAM 5: Bezpečnosť	55
	PROGRAM 6: Odpadové hospodárstvo	56
	PROGRAM 7: Komunikácie	56
	PROGRAM 8: Doprava	57
	PROGRAM 9: Vzdelávanie	57
	PROGRAM 10: Šport	58
	PROGRAM 11: Kultúra	59
	PROGRAM 12: Prostredie pre život	60
	PROGRAM 13: Sociálne služby	60
	PROGRAM 14: Bývanie	61
	PROGRAM 15: Priemyselné parky	62
	SCHVÁLENÉ ALOKÁCIE PRE INTEGROVANÉ ÚZEMNÉ INVESTÍCIE NA ÚZEMÍ MFO	63
	PREDPOKLADANÝ VPLYV EŠIF NA VÝVOJ PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA NITRY	66
G	ZÁVER	68
	Zoznam použitých skratiek	69
	Použité informačné zdroje	70
	Prílohy	73

A. ÚVOD

Na základe zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja, v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z.z iniciovala samospráva mesta Nitra spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) ako strednodobého programového dokumentu na obdobie 7 rokov s výhľadom na 10 – 14 rokov, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja SR (aktualizovaná v roku 2014), zohľadňuje ciele a priority navrhované v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku - Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023 , na území ktorého sa mesto nachádza a je vypracovaný v súlade so záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie mesta Nitra.

DOKUMENT A JEHO ŠTRUKTÚRA

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra (ďalej len „PHSR“) na obdobie 2015 – 2022 koncepčne a systematicky analyzuje súčasný stav územia a určuje budúcnosť rozvoja prostredníctvom špecificky miestnych intervencií – kľúčových investičných a neinvestičných projektov v oblasti ekonomickej, sociálnej, environmentálnej a inštitucionálnej. Vytvára obsahový, finančný a inštitucionálny rámec pre naplnenie vízie a strategických cieľov.

Platný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2015 – 2023 bol vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení jeho novely zákona č. 309/2014 Z.z, bude schválený uznesením Mestského zastupiteľstva po ukončení procesu SEA.

ZÁMER SPRACOVANIA

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra – Programové obdobie 2015 -2022
Forma spracovania	Pracovníkmi samosprávy v partnerstve verejného, súkromného a tretieho sektora s pomocou externej metodologickej podpory. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky (ďalej len „PHSR“) bol spracovaný v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. PHSR rešpektuje postup, povinné prílohy, plánovacie a podporné dokumenty navrhované Metodikou. Spracovanie dokumentu vychádza z princípu partnerstva a proces prípravy bol realizovaný participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov mestského úradu, externých odborníkov a širokej verejnosti.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedal riadiaci tím. Za tvorbu obsahu zodpovedali pracovné skupiny zriadené zo zástupcov mesta a partnerských organizácií. Pre účely spracovania dokumentu boli zriadené 3 pracovné skupiny – ekonomická /hospodárska/, sociálna a environmentálna. Členovia pracovných skupín za mesto boli nominovaní primátorom mesta. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie bolo ponúknuté na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavili záujem o spoluprácu bude uzatvorená v prípade záujmu o realizáciu PHSR partnerská dohoda. Proces spracovania PHSR prebiehal v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bola pravidelne oboznamovaná

	s priebežnými výstupmi prostredníctvom webovej stránky mesta a názory verejnosti boli získavané aj formou dotazníkového prieskumu a prieskumov realizovaných v rámci vybraných projektov. Programová a strategická časť PHSR bola verejne prerokovaná.
Obdobie spracovania	Od 1.4. 2015 do 31.12.2015 – vid'. Harmonogram spracovania PHSR
Financovanie spracovania	Náklady na spracovanie – externé konzultácie, posúdenie dokumentu, získavanie a zber štatistických dát a iné nevyhnutné náklady boli financované z vlastných prostriedkov mesta Nitra.

Rozvoj mesta Nitra je a bude ovplyvňovaný niekoľkými aspektmi s pozitívnym, ale aj negatívnym vplyvom na mesto samotné, na jeho rozvoj, prírodné i socioekonomické prostredie. Medzi najvýznamnejšie globálne výzvy či riziká súčasnosti, ktorým musia štáty, regióny i samotné mestá čeliť, môžeme zaradiť²:

- sociálne riziká (demografický pokles, sociálna polarizácia spoločnosti, segregácia, živelný rast miest - tzv. urban sprawl, nezamestnanosť);
- ekonomické riziká (bublina na trhu aktív, finančná kríza, šokové zmeny cien energií);
- geopolitické riziká (medzištátne vojenské konflikty, migračná kríza);
- technologické riziká (kybernetický útok, zlyhanie infraštruktúry s kriticky dôležitými informáciami);
- environmentálne riziká (zlyhanie v adaptácii na dopady zmeny klímy - otepľovanie, vlny horúčav a súch, intenzívne zrážky, strata priepustnosti pôdy, tzv. soil-sealing).

Nie všetky mestá však nevyhnutne musia čeliť všetkým výzvam súčasne a v rovnakom čase. Cieľom miest je posilňovať svoju „odolnosť“ - budovať silnú konkurencieschopnú lokálnu ekonomiku, maximálne využívať udržateľnú dopravu, poskytovať efektívne a kvalitné verejné služby, vytvárať priestor pre aktívne miestne komunity a zároveň uskutočňovať také rozhodnutia, ktoré zabezpečia zdravý rozvoj mesta a elimináciu možných rizík. K udržateľnému rozvoju mesta by mal prispieť aj správne zostavený plán rozvoja na lokálnej úrovni.

Aktualizovaný dokument vychádza z výsledkov hodnotenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2007 - 2013 s predĺženou platnosťou do konca roku 2015, reflektuje nové výzvy, zmeny prebiehajúce v strategickom, legislatívnom, či finančnom prostredí na Slovensku a v okolitých krajinách.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2015 - 2023 s výhľadom do roku 2025 (ďalej PHSR mesta Nitra 2015 – 2023) je aktualizovanou stratégiou ekonomického rozvoja, sociálneho a environmentálneho rozvoja krajského mesta Nitra s rešpektovaním širších väzieb mesta – jeho mestskej funkčnej oblasti . Predkladaný dokument po schválení nahrádza PHSR mesta Nitra na roky 2007 - 2013.

² report *The Global Risks 2015* (World Economic Forum)

PHSR mesta Nitra na roky 2015 - 2023 s výhľadom do roku 2025 je **strednodobý rozvojový dokument**, ktorý:

- reflektuje súčasnú situáciu mesta Nitra, potenciál územia mesta a reálne príležitosti, identifikuje problémy a navrhuje možnosti ich riešenia;
- je otvoreným dokumentom s možnosťou aktualizácie;
- obsahuje implementačný a monitorovací mechanizmus;
- je v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja jednou z podmienok pre získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov (verejné dotácie, prostriedky súkromných investorov, EŠIF a pod.);
- nadväzuje na predchádzajúci strategický dokument: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2007 - 2013;
- je vypracovaný v súlade s platnou a záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie - Územným plánom mesta Nitra v čase jeho spracovávania;
- bol spracovávaný súbežne s prípravou Integrovannej územnej stratégie Udržateľného mestského rozvoja funkčnej mestskej oblasti mesta Nitra - plánovacím a vykonávacím dokumentom, ktorého cieľom je riešenie potrieb rozvoja mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra prostredníctvom integrovaných územných investícií ako nového finančného nástroja - opatrení financovaných zo zdrojov Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) pre programové obdobie 2014 - 2020;
- zohľadňuje dlhodobé ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na obdobie 2007 - 2013 (i návrhu PHSR NSK 2015 – 2023 v príprave).

Spracovanie PHSR mesta Nitra 2015 - 2023 bolo realizované s cieľom dosiahnuť súlad:

- so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z. z.,
- s Metodikou na vypracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC spracovanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (verzia 2.0, február 2015) (ďalej len "*Metodika na vypracovanie PHSR*");
- s reálnymi potrebami a možnosťami mesta Nitra.

PHSR mesta Nitra na roky 2015 - 2023 s výhľadom do roku 2025 pozostáva v súlade s §8 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ako aj v zmysle novely tohto zákona č. 309/2014 Z. z., z piatich základných častí :

- analytickej;
- strategickkej;
- programovej;
- realizačnej a
- finančnej časti.

Analytická časť, okrem základnej charakteristiky mesta Nitry, obsahuje analýzu vnútorného a vonkajšieho prostredia podľa jednotlivých oblastí: ekonomická, sociálna, environmentálna a inštitucionálna (demografia, bývanie a rozvoj mesta, hospodárska základňa a podnikateľské prostredie, cestovný ruch, kultúra, školstvo, šport, sociálna starostlivosť, doprava, životné prostredie a bezpečnosť). Táto časť analýzy je spracovaná kvôli rozsiahlemu textu v samostatnej prílohe.

Záver analytík za príslušnú tematickú oblasť sú zhrnuté v podobe SWOT analýzy, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky územia a identifikuje príležitosti a ohrozenia. Nevyhnutnou súčasťou analytickej časti je aj ex-post hodnotenie predchádzajúceho Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitry na roky 2007 - 2013 (v samostatnej prílohe). Záver analytickej časti tvorí prognóza budúceho možného vývoja územia a celkové zhodnotenie súčasného stavu a odhad možných rizík.

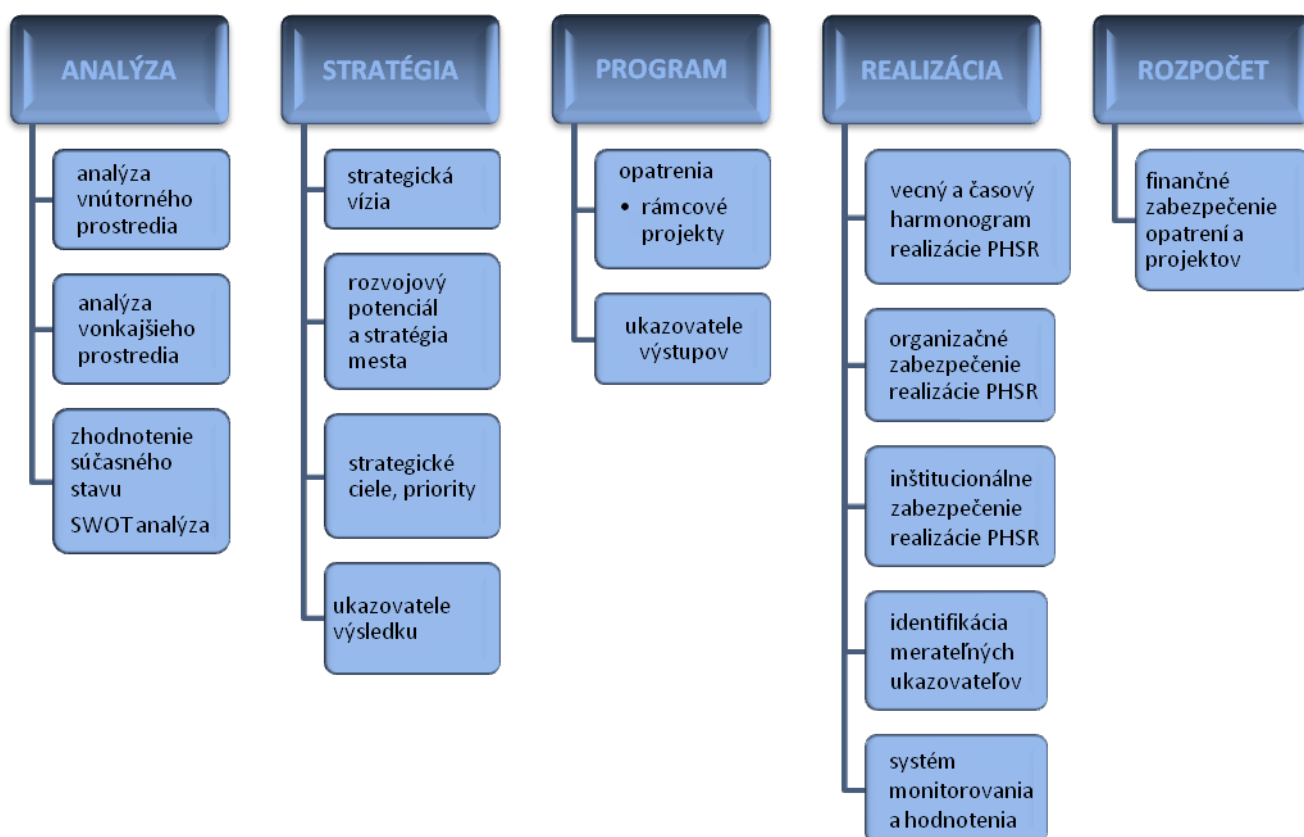
Strategická časť zahŕňa strategickú víziu, stratégiu rozvoja mesta Nitry pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik, popis rozvojových cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja (4 priority) a ukazovatele plnenia plánovaného výsledku.

Programová časť podrobnejšie rozpracováva postup dosiahnutia strategických cieľov v podobe navrhnutých opatrení a konkrétnych projektov/činností, vedúcich k naplneniu opatrení, vrátane indikátorov výstupov/výsledkov v prepojení na programový rozpočet mesta.

Realizačná časť venuje pozornosť inštitucionálnemu a organizačnému zabezpečeniu realizácie PHSR mesta Nitry, systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR mesta Nitry, so špecifikáciou merateľných ukazovateľov, ako aj časovému harmonogramu realizácie PHSR mesta Nitry formou akčných plánov.

Finančná časť obsahuje najmä finančné zabezpečenie opatrení a jednotlivých projektov v prioritách programu.

Schéma 1 Štruktúra PHSR mesta Nitra na roky 2015 – 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

V rámci obdobia implementácie PHSR mesta Nitra na roky 2007 - 2013 boli v meste Nitra spracované viaceré analytické materiály, štúdie a koncepčné dokumenty, ktoré poskytli členom tímu pre spracovanie PHSR mesta Nitra na nové obdobie podklady pre rozhodovanie o smerovaní predmetného rozvojového dokumentu. Kompletný zoznam podkladov pre spracovanie PHSR je v prílohách tohto dokumentu. Na základe uvedených dokumentov, ako aj ďalších analýz, diskusií, pracovných stretnutí a workshopov členov pracovných skupín a Riadiaceho tímu pre prípravu PHSR mesta Nitra boli vybrané samostatné, ale navzájom previazané **prioritné témy - programové oblasti rozvoja mesta Nitra zahŕňajúce** : ekonomický rozvoj, dopravu, životné prostredie, bezpečnosť, sociálnu starostlivosť, výchovu a vzdelávanie detí a mládeže, kultúru, šport, cestovný ruch a efektívne spravovanie.

Okrem hlavných programových oblastí, ktoré tvoria jadro strategického dokumentu, boli v rámci PHSR mesta Nitra zohľadňované aj horizontálne prierezové oblasti, ktoré majú špecifický charakter:

- Udržateľnosť (finančná, obsahová i inštitucionálna).
- Integrovaný prístup (horizontálna i vertikálna integrácia).
- Integrácia marginalizovaných a ohrozených skupín - táto horizontálna oblasť je zaradená prierezovo do všetkých programových oblastí bez toho, aby bol tento aspekt špeciálne zdôrazňovaný.
- Partnerstvo, participácia.

Štruktúra strategického dokumentu PHSR mesta Nitra 2015 – 2023 bola zostavená tak, aby bola jasná a zrozumiteľná čo najširšej verejnosti.

Samostatnú prílohu PHSR mesta Nitra tvorí okrem podrobnej analytickej časti aj **Akčný plán** (spracovaný v tabuľkovej podobe po schválení dokumentu do 30 dní) - zoznam pripravovaných aktivít a projektových zámerov, zameraných na napĺňanie konkrétnych opatrení a cieľov PHSR mesta Nitra, vrátane ich finančného zabezpečenia. Zostavovaný je vždy na obdobie 3 rokov a je spracovaný v súlade s programovým rozpočtom mesta Nitra. Akčný plán bude priebežne vyhodnocovaný a korigovaný, prioritne v súlade s reálnymi možnosťami mesta Nitra, platnou legislatívou a potenciálnymi zdrojmi finančného krytia z iných zdrojov, ako z rozpočtu mesta Nitra (viac v kapitole 5 *Realizačná časť*).

PROCES SPRACOVANIA DOKUMENTU

Uznesením Mestského zastupiteľstva v Nitre č. 33/2015-MZ bola predĺžená platnosť predchádzajúceho Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2007 - 2013 do 31.12.2015 spolu s poverením spracovať nový Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2015 - 2023.

Metodika na vypracovanie PHSR (spracovaná MDVaRR SR) odporúča iniciovať vytvorenie pracovných skupín (odborníci z verejného, súkromného a mimovládneho sektora), riadiaceho tímu, aj zapojenie širokej verejnosti do procesu prípravy a následne aj realizácie PHSR mesta Nitra.

Pracovné skupiny a zapojenie verejnosti

Príprava dokumentu PHSR mesta Nitra bola realizovaná formou participatívneho plánovania, pričom do procesu tvorby dokumentu boli okrem pracovníkov Mestského úradu zapojení aj ďalší predstavitelia verejného a súkromného sektora, zástupcovia miestnej a regionálnej samosprávy i zástupcovia odbornej verejnosti. Pracovné skupiny kreované v roku 2014, boli v septembri 2014 doplnené o ďalších členov tak, aby zastupovali zamestnancov MsÚ v Nitre, poslancov MsZ, ale tiež zástupcov NSK, verejného, súkromného a mimovládneho sektora, vrátane odborníkov z praxe. Do procesu prípravy PHSR mesta Nitra sa celkom zapojilo 49 členov, ktorí sa v priebehu mesiacov apríl 2015 - október 2015 zúčastnili 2 - 6 stretnutí v rámci konkrétnej pracovnej skupiny za účasti členov Riadiaceho tímu a prizvaných odborníkov.

V rámci spracovávanía strategickje a programovej časti PHSR mesta Nitra boli v jednotlivých mesiacoch 2015 zrealizované tematické workshopy na pôde MsÚ v Nitre, za účasti vybraných zástupcov miestnej a regionálnej samosprávy, verejnej správy a zástupcov odbornej verejnosti so zameraním na navrhnuté prioritné oblasti. Pracovných workshopov sa zúčastnilo celkom 65 osôb.

V procese tvorby PHSR mesta Nitra boli priebežne realizované aj interné pracovné stretnutia na úrovni zástupcov príslušných odborov a oddelení. Detailný zoznam osôb participujúcich na tvorbe PHSR Nitra tvorí prílohu tohto dokumentu.

Mesto Nitra sa k procesu prípravy dokumentu snažilo pristupovať zodpovedne, s cieľom získať si podporu občanov pre realizáciu konkrétnych projektov a aktivít, preto zapojenie verejnosti

považovalo za integrálnu súčasť celého procesu. Priebežné verejné pripomienkovanie strategického dokumentu tvorilo neoddeliteľnú súčasť procesu jeho spracovania a prebiehalo dvoma formami:

- elektronické zverejnenie dokumentu (programovej a strategickej časti) na stránke mesta Nitra - 12/2015;
- verejná prezentácia/pripomienkovanie v priestoroch zasadačky MsÚ v Nitre - 21.1.2016 a 27.1.2016.

Všetky relevantné pripomienky boli zapracované do výsledného dokumentu PHSR mesta Nitra, ktorý bol prerokovaný na príslušných komisiách MsZ, MsR a v MsZ. Časový harmonogram spracovania PHSR mesta Nitra je v prílohe.

Riadiaci tím

Zámerom mesta Nitra bolo spracovať dokument nielen formálne na úrovni všeobecných deklarácií, ale predovšetkým tak, aby jeho ciele boli aj reálne napĺňané a objektívne preukázateľné. Preto bol vytvorený Riadiaci tím, ktorý participoval na schvaľovaní smerovania strategickej a programovej časti PHSR mesta Nitra (viac v kapitole 5 *Realizačná časť*). Po schválení dokumentu PHSR mesta Nitra Mestským zastupiteľstvom v Nitre bude Riadiaci tím priebežne vyhodnocovať napĺňanie deklarovaných výstupov, ale zároveň aj navrhovať prípadné korekcie PHSR mesta Nitra so zámerom naplnenia stanovených opatrení, cieľov a vízie deklarovanej v PHSR mesta Nitra. Zoznam členov Riadiaceho tímu je v prílohe.

B. ANALYTICKÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY 2015-2023

ZHRNUTIE ANALYTICKEJ ČASTI PHSR MESTA NITRY 2015 -2023

Na základe realizovaných analýz, výsledkov prieskumov medzi občanmi a podnikateľmi a na základe výstupov pracovných skupín boli identifikované najväčšie problémy v meste Nitra, ktoré sú zhrnuté v nasledujúcej SWOT analýze. Pracovné skupiny pomenovali najväčšie problémy v meste v rámci svojej tematickej oblasti (ekonomický rozvoj, sociálna oblasť vrátane kultúry, vzdelávania a športu a environmentálnej).

Problémy týkajúce sa života občanov identifikované pracovnými skupinami zoradili účastníci verejných diskusií nasledovne:

- nevyhovujúci stav budov a areálov v školstve, kultúre, športe, voľnom čase (chýba verejný priestor pre väčšie podujatia, je potrebné zrekonštruovať amfiteáter ...),
- nedostatočne využitý potenciál mladých a vzdelaných mladých ľudí,
- nedostatok verejných priestranstiev umožňujúcich sociálny rozvoj (stretávanie občanov rôzneho veku, realizácia spoločných aktivít a pod.) najmä na sídliskách,
- nedostatočné technické a personálne zabezpečenie športovísk (niektoré typy športovísk absentujú, verejné priestory umožňujúce individuálne/nezávislé pohybové aktivity) pre rôzne skupiny obyvateľstva,
- systémové riešenie dopravy a parkovania v meste, nedobudovaná cyklistická infraštruktúra a zlý stav autobusovej stanice,
- dlhodobé a systémové riešenie odpadového hospodárstva,
- zlý stav verejnej infraštruktúry – najmä cintoríny, miestne komunikácie a chodníky, verejné osvetlenie .

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY (S)

- moderné mesto s bohatou históriou a množstvom pamiatok
- vysoký podiel verejného nájomného bytového sektora
- široká ponuka poskytovaných sociálnych služieb
- kvalifikované personálne zabezpečenie výkonu a poskytovania sociálnych služieb
- široké zastúpenie verejných i neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
-

SLABÉ STRÁNKY (W)

- aplikácia štandardizovanej evidencie obyvateľov vyžadujúcej sociálnu pomoc a jej aplikácia v praxi prostredníctvom terénnych pracovníkov
- slabé dodržiavanie všestranných požiadaviek na debarierizáciu mesta vo všetkých oblastiach života
- chýbajúce zariadenie sociálnych služieb pre dlhodobo chorých obyvateľov s nízkym alebo žiadnym príjmom
- nedostatok sociálnych služieb poskytovaných na komunitnej báze

- fungujúci systém separovaného zberu odpadu
- možnosť umiestňovať nebezpečný odpad do 7 mobilných ekoskladov rozmiestňovaných dvakrát ročne v jednotlivých mestských častiach
- prevádzka 5 zberných dvorov, na ktorých môžu obyvatelia bezplatne odovzdávať odpad
- vertikálny systém zberu odpadov polopodzemnými kontajnermi MOLOK
- fungujúca kompostáreň v mestskej časti Krškany, kde sa spracováva biologicky rozložiteľný odpad
- územne vyvážená sieť materských škôl, základných škôl s právnou subjektivitou nadväzujúca na vysoký počet stredných škôl rôzneho zamerania a možnosti ďalšieho univerzitného štúdia na území mesta Nitry
- záujem a podpora zriaďovateľa dobudovať vonkajšiu a vnútornú infraštruktúru škôl
- schopnosť škôl získavať viac zdrojové financie
- množstvo kultúrno – spoločenských podujatí organizovaných v meste, silný historický a kultúrno-spoločenský potenciál
- rôznorodá kultúrna ponuka
- vhodné podmienky pre cestovný ruch, vedu, výskum a inovácie
- reliéf a priestorová konfigurácia mesta
- čiastková projektová príprava vrátane stavebných povolení
- priebežné budovanie cyklo dopravných trás s priaznivým ohlasom verejnosti
- spracovaná aktuálna koncepcia cyklo dopravy pre mesto s hierarchizáciou cyklistickej siete na primárne, sekundárne a doplnkové trasy
- stabilizovaná urbanistická štruktúra a štruktúra sídelnej zelene
- mesto vnímané ako zelené mesto
- limitované finančné zdroje na opravu a rekonštrukciu mestských komunikácií a infraštruktúry
- nepostačujúce strojové a personálne vybavenie potrebné na zabezpečenie údržby a rekonštrukcie verejných plôch
- limitované finančné zdroje na modernizáciu a rekonštrukciu verejného osvetlenia a cestnej svetelnej signalizácie
- absencia zariadenia regionálneho významu na zneškodňovanie, resp. zhodnocovanie komunálneho odpadu v prijateľnej vzdialenosti od mesta
- nedostatok finančných prostriedkov na riešenie technických a havarijných stavov interiérov a exteriérov škôl
- vysoká energetická náročnosť nezrekonštruovaných škôl
- zastarané vybavenie alebo nedostatok odborných učební
- chýbajúce telocvične 2 základných škôl
- absencia koncepcnej obnovy zelene v areáloch MŠ a ZŠ
- limitované zdroje na obnovu kultúrneho dedičstva
- nedostatočné využitie možností podnikateľského potenciálu v oblasti kultúrneho a kreatívneho sektora
- rezervy v oblasti art marketingu
- finančná náročnosť budovania cyklo dopravných trás, vrátane dopravného značenia, svetelných signalizácií a pod.
- stiesnené uličné priestory v centre mesta
- problematická dopravná situácia, veľká migrácia VOD a tranzitu cez centrum mesta
- existujúce cyklo dopravné komunikácie zatiaľ nie sú fyzicky prepojené
- kapitola správy a údržby zelene poddimenzovaná v porovnaní s hektárovými dotáciami v rozpočtoch iných krajských miest

• odborné profesné zázemie na kompetentných miestach• vysoký podiel zelených plôch v meste• dobré zázemie pre voľnočasové aktivity v rámci ponuky zelených plôch• postupné budovanie informačnej databázy v jednotlivých etapách /dokument starostlivosti o dreviny pre CMZ, pasportizácia plôch pre náhradné výsadby pre CMZ• existencia oblastnej organizácie cestovného ruchu „NOCR“• rozvíjajúca sa miestna turistická infraštruktúra• existencia rozsiahleho výstavného areálu Agrokomplex s množstvom medzinárodných výstav, kvalitná ponuka miestnych kultúrnych inštitúcií• Existencia regionálneho kompetenčného centra aplikovaného výskumu a vývoja v oblasti agro-bio-technológií v Nitre (AgroBioTech), ktoré integruje špičkový aplikovaný výskum prostredníctvom partnerstva SPU v Nitre/UKF v Nitre/ÚGBR SAV v Nitre.	• nepružný systém manažmentu zelene• rozporuplný vzťah obyvateľov k zeleni /princíp „nie na mojom dvore“/• častá neodbornosť pri spracovávaní projektových dokumentácií, kedy sú stavebné objekty zelene suplované inými profesiami• stavebný objekt sadové úpravy /exteriérové plochy/ sa v rámci realizačnej fázy stavby nerieši v zmysle projektu /zjednoduší sa/, resp. sa nerealizuje vôbec• nízky vstup kapitálu do cestovného ruchu• chýba komplexná reprezentatívna expozícia dejín mesta• chýbajúca kongresová sála pre kongresový CR s veľkým počtom účastníkov•

PRÍLEŽITOSTI (O)

- rozvoj spolupráce s univerzitami s cieľom zvyšovania vzdelanosti pracovných síl
- záujem investorov
- rozvoj dobrovoľníctva v sociálnej oblasti
- existencia nevyužívaných budov vo vlastníctve Mesta Nitry vhodných na účel bývania
- podpora sociálnych, výchovných, poradenských a adaptačných programov zameraných na rodiny s cieľom predchádzania a riešenia sociálneho vylúčenia
- podpora udržateľnej integrácie rodín

OHROZENIA (T)

- rast počtu obyvateľov v dôchodkovom veku, so zhoršujúcim sa zdravotným stavom, obyvateľov so zdravotným postihnutím a obyvateľov na pokraji chudoby
- rast počtu obyvateľov ohrozených sociálnym vylúčením
- rast počtu neprispôsobivých obyvateľov a s tým spojený nárast sociálno – patologických javov a ohrozovanie ostatných skupín obyvateľstva
- oslabovanie funkcií rodiny a zánik tradičných hodnôt
- znižovanie plôch s potenciálom pre výsadbu vzrastlej zelene z dôvodu

- spolupráca verejného a neverejného sektora v oblasti sociálnej politiky-sieťovanie inštitúcií = vyššia efektivita pomoci,
 - zvýšenie kompetencií mestskej polície pri preventívnej činnosti
 - priestor na využitie areálu bývalých vojenských kasární pod Zoborom, napr. umiestnenie kultúrnych, vedeckých inštitúcií a podnikateľských subjektov
 - priestor na rozvoj cykloturistiky a budovanie cykloturistických trás
 - možnosť budovania zariadení zachytávajúcích dažďovú vodu a jej následné použitie vo verejnej zeleni
 - možnosť využitia odborného potenciálu dvoch univerzít na území mesta pre dotváranie kvalitného multispektrálneho prostredia pre bývanie a život v meste
 - využitie spolupráce škôl na všetkých stupňoch vzdelávania
 - vytvorenie systému viaczdrojového financovania vonkajšej a vnútornej infraštruktúry, pri dobudovaní a rekonštrukcii škôl
 - prispôsobovanie ŠkVP, zamerania ZŠ a interných edukačných programov požiadavkám regiónu a spoločnosti
 - výhodná geografická poloha v blízkosti troch hlavných miest - Bratislava, Viedeň, Budapešť
 - aktivácia historického potenciálu, tvorba podpornej infraštruktúry a podpora ľudského kapitálu
 - zlepšenie kvality služieb a marketingu mesta /komunikačná stratégia a jednotný branding v rámci komunikačných kanálov – investor, obyvateľ, široká verejnosť/
 - zvyšovanie záujmu o cyklo dopravu
 - zlepšovanie PR cyklo dopravy aj z pohľadu finančnej, časovej a zdravotnej výhodnosti
- zaťaženia územia rozptýlenou infraštruktúrou
- vysušovanie územia z dôvodu odvádzania väčšiny dažďových vôd zo spevnených plôch do kanalizácie a následne do rieky
 - zvyšovanie výdavkov z dôvodu neriešenia technického stavu a materiálovo – technického vybavenia budov
 - poddimenzované finančné zdroje pre školstvo
 - nedostatočné zabezpečenie ochrany majetku školy, hrozba ničenia vonkajšieho areálu mimo prevádzky školy, strata možnosti jeho využívania pre širšiu verejnosť
 - nesprávne zameranie – orientácia vzdelávania z hľadiska potrieb trhu
 - odliv ľudského kapitálu
 - nedostatok podnikateľského správania
 - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva
 - komplikované majetkovo-právne vzťahy
 - prísna, konzervatívna, málo flexibilná legislatíva
 - absentujúca cyklistická infraštruktúra /stojiská pre bicykle, mobiliár, bezpečné garážové systémy pre bicykle a pod./
 - skepticizmus časti kompetentných organizácií a odbornej verejnosti voči účelnosti spolupráce na budovaní systému cyklo dopravných trás v meste
 - verejnosť považuje cyklo dopravu za málo bezpečnú
 - nutnosť regenerácie porastov najmä z pohľadu vekovej a druhovej štruktúry
 - absencia kľúčových koncepčných dokumentov tvorby a ochrany ŽP, resp. ich neaktuálny stav/generel zelene, pasport zelených plôch, Múses a pod./
 - nízka prioritizácia následnej údržby porastov v ďalších rokoch po ich založení /materiálové, finančné, organizačné zabezpečenie/

- možnosť alternatívnej ponuky migrácie za prácou, do školy a za službami
- zvýšenie pobytovej lokality s pozitívnym synergickým efektom využívania služieb popri cyklokomunikáciách
- disponibilné rozvojové plochy pre budovanie prvkov zelenej infraštruktúry /mestský park, objekt kasární pod Zoborom, Brezový háj, Borina, Rolfesova baňa, nábrežie rieky, vnútrobloky sídlisk, areály ZŠ a MŠ, pohrebiská a pod./
- integrácia aktivít v rámci UMR – budovanie cyklokomunikácií a greenways, KPP a obnova historického parku v kasárňach a pod.
- možnosť rozvoja odbornej spolupráce medzi subjektmi /Mesto Nitra, FZKI SPU v Nitre, UKF v Nitre/
- ponuka odborníkov v profesnom segmente /52 autorizovaných krajinných architektov/
- dobré vzťahy s organizáciami a subjektmi ako jedno z východísk budúcej spolupráce /RKC, Agrokomplex, Univerzity .../
- záujem a podpora časti verejnosti /priaznivý ohlas na v minulosti realizované projekty/
- využitie areálu bývalých kasární „Martinský vrch“ na rozvoj kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu napr. vytvorením komplexnej reprezentatívnej expozície dejín mesta a kongresových priestorov
- globálne starnutie populácie a z toho vyplývajúci záujem o aktívne trávenie voľného času domácich aj zahraničných seniorov – aktívne starnutie
- blízkosť svetoznámeho kúpeľného mesta Piešťany a zvýšený záujem o poznávanie Nitra zo strany maďarských návštevníkov
- tlak investorov na záber nových území, nezáujem rekonštruovať resp. meniť účel existujúcich kapacít/
- reálne výsadby nezohľadňujú skutočné objemy uložených náhradných výsadiieb, problematický kontrolný mechanizmus
- zeleň ako prostriedok adaptačných opatrení na zmenu klímy nie je z pohľadu investorov /súkromný aj verejný sektor/ chápaná ako 1 z priorit
- trend jednoduchých návštev mestských destinácií a preferovanie krátkodobých pobytov
- nízka kúpyschopnosť obyvateľov Slovenska a negatívny dopad na možnosti aktívneho trávenia voľného času a cestovania
- emigrácia kvalifikovaných ľudských zdrojov v cestovnom ruchu
-

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je vytvorený tak, aby reagoval na tieto identifikované problémy a zároveň reagoval na identifikované príležitosti pre rozvoj mesta Nitra.

Detailná analýza súčasného stavu územia je v samostatnej prílohe tohto dokumentu.

ODHAD BUDÚCEHO MOŽNÉHO VÝVOJA

Z pohľadu prípravy mesta Nitra na možnosti využívania externých finančných prostriedkov a najmä prostriedkov EÚ v novom programovom období sú pre rozvoj mesta najvýznamnejšie tieto témy:

- udržateľná, ekologická a bezpečná doprava, riešenie nemotorovej dopravy a parkovania, vytvorenie plánu udržateľnej mestskej mobility,
- adaptácia mesta na zmeny klímy, mestská zeleň a verejné priestranstvá, ekosystémové služby,
- podpora podnikania v nových odvetviach s dôrazom na kultúrny a kreatívny priemysel (vytvorenie a prevádzka kreatívneho centra),
- investície do infraštruktúry vzdelávania vrátane ich špecializácie a zvýšenia energetickej efektívnosti, podpora nadaných a talentovaných ľudí,
- rozvoj sociálnej ekonomiky a zamestnávania znevýhodnených skupín obyvateľstva so zameraním na poskytovanie služieb vo verejnom záujme,
- nové sociálne služby poskytované komunitou a ich integrácia so službami zdravotnej starostlivosti.

Ambíciou mesta je posilňovať svoje postavenie nielen ako lídra mestskej funkčnej oblasti, ale aj celého regiónu Nitrianskeho kraja, najmä **ako centra inovácií, podnikania a vzdelania s nezameniteľnou kultúrnou identitou.**

Hospodársky potenciál mesta bude naďalej viazaný na diverzifikovanú mestskú ekonomiku založenú najmä na investíciách významnejších zahraničných a domácich investorov vo vybudovanom priemyselnom parku podporená novými, inovatívnymi službami malých podnikov vrátane kultúrneho a kreatívneho priemyslu a vedecko-výskumným potenciálom VŠ.

Z hľadiska budúceho možného vývoja je možné očakávať tri základné scenáre rozvoja mesta:

- nulový/zotrvačný,
- progresívny /optimistický,
- realistický.

Nulový, zotrvačný scenár

Scenár vychádza z predpokladu, že sa v zásadných procesoch a oblastiach nič nezmení napr. mesto nebude mať k dispozícii externé dodatočné finančné zdroje, pokračuje nárast podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku, charakteristická nízka dynamika vytvárania nových podnikateľských subjektov, trvajúci odliv ľudského kapitálu.

Tento scenár so silným vplyvom potenciálnych ohrození a riešením slabých stránok územia môže viesť k nárastu ekonomickej závislosti obyvateľstva na sociálnych službách, rast výdavkov mesta na verejné služby, zhoršenie mestského prostredia vrátane pomalej adaptácie mesta na zmeny klímy, zhoršenie technického stavu budov.

Progresívny, optimistický scenár

Scenár je založený na participácii všetkých dotknutých subjektov mesta s vedením mesta pri realizácii navrhnutých projektov a opatrení. Vytvára predpoklady nielen pre spoločnú tvorbu integrovaných projektov, ale aj pre ich financovanie a úspešnú realizáciu v navrhnutých oblastiach rozvoja, čo zvyšuje ich dlhodobú udržateľnosť, podporuje spoluzodpovednosť občanov mesta za jeho rozvoj ako mestskej komunity.

Tento scenár zameraný najmä na posilňovanie silných stránok územia mesta a využívanie príležitostí môže viesť k udržateľnému demografickému vývoju, zlepšeniu mestského prostredia, zhodnoteniu kultúrneho a prírodného dedičstva a jeho následnému vhodnému využitiu, podpore podnikania s dôrazom na podnikanie mladých ľudí, zvýšeniu príjmov mesta z cestovného ruchu a zníženiu výdavkov úsporami efektívnejších a kvalitnejších verejných službách.

Realistický scenár

Scenár je výsledkom strategického a sofistikovaného riadenia rozvoja mesta založenom na dobre vypracovaných reálnych strategických dokumentoch a strategickom rozhodovaní v súlade s víziou mesta podporených finančnou stabilitou mesta a jeho atraktivitou pre obyvateľov a investorov. Jedným z hlavných znakov je maximálne využitie dostupných externých zdrojov – najmä eurofondov, tvorba spoločných projektov a účasť na významných medzinárodných projektoch, zameranie sa na využitie moderných technológií a inovácií vo verejných službách, podporu podnikania mladých a komunikáciu so zahraničnými trhmi.

Tento scenár vychádzajúci zo silných stránok mesta a príležitostí, a je ďalej rozpracovaný v strategickú a programovú časť PHSR mesta Nitra na úroveň opatrení a najvýznamnejších projektov a v Akčnom pláne na roky 2016 – 2018 s priamou väzbou na Integrovanú územnú stratégiu udržateľného mestského rozvoja MFO mesta Nitra.

Predpokladá sa pozitívny dopad na všetky oblasti rozvoja mesta Nitra a posilnenie jeho postavenia nielen ako lídra mestskej funkčnej oblasti, ale aj ako lídra Regiónu Nitra a významného partnera pre medzinárodnú spoluprácu.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Zdroj rizika	Objekt rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	Nedostatok pozornosti pracovníkov mesta voči realizácii PHSR Orientácia na operatívne riešenia	Realizácia opatrení a projektov v PHSR	Stagnácia mesta Zhoršenie finančnej stability mesta	20%
Technické	Vysoká miera neúspešných projektov financovaných z externých zdrojov	Realizácia konkrétnych opatrení a konkrétnych projektov v PHSR	Stagnácia mesta Zhoršenie prostredia mesta, budov	25%
Ekologické	Zhoršujúce sa klimatické podmienky	Realizácia konkrétnych adaptačných	Zhoršenie prostredia mesta, zhoršený	15%

	Nová legislatíva v oblasti ŽP Havarijné/mimoriadne situácie	opatrení na zmenu klímy	zdravotný stav obyvateľstva, nedostatok finančných prostriedkov na niektoré investičné projekty	
Sociálne	Nárast chudoby, zvýšenie ekonomickej závislosti vybraných skupín obyvateľstva, zníženie bezpečnosti, odliv mladých ľudí	Realizácia konkrétnych opatrení v sociálnej oblasti, oblasti bezpečnosti mesta a identite mesta	Nárast sociálno-patologických javov v meste	25%
Ekonomické	Makroekonomická klíma, nedostatočná ekonomická výkonnosť okolitých oblastí /regiónov	Realizácia najmä konkrétnych projektov v oblasti kultúry, športu	Stagnácia mesta Zhoršenie finančnej stability mesta	25%

STEEP analýza

Táto analýza je analýzou sociálnych/sociologických, technologických, ekonomických, environmentálnych a politických faktorov vonkajšieho prostredia, ktoré ovplyvňujú a budú ovplyvňovať rozvoj mesta Nitry v nasledujúcich rokoch.

Kompletná STEEP analýza je v samostatnej prílohe k dokumentu.

C. STRATEGICKÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2015 - 2023 obsahuje víziu rozvoja mesta Nitra s výhľadom do roku 2025, zohľadňuje vnútorné špecifiká mesta Nitra ako lídra mestskej funkčnej oblasti, určuje hlavné ciele rozvoja mesta a ukazovatele plnenia plánovaného výsledku v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

VÍZIA MESTA NITRY S VÝHLADOM DO ROKU 2025

„Nitra je moderné a otvorené mesto pre všetkých“

POSLANIE MESTA NITRY S VÝHLADOM DO ROKU 2025

- Samospráva mesta Nitra spravuje svoje územie strategicky, efektívne, udržateľne a transparentne, kvalita a dostupnosť služieb samosprávy je vysoká, obyvatelia mesta participujú na rozhodovaní o veciach verejných a aktívne pristupujú k rozvoju mesta.
- Nitra je mestom s proaktívnou samosprávou vytvárajúcou podmienky na tvorbu nových a udržanie existujúcich pracovných miest, nové podnikateľské nápady, investície a inovácie, lepšie pracovné miesta pre všetkých..
- Mesto Nitra je bezpečným mestom, chráni zdravie a majetok obyvateľov a návštevníkov, pripravené na zvládnutie mimoriadnych udalostí. I
- Nitra je mestom s inteligentným a integrovaným dopravným systémom, bezpečnou a ekologickou mestskou mobilitou.
- Mesto Nitra sa stará o životné prostredie a krajinu. Mesto Nitra sa systematicky adaptuje na dopady zmeny klímy, buduje a rekonštruje prvky zelenej a modrej infraštruktúry, realizuje a zavádza nové ekosystémové služby, obnovuje a využíva kultúrne, historické a prírodné pamiatky.
- Nitra je mesto poskytujúce komplexné sociálne služby a služby zdravotnej starostlivosti s dôrazom na komunitný prístup, dostupné pre všetky sociálne odkázané a znevýhodnené skupiny občanov a jednotlivcov, účinne predchádza sociálnemu vylúčeniu.
- Mesto Nitra postupne rekonštruje a modernizuje vzdelávaciu infraštruktúru základné a materské školy. Školy, vďaka zriadeným špeciálnym triedam, modernému vybaveniu a inovatívnym vzdelávacím programom, uplatňujú individuálny prístup k vzdelávaniu a výchove detí v materských školách, žiakov v základných školách, nadaných detí a detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vzdelávací proces je zabezpečovaný kvalitnými a kvalifikovanými zamestnancami.
- Nitra je mesto s bohatou kultúrou a infraštruktúrou na všestranné kultúrne a športové vyžitie rôznych vekových a záujmových skupín obyvateľov i návštevníkov mesta.
- Mesto Nitra využíva všetky predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu a je atraktívnou turistickou destináciou, a zároveň východiskovou pre Región Nitra, kde sa okrem turisticky zaujímavých atrakcií ponúkajú kvalitné a komplexné služby pre cestovný ruch.
- Mesto Nitra využíva vzdelanostný potenciál dvoch univerzít pri riešení svojich strategických zámerov, čím vytvára integritu pri zvyšovaní kompetenčného profilu regiónu

CIELE ROZVOJA MESTA

Výstupom rozpracovania Vízie mesta do jednotlivých oblastí rozvoja je súhrn rozvojových cieľov. Každý cieľ má svoje ukazovatele výsledku, na základe ktorých sa môže hodnotiť miera jeho plnenia.

Hlavným cieľom stratégie je dosiahnutie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti mesta Nitra s dôrazom na vytváranie širšieho mestského funkčného územia.

1. Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu s dôrazom na zhodnotenie majetku mesta

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet novovytvorených pracovných miest, s priamou či nepriamou participáciou samosprávy mesta Nitra
- Podiel novovytvorených pracovných miest v KKP na celkovom počte novovytvorených pracovných miest
- Počet podnikateľských subjektov vytvorených mladými ľuďmi (najmä do 29 rokov) na území mesta Nitra

2. Zvýšiť podiel obnovených a využívaných kultúrnych a historických pamiatok a skvalitniť ponuku pre kultúrne a športové vyžitie obyvateľov i návštevníkov mesta

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet obnovených kultúrnych, prírodných a historických pamiatok
- Počet využívaných kultúrnych, prírodných a historických pamiatok ako súčasť ponuky kultúrnych a športových podujatí
- Počet návštevníkov v obnovených kultúrnych, prírodných a historických objektoch
- Počet nových vytvorených a podporených kultúrnych projektov a programov

3. Vytvoriť z mesta Nitra východiskovú destináciu a zázemie služieb cestovného ruchu pre región Nitra

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet domácich a zahraničných návštevníkov mesta v ubytovacích zariadeniach a atraktivitách cestovného ruchu
- Výška vybranej dane z ubytovania
- Vypracovaná a realizovaná marketingová stratégia CR mesta a partnerov CR v zmysle pripravovanej koncepcie CR

4. Skvalitniť životné prostredie na území mesta obnovou verejných priestorov, oživenie a zatraktívnenie plôch verejnej zelene (adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy)

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Zlepšené hodnoty ukazovateľov stavu zložiek životného prostredia
- Zvýšenie podielu zelených plôch na celkovej výmere zastavaného územia v m²
- Kapacita vodných plôch v m³
- Úspory energie v budovách a zariadeniach samosprávy mesta

- Počet vybudovaných/zrekonštruovaných prvkov zelenej a modrej infraštruktúry v meste
- Počet realizovaných adaptačných opatrení na zmiernenie dopadov zmeny klímy
- Počet zavedených/nových ekosystémových služieb

5. Zlepšiť systém odpadového hospodárstva

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Percentuálny podiel vyseparovaného komunálneho odpadu z celkového množstva vyprodukovaného odpadu
- Podiel zhodnocovaného odpadu z celkového množstva vyseparovaného komunálneho odpadu

6. Vytvoriť nové produkty cestovného ruchu v spolupráci s ostatnými subjektmi CR

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet novovytvorených produktov CR na území mesta
- Počet produktov CR na území mesta a jeho zázemí, vytvorených v spolupráci so súkromným sektorom

7. Zvýšiť podiel nemotorovej dopravy (cyklodopravy) v meste a bezpečnosť všetkých účastníkov dopravy

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Podiel nemotorovej (hlavne cyklickej) dopravy na celkovej delbe dopravnej práce
- Dĺžka novovybudovaných cyklotrás na území mesta
- Počet vybudovaných/obnovených prvkov cyklickej infraštruktúry

8. Zvýšiť ochranu obyvateľov mesta a ich majetku

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet úspešných preventívnych programov
- % zníženie kriminality
- Dobudovaný kamerový systém
- Systém inteligentného osvetlenia v miestnych častiach

9. Realizovať projekt Integrovaného dopravného systému /IDS/ ako súčasť udržateľnej mobility v meste

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Úspora času v cestnej doprave
- Podiel osôb využívajúcich verejnú osobnú dopravu voči individuálnej automobilovej doprave
- Počet dopravných nehôd
- Počet zavedených prvkov IDS

10. Zaviesť nový systém statickej dopravy

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet nových parkovacích miest
- Zvýšenie pomeru zelených parkovacích miest na celkovom počte nových parkovacích miest

- Zavedený systém statickej dopravy v meste ako súčasť PUMM

11. Zlepšiť kvalitu dopravnej infraštruktúry, miestnych komunikácií

Ukazovatele výstupu, výsledku:

- Dĺžka novovybudovaných/zrekonštruovaných miestnych komunikácií na území mesta
- Počet nových prvkov dopravnej infraštruktúry /dopravné zariadenia, dopravné značenie, priechody pre chodcov .../

12. Zvýšiť podiel sociálnych služieb poskytovaných komunitou a nových služieb sociálnej pomoci

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Zavedené a v praxi aplikované štandardy kvality poskytovania sociálnych služieb
- % prijímateľov terénnych a krátkodobých pobytových sociálnych služieb v meste oproti poberateľom dlhodobých pobytových služieb
- Fungujúca včasná a krízová intervencia
- Rekonštruované, modernizované a zariadené pobytové a komunitné zariadenia sociálnych služieb mesta Nitry

13. Modernizovať vzdelávaciu infraštruktúru v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta na všetkých stupňoch vzdelávania

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- % hrubej zaškolenosti detí MŠ
- % pedagógov, ktorí získali nové vedomosti a zručnosti pri zavádzaní inovatívnych foriem a metód vzdelávania
- Počet detí využívajúcich zavedené nové inovatívne formy a metódy vzdelávania
- % úspešnosti žiakov v Testovaní 9 vyučovacích jazyk slovenský
- % úspešnosti žiakov v prírodných vedách
- % pedagógov, ktorí získali nové vedomosti a zručnosti pri zavádzaní inovatívnych foriem a metód vzdelávania
- Počet žiakov využívajúcich zavedené nové inovatívne formy a metódy vzdelávania
- Nárast počtu žiakov v umeleckých školách
- Zníženie počtu sociálno-patologických javov v školách

14. Zvýšenie energetickej efektívnosti verejných budov a zariadení mesta s dôrazom na budovy a zariadenia /VO/ vo vlastníctve samosprávy

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- % verejných budov so zvýšenou energetickou efektívnosťou
- % úspora finančných prostriedkov pri prevádzke verejných budov
- % svetelných bodov na verejných priestranstvách so zvýšenou energetickou efektívnosťou
- % úspora finančných prostriedkov pri prevádzke zariadení verejného osvetlenia a cestnej svetelnej signalizácie

15. Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva (mesto bez bariér)

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- % bezbariérových dostupných verejných budov a priestranstiev
- Počet poskytovaných preventívnych služieb
- Počet vybudovaných bytových jednotiek /sociálne bývanie/

16. Zaviesť nové služby pre podporu mladých ľudí a mladých rodín

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet nových služieb pre podporu mladých ľudí a mladých rodín
- Podiel mladých ľudí do 29 rokov na celkovej počte obyvateľov mesta

17. Vytvoriť podmienky pre spoluprácu verejných, neverejných poskytovateľov a iné subjekty

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet nových služieb zavedených v spolupráci rôznych subjektov
- Počet integrovaných služieb/poskytovateľov /subjektov

18. Dobudovať verejnú infraštruktúru pre voľný čas

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet platiacich návštevníkov kultúrnych a športových podujatí
- Počet spoločne plánovaných a realizovaných kultúrnych a športových aktivít viacerými aktérmi na území mesta
- Počet intervencií (rekonštrukcie, opravy, stavby) v oblasti kultúrnej a športovej infraštruktúry

19. Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov mesta

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet trestných činov na počet obyvateľov v porovnaní s Nitrianskym samosprávnym krajom (NSK) a SR
- Počet priestupkov na počet obyvateľov v porovnaní NSK a SR
- Výška škôd spôsobená mimoriadnymi udalosťami

20. Zvýšiť podiel elektronicky /mobilných aplikácií/ poskytovaných služieb mestskej samosprávy

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet elektronicky poskytovaných služieb
- Počet mobilných aplikácií pre obyvateľov mesta

21. Zvýšiť účasť mesta na príprave a realizácii medzinárodných projektov (URBACT, Horizont , Európa pre občanov s pod.)

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Výsledky spoločného systému hodnotenia kvality (CAF)
- Počet spoločných pripravených/realizovaných projektov

22. Vytvoriť podmienky pre zapojenie verejnosti do prípravy a realizácie rozvojových projektov v meste formou dlhodobých partnerstiev

Ukazovateľ výstupu, výsledku:

- Počet partnerských zmlúv
- Počet spoločne pripravených a realizovaných rozvojových projektov
- Počet podporených občianskych iniciatív
- Počet informačných podujatí, kampaní, tematických marketingových aktivít

D. PROGRAMOVÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023

VÝCHODISKÁ STRATÉGIE MESTA NITRY

Mesto Nitra ako súčasť MFO krajského mesta vychádza pri tvorbe svojej stratégie mestského rozvoja zo Stratégie EÚ 2020, Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, pripravovanej Koncepcie mestského rozvoja (UMR a RIUS) a pripravovaného PHSR VÚC Nitriansky kraj.

Významným predpokladom rozvoja mesta Nitra v nasledujúcich rokoch bude realizácia Integrovannej územnej stratégie vrátane významnej finančnej alokácie pre oblasť dopravy, vybraných verejných služieb, kultúrneho a kreatívneho priemyslu a oblasti životného prostredia v meste.

Programová časť PHSR mesta Nitra sa zameriava na detailnejšie rozpracovanie prioritných programových oblastí/priorít konkrétnych opatrení a cieľov a návrhov integrovaných projektov ako súboru projektov/ projektových balíčkov, na ktorých realizáciu bude kladený dôraz. Zámerom programovej časti bolo nastaviť opatrenia tak, aby bolo možné komplexne naplniť vyšpecifikované ciele v jednotlivých rozvojových oblastiach. V realizačnej časti sú k jednotlivým prioritám a opatreniam priradené konkrétne indikátory výstupov, ktoré sú nástrojom pre monitoring napĺňania PHSR mesta Nitra.

Jednotlivé projekty budú podrobnejšie rozpracované v Akčnom pláne rozvoja mesta Nitra, ktorý je základom pre programové rozpočtovanie.

Programová časť PHSR mesta Nitra je rozdelená do 4 priorit : Príroda a kultúra v meste Nitra, Mobilita v meste Nitra, Mesto Nitra – mesto pre život a Partnerstvo v meste Nitra.

Priorita č. 1: Príroda a kultúra v meste Nitra

- zameraná na využitie kultúrneho a prírodného potenciálu mesta Nitra a jeho okolia, na zelené iniciatívy a adaptačné opatrenia na zmenu klímy, na podporu cestovného ruchu , kreatívnej ekonomiky – kultúrneho a kreatívneho priemyslu,
- súbor projektov reprezentuje: stratégiu využitia a obnovy kultúrneho a prírodného dedičstva, Martinský vrch ako centrum KKP, vybudovanie komplexného návštevníckeho centra, spoločný produkt CR s partnerskými mestami, Kultúrna cesta Rady Európy – „Cyrilometodská kultúrna cesta“,
- očakávaný dopad: zlepšenie výkonnosti cestovného ruchu, rast podielu KKP na regionálnom HDP, rozvoj nových obchodných služieb, zhodnotenie kultúrneho a prírodného dedičstva ako súčasť mestského prostredia .

Priorita č. 2: Mobilita v meste Nitra

- zameraná na podporu ekologickej mestskej mobility, zvýšenia bezpečnosti všetkých účastníkov cestnej premávky, systémový prístup k riešeniu statickej dopravy,
- súbor projektov reprezentuje: vybudovanie dopravnej infraštruktúry pre podporu mobility aj vo voľnom čase - lanovka + nadväzujúce cyklotrasy, dobudovanie cestnej infraštruktúry s možnosťou vytvorenia vlastného dopravného podniku, zelené cesty (vrátane vybavenia a infraštruktúry), mestský integrovaný a inteligentný dopravný systém, študentská cyklomagistrála, inteligentný systém parkovania a podpora zeleného parkovania a pod.
- očakávaný dopad: bezpečná a udržateľná doprava v meste, pokles nákladov na údržbu cestnej infraštruktúry, zníženie potreby parkovacích miest v meste, zvýšenie bezpečnosti všetkých účastníkov dopravy v meste, zvýšenie podielu nemotorovej dopravy na celkovej doprave v meste, pozitívny vplyv dopravy na životné prostredie v meste.

Priorita č. 3: Nitra - mesto pre život

- zameraná na podporu bývania pre všetky skupiny obyvateľstva, sociálnych služieb a vzdelávania, podporu podnikania mladých a ostatných verejných služieb v meste,
- súbor projektov reprezentuje: rozvoj priemyselných parkov, cestnej a sociálnej infraštruktúry, akčný plán pre podporu mladých v meste, podpora sociálnej ekonomiky, CIZS, podpora zamestnania rómskej komunity, inovatívne projekty v oblasti poskytovania sociálnych verejných služieb,
- očakávaný dopad: rast udržateľných pracovných miest, zníženie nákladov na poskytovanie vybraných verejných služieb, vznik subjektov sociálnej ekonomiky pre zamestnávanie znevýhodnených skupín obyvateľstva, zlepšenie kvality poskytovania služieb zdravotnej starostlivosti, špecializácia vzdelávacích inštitúcií na všetkých stupňoch vzdelávania , start-upové iniciatívy.

Priorita č. 4: Partnerstvo v meste Nitra

- zameraná na podporu spolupráce, koordinácie a partnerstiev na miestnej, národnej i medzinárodnej úrovni, vrátane spolupráce verejného a súkromného sektora, spolupráca a budovanie efektívnej verejnej správy,
- súbor projektov reprezentuje: spoločný vedecko-výskumný verejný priestor/zóna, spolupráca s univerzitami, projekty participácie obyvateľstva na správe vecí verejných a realizácia spoločných projektov, prípravu a realizáciu medzinárodných projektov a spolupráce /URBACT, Program cezhraničnej spolupráce SK-HU a pod.)
- očakávaný dopad: rast udržateľných pracovných miest, zníženie nákladov na poskytovanie vybraných verejných služieb, rast počtu úspešných inovácií, zapojenie mesta do medzinárodných sietí a projektov, rozvoj dobrovoľníctva.

PROGRAMOVÉ OBLASTI ROZVOJA MESTA NITRY

PROGRAMOVÁ OBLASŤ	CIELE
Príroda a kultúra v meste Nitra	Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu s dôrazom na zhodnotenie majetku mesta
	Zvýšiť podiel obnovených a využívaných kultúrnych a historických pamiatok a skvalitniť ponuku pre kultúrne a športové vyžitie obyvateľov i návštevníkov mesta
	Vytvoriť z mesta Nitra významnú turistickú destináciu a zázemie služieb cestovného ruchu pre región Nitra
	Skvalitniť životné prostredie na území mesta obnovou verejných priestorov, oživenie a zatraktívnenie priestorov pre obyvateľov a návštevníkov
	Zlepšiť systém odpadového hospodárstva
	Realizovať adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy (budovanie zelených a modrých plôch)
	Vytvoriť nové produkty cestovného ruchu v spolupráci s ostatnými subjektmi CR
Mobilita v meste Nitra	Zvýšiť podiel nemotorovej dopravy (cyklodopravy) v meste a zabezpečiť bezpečnosť všetkých účastníkov dopravy
	Zvýšiť ochranu obyvateľov mesta a ich majetku

	Realizovať projekt mestského Integrovaného dopravného systému ako súčasť udržateľnej mobility v meste
	Zaviest' nový systém statickej dopravy
	Zlepšiť kvalitu dopravnej infraštruktúry, miestnych komunikácií , verejného osvetlenia
Mesto Nitra - mesto pre život	Zvýšiť podiel sociálnych služieb poskytovaných komunitou a nových foriem sociálnej pomoci
	Modernizovať vzdelávaciu infraštruktúru v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta na všetkých stupňoch vzdelávania
	Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva (mesto bez bariér)
	Zaviest' nové služby pre podporu mladých ľudí a mladých rodín
	Vytvoriť podmienky pre spoluprácu verejných, neverejných poskytovateľov verejných služieb a iné subjekty
	Dobudovať verejnú infraštruktúru pre voľný čas
	Zlepšiť bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov mesta
Partnerstvo v meste Nitra	Zvýšiť podiel elektronicky/mobilných aplikácií/ poskytovaných služieb mestskej samosprávy
	Zvýšiť účasť mesta na príprave a realizácii medzinárodných projektov (URBACT, Horizont , Európa pre občanov a pod.)
	Vytvoriť podmienky pre zapojenie verejnosti do prípravy a realizácie rozvojových projektov v meste formou dlhodobých partnerstiev

NÁVRH INTEGROVANÝCH PROJEKTOV/INTEGROVANÝCH BALÍČKOV

Priorita č. 1: Príroda a kultúra v meste Nitra								
Integrovaný projekt č. SP 1 :								
Je súbor projektov zameraných na zhodnocovanie kultúrneho a prírodného dedičstva v meste Nitra, podporu rozvoja cestovného ruchu a udržanie kvalitného mestského prostredia.								
P.č. /kód projektu Špecifický cieľ, opatrenie	Názov projektu (konkrétneho samostatného projektu)	Aktivity	Predkladateľ	Územná investičná jednotka	Plánovaná hodnota v EUR + zdroj financovania	Súlad s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi	Očakávaný výsledok	Predpokladaný termín realizácie/fáza projektu – stav pripravenosti
SP1 -1b Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest v oblasti KKP s dôrazom na zhodnotenie majetku mesta	Rekonštrukcia bývalého kina Palace ako súčasť podpory KKP	Rekonštrukcia Program Preádzka	Mesto Nitra	UMR/mesto Nitra	1 160 000 EŠIF	RIUS/UMR	Nové využitie objektu pre podporu mladých talentov Obnova kultúrneho dedičstva	PD Po schválení UMR/výzva MK SR a IÚS MFO Nitra 2016/2017
SP1 -1a Vytvoriť podmienky pre tvorbu pracovných miest v oblasti KKP s dôrazom na zhodnotenie majetku mesta	Vybudovanie kreatívneho centra na Martinskom vrchu	Rekonštrukcia Program Preádzka	Mesto Nitra	UMR/ mestská časť Martinský vrch	10 000 000 EŠIF	RIUS/UMR	Revitalizácia územia v mestskej časti Obnova kultúrneho dedičstva	Po schválení UMR/výzva MK SR a IÚS MFO Nitra 2016/2017

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

SP1 -3 Vytvoriť z mesta Nitra východiskovú destináciu CR	Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda	Prepojenie slovanských krajín s cyrilo-metodskou tradíciou, komplexná kultúrna a turistická ponuka, napojenie Nitra na trasu vybudovaním informačného systému a súvisiacej infraštruktúry	NSK, Mesto Nitra , AÚ SAV, UKF a ďalšie inštitúcie NOCR	Mestská časť Zobor, Mesto Nitra	Vlastné zdroje Iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN Konceptcia rozvoja CR	Obnova kultúrneho dedičstva Nové produkty CR	Po schválení PHSR mesta Nitra 2017
SP1 -4 Zvýšiť podiel obnovených a využívaných kultúrnych a historických pamiatok ...	Program starostlivosti o hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo	Konceptčný dokument, príprava a realizácia projektov /aktivít v oblasti reštaurovania a využívania kultúrneho dedičstva / Zoborský kláštor, medzinárodné podujatia zamerané na významné výročia./	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Vlastné zdroje Iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN	Systémový, konceptčný a dlhodobý prístup k obnove a využívaniu kultúrneho dedičstva	Po schválení PHSR mesta Nitra 2016
SP1 -5 Skvalitniť služby v CR, vytvoriť nové produkty v CR v spolupráci s ostatnými subjektmi CR	Vytvorenie koncepcie rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2016-2020	Komunikačná stratégia Informačný systém Produktová línia Značka kvality	Mesto Nitra NOCR	Mesto Nitra	15 000 Vlastné zdroje Iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN	Systémový, konceptčný a dlhodobý prístup k rozvoju cestovného ruchu	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP1-6 Skvalitniť ŽP na území mesta obnovou verejných priestorov, oživenie a zatraktívnenie	Humanizácia vnútroblokov obytných súborov Mesta Nitra (odporúčanie dokončenie Pároviec)	Regenerácia prvkov zelene a drobnej architektúry vrátane komunikácií Podpora pripravených/vybraných	Mesto Nitra	Mesto Nitra/UMR	IÚS Vlastné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN UMR	Systémový, konceptčný a dlhodobý prístup k rozvoju a využívaniu verejných priestorov	Po schválení PHSR mesta Nitra a IÚS MFO Nitra Asi 2018

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

		vnútroblokových priestorov. Námety na využitie potenciálu vnútroblokov.						
SP1-7 Zvýšenie bezpečnosti prevádzky a zlepšenie kvality ŽP v areáloch školských a predškolských zariadení	Revitalizácia areálov predškolských a školských zariadení	Regenerácia prvkov zelene a drobnej architektúry vrátane komunikácií vybraných areálov MŠ a ZŠ na základe pasportizácie zelene a posúdenia súčasného stavu.	Mesto Nitra/subjekty v oblasti vzdelávania	Mesto Nitra/UMR	Vlastné zdroje Iné zdroje IÚS (čiastočne)	PHSR mesta Nitra ÚPN UMR	Systémový, koncepčný a dlhodobý prístup k rozvoju a využívaniu verejných priestorov	Po schválení PHSR mesta Nitra a IÚS MFO Nitra
SP1-8 Realizovať adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy	Budovanie a obnova prvkov zelenej a modrej infraštruktúry	Budovanie prvkov modrej infraštruktúry s cieľom zadržiavanie vody v krajine, podpory infiltrácie, obmedzenia odtoku vody prostredníctvom napr. dažďových záhrad, suchých kalderov, retenčných a vsakovacích nádrží, podporou budovania filtračných povrchov, budovaním vegetačných striech a obnova fontán.	Mesto Nitra	Mesto Nitra/UMR	Vlastné zdroje Iné zdroje UMR	PHSR mesta Nitra ÚPN UMR	Systémový, koncepčný a dlhodobý prístup k rozvoju a využívaniu verejných priestorov, vytváranie vhodného mestského prostredia	Po schválení PHSR mesta Nitra a IÚS MFO Nitra
SP1-8 Realizovať adaptačné opatrenia na	Mestská stratégia adaptácie na zmenu klímy (vrátane návrhu projektov)	V zmysle platných metodík EÚ a SR	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Vlastné zdroje Iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN	Koncepčný dokument ako súčasť stratégie	Po schválení PHSR mesta Nitra

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

zmiernenie dopadov zmeny klímy							mestského rozvoja – podklad pre spracovanie aktualizácie resp. nového ÚPN.	
SP1-9 Realizovať adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy	Generel zelene	V zmysle platných metodík	Mesto Nitra	Mesto Nitra/UMR	EŠIF	PHSR mesta Nitra ÚPN	ÚPP – územno-plánovací podklad	Po schválení PHSR mesta Nitra/po schválení UMR
SP1-10 Skvalitniť ŽP na území mesta obnovou verejných priestorov, oživenie a zatraktívnenie	Sieť udržiavaných mestských a lokálnych parkov	V súlade s pripravenými a schválenými dokumentmi – generel zelene	Mesto Nitra	Mesto Nitra/UMR	Vlastné zdroje Iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN	Súčasť adaptačných a mitigačných opatrení zmeny klímy, zlepšenie kvality mestského prostredia	Po schválení PHSR mesta Nitra 2016
SP 1-11 Zlepšiť systém odpadového hospodárstva	Ekologický systém zneškodňovania, spracovania a zhodnocovania odpadu	V súlade so zmenou legislatívy a koncepčnými dokumentmi na národnej a regionálnej úrovni	Mesto Nitra	Mesto Nitra + Nitriansky samosprávny kraj	Vlastné zdroje Iné zdroje EŠIF/OP KŽP	PHSR mesta Nitra ÚPN	Systémové riešenie v oblasti spracovania odpadu ekologickým spôsobom	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP1-12 Zlepšiť systém odpadového hospodárstva	Región Nitra – odvedenie a čistenie odpadových vôd a zásobovanie čistou pitnou vodou	V súlade so zmenou legislatívy a koncepčných dokumentov	Mesto Nitra	Mesto Nitra + okolie Vodárenská spoločnosť	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie zásobovania obyvateľov kvalitnou pitnou vodou	Po schválení PHSR mesta Nitra 2016/2017

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

SP1-13 Vytvoriť nové produkty CR v spolupráci s ostatnými subjektmi CR	Vybudovanie komplexnej expozície dejín mesta Nitra Rekonštrukcia Mestského domu	V rámci podpory kultúrno- poznávacieho CR a zvyšovania povedomia obyvateľov mesta o dejinách mesta	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s MVO a vzdelávacími inštitúciami	Neuvedená	PHSR mesta Nitra Konceptia rozvoja CR	Zvýšenie povedomia obyvateľov mesta o jeho histórii, zvýšenie atraktivity mesta ako destinácie CR	Po schválení PHSR mesta Nitra a Konceptie CR
SP1 – 14 Skvalitniť ŽP na území mesta obnovou verejných priestorov, oživenie a zatraktívnenie	Humanizácia Svätoplukovho námestia	Regenerácia a obnova významných prvkov mestského prostredia	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s MVO	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Súčasť adaptačných a mitigačných opatrení zmeny klímy, zlepšenie kvality mestského prostredia	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP1-15 Skvalitniť ŽP na území mesta obnovou verejných priestorov, oživenie a zatraktívnenie	Revitalizácia Botanickej záhrady	Regenerácia a obnova významných prvkov mestského prostredia	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s MVO a vzdelávacími inštitúciami	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Súčasť adaptačných a mitigačných opatrení zmeny klímy, zlepšenie kvality mestského prostredia	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP 1 – 16 Zvýšiť podiel obnovených a využívaných kultúrnych a historických pamiatok ...	Rolfesova baňa	Záchrana /stabilizácia/ prírodnej pamiatky, sprístupnenie verejnosti – expozícia v prírode	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s MVO	Predpokladané náklady: 1 000 000 EUR Vlastné zdroje Iné zdroje OP KŽP, účelová dotácia	PHSR mesta Nitra	Systémový, koncepčný a dlhodobý prístup k obnove a využívaniu kultúrneho a prírodného dedičstva	Po schválení PHSR mesta Nitra Aktualizácia PD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

SP1- 17 Zvýšiť podiel obnovených a využívaných kultúrnych a historických pamiatok ...	Riešenie bezbariérového prístupu na Nitriansky Hrad	Sprístupnenie významnej kultúrnej a historickej pamiatky verejnosti	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s MVO		PHSR mesta Nitra	Systémový, koncepčný a dlhodobý prístup k obnove a využívaniu kultúrneho a prírodného dedičstva, sociálny CR	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP1- 18 Zaviesť nové služby pre podporu mladých ľudí a mladých rodín	Podnikanie mladých „Urban Hotspot“	Sprístupnenie verejnej infraštruktúry pre podnikanie mladých	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s MVO, univerzity a podnikatelia	Vlastné zdroje Iné zdroje OP Val, účelová dotácia	PHSR mesta Nitra	Posporiť mladých ľudí a mladé rodiny v meste Nitra	Po schválení PHSR mesta Nitra

Priorita č. 2: Mobilita v meste Nitra								
Integrovaný projekt č. SP 2 :								
Súbor projektov zameraných na ekologickú a bezpečnú mobilitu v meste Nitra.								
P.č. /kód projektu Špecifický cieľ, opatrenie	Názov projektu (konkrétneho samostatného projektu)	Aktivity	Predkladateľ	Územná investičná jednotka	Plánovaná hodnota v EUR	Súlad s inými strategickými a koncepcnými dokumentmi	Očakávaný výsledok	Predpokladaný termín realizácie/fáza projektu – stav pripravenosti
SP2-1 Zlepšiť kvalitu dopravnej infraštruktúry v meste	Generel dopravy	Dopravná prognóza Analýzy a prieskumy	Mesto Nitra	Mesto Nitra /MFO	EŠIF/UMR	PHSR mesta Nitra ÚPN	ÚPP – územno-plánovací podklad, podklad pre Plán udržateľnej mobility	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2017
SP2-2 Zvýšiť podiel nemotorovej dopravy (cyklodopravy) v meste a bezpečnosť všetkých účastníkov dopravy	Sieť bezpečných cyklotrás	Projektová dokumentácia Budovanie Prevádzka a údržba cyklotrás a informačný systém	Mesto Nitra	Mesto Nitra /MFO cez UMR	EŠIF/UMR Vlastné a iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN Generel dopravy PUM	Systémový a koncepcný prístup k riešeniu dopravnej siete v meste Nitra prostredníctvom podpory nemotorovej dopravy	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2017
SP2-3 Realizovať projekt IDS ako súčasť udržateľnej mobility v meste	Integrovaný, inteligentný a ekologický dopravný systém	Vybudovanie infraštruktúry Informačný systém Integrácia dopravných subsystémov vrátane integrovanej tarify Nákup ekologických dopravných prostriedkov	Mesto Nitra	Mesto Nitra /MFO cez UMR	EŠIF/UMR Vlastné a iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN Generel dopravy PUM	Systémový a koncepcný prístup k riešeniu dopravnej siete v meste Nitra prostredníctvom podpory verejnej osobnej dopravy	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

SP2-4 Zlepšiť kvalitu dopravnej infraštruktúry v meste vrátane bezpečnosti účastníkov dopravy	Bezpečný pohyb obyvateľov a návštevníkov v meste	Opravy chodníkov a miestnych komunikácií Bezbariérové a bezpečné priechody pre chodcov	Mesto Nitra	Mesto Nitra /MFO cez UMR	EŠIF/UMR Vlastné a iné zdroje	PHSR mesta Nitra ÚPN Generel dopravy PUM	Zvýšenie bezpečnosti všetkých účastníkov dopravy s dôrazom na peších , koncept tzv. spoločného priestoru	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020
SP2-5 Zaviesť nový systém statickej dopravy	Systém statickej dopravy v meste	Analýza situácie v meste Manažment statickej dopravy(značenie, tarifa, zónovanie) Optimalizácia kapacít	Mesto Nitra Iný investor	Mesto Nitra	EŠIF/UMR Vlastné a iné zdroje	ÚPN Generel dopravy PUM	Systémový a koncepcný prístup k riešeniu parkovania v meste v súlade s PUM	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020
SP2-6 Zlepšiť kvalitu dopravnej infraštruktúry v meste vrátane bezpečnosti účastníkov dopravy	Prepojenie mesta v rámci MFO a širších vzťahov	Dobudovanie cestnej siete v rámci širších väzieb územia mesta/MFO	Mesto Nitra v spolupráci s VÚC a ostatnými mestami a obcami	Mesto Nitra v spolupráci s VÚC a ostatnými mestami a obcami	EŠIF/UMR Vlastné a iné zdroje	ÚPN Generel dopravy PUM	Systémový a koncepcný prístup k riešeniu parkovania v meste v súlade s PUM	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020

Priorita č. 3: Lepší život v meste Nitra								
Integrovaný projekt č. SP 3 :								
Súbor projektov so zameraním na verejné služby pre celú komunitu v oblasti sociálnej, vzdelávania, zdravotníctva a voľného času.								
P.č. /kód projektu Špecifický cieľ, opatrenie	Názov projektu (konkrétneho samostatného projektu)	Aktivity	Predkladateľ	Územná investičná jednotka	Plánovaná hodnota v EUR + zdroj financovania	Súlad s inými strategickými a koncepcnými dokumentmi	Očakávaný výsledok	Predpokladaný termín realizácie/fáza projektu – stav pripravenosti
SP3-1 Dobudovať verejnú infraštruktúru pre voľný čas	Vybudovanie denných mestských kúpeľov (dobudovanie) kúpaliska s celoročným využitím	Projektová dokumentácia Územná príprava Vybudovanie Prevádzka a využitie infraštruktúry pre voľný čas, podpora CR	Mesto Nitra (prípadne v spolupráci s iným investorom)	Mesto Nitra	8 000 000 EUR Vlastné zdroje + súkromné investície	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie kvality života obyvateľov, zvýšenie návštevnosti mesta (CR)	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3-2 Dobudovať verejnú infraštruktúru pre voľný čas	Rekonštrukcia zimného štadióna	Vybudovanie Prevádzka a využitie infraštruktúry pre voľný čas	Mesto Nitra (prípadne v spolupráci s iným investorom)	Mesto Nitra	Neuvedená Vlastné zdroje + súkromné investície	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie kvality života obyvateľov, zvýšenie návštevnosti mesta (CR), šport	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3-3 Dobudovať verejnú infraštruktúru pre voľný čas	Modernizácia futbalového štadióna FC Nitra	Vybudovanie Prevádzka a využitie infraštruktúry pre voľný čas	Mesto Nitra (prípadne v spolupráci s iným investorom)	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie kvality života obyvateľov, zvýšenie návštevnosti mesta (CR), šport	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3-5 Skvalitniť ŽP na území mesta obnovou verejných priestorov – regenerácia	Cintorín Nitra- Chrenová lokalita Selenec	Obnova lokality Prevádzka	Mesto Nitra	Mesto Nitra	1 723 200,00	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie kvality života obyvateľov	Po schválení PHSR mesta Nitra

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

SP3-6 Skvalitniť ŽP na území mesta obnovou verejných priestorov – regenerácia a dobudovanie	Cintorín D.Krškany – rozšírenie	Obnova lokality Prevádzka	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie kvality života obyvateľov	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3–7 Realizovať adaptačné opatrenia na zmiernenie zmeny klímy	Zlepšenie energetickej efektívnosti a technického stavu ZŠ (4)	Zlepšenie technického stavu budov s dôrazom na zvýšenie energetickej efektívnosti	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Benchmark stanovený v rámci EŠIF OP KŽP/IROP	PHSR mesta Nitra	Zvýšenie energetickej efektívnosti budov, zníženie verejných výdavkov, zlepšenie technického stavu budov	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020
SP3–8 Realizovať adaptačné opatrenia na zmiernenie zmeny klímy	Zlepšenie energetickej efektívnosti a technického stavu MŠ (10) vrátane MŠ Martinský vrch	Zlepšenie technického stavu budov s dôrazom na zvýšenie energetickej efektívnosti	Mesto Nitra ako zriaďovateľ	Mesto Nitra	Benchmark stanovený v rámci EŠIF OP KŽP/IROP	PHSR mesta Nitra	Zvýšenie energetickej efektívnosti budov, zníženie verejných výdavkov, zlepšenie technického stavu budov	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020
SP3 -9 Modernizovať vzdelávaciu infraštruktúru na všetkých stupňoch vzdelávania	Zlepšovanie odborných kompetencií žiakov ZŠ (jazykových, technických a pod.) – 42 učební	Rekonštrukcia a vybudovanie nových odborných učební vrátane vybavenia a zariadenia	Mesto Nitra ako zriaďovateľ	Mesto Nitra	ÍÚS / 14 základných škôl Benchmark stanovený v rámci EŠIF	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie dostupnosti žiakov a študentov k infraštruktúre pre získavanie nových a odborných	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

					Indikatívny rozpočet IÚS MFO Nitra		zručností, zlepšenie výsledkov v testovaní a kvality vzdelávania	
SP3-10 Dobudovať verejnú infraštruktúru pre šport a voľný čas	Športom k zdraviu a zábave	Obnova Prevádzka a využitie infraštruktúry pre voľný čas v areáloch škôl	Mesto Nitra v spolupráci s nadáciami	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie dostupnosti žiakov a študentov k infraštruktúre pre voľný čas (sieť multifunkčných ihrísk a telocviční)	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3 – 11 Dobudovať verejnú infraštruktúru pre šport a voľný čas	Rekonštrukcia tenisového areálu	Obnova Prevádzka a využitie infraštruktúry pre voľný čas	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie dostupnosti obyvateľov k infraštruktúre voľného času/šport	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP – 12 Zvýšiť podiel sociálnych služieb poskytovaných v komunite	Podpora komunitných služieb v sociálnej oblasti	Podpora všetkých foriem komunitnej práce (terénna sociálna služba, opatrovateľská služba,	Mesto Nitra	Mesto Nitra OP LZ OP VVaI	Indikatívny rozpočet IÚS MFO Nitra	PHSR mesta Nitra Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra	Zlepšenie kvality a dostupnosti seniorov k sociálnym službám poskytovaných komunitou	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020
SP 3-13 Zvýšiť podiel sociálnych služieb poskytovaných v komunite	Celoživotné vzdelávanie sociálnych pracovníkov	Modulový vzdelávací program pre sociálnych a zdravotných pracovníkov	Mesto Nitra	Mesto Nitra OP LZ	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zlepšenie kvality a dostupnosti seniorov k sociálnym službám poskytovaných komunitou, zvýšenie	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra 2016/2020 – komplementárna a aktívna

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

							odborných kompetencií sociálnych pracovníkov	
SP3-14 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva	Nebojme sa odlišností	Projekt zameraný na senzibilizáciu majorít	Mesto Nitra	Mesto Nitra + MVO /nadácie OP LZ	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Podpora inklúzie, multikulturality, senzibilizáciu vybraných skupín obyvateľstva, zvýšenie participácie marginalizovaných skupín v meste	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3-15 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva	Podpora subjektov sociálnej ekonomiky	Projekt umožňujúci zapojenie znevýhodnených skupín obyvateľstva do pracovného procesu	Mesto Nitra	Mesto Nitra OP LZ – národný projekt/FOSFOR	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Podpora inklúzie, projektov sociálnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na rozvoj mesta	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3-16 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva	Prestupné sociálne bývanie	Vybudovanie úrovne sociálneho bývania medzi útlukom a nájomným bývaním	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR PRB Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra	Podpora inklúzie, projektov sociálnej ekonomiky s pozitívnym dopadom na rozvoj mesta	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3 – 17 Zvýšiť podiel sociálnych služieb	Komunitná starostlivosť o seniorov v meste	Dlhodobý systematický prístup k rozvoju komunitnej starostlivosti	Mesto Nitra	Mesto Nitra/MFO Nitra	Indikatívny rozpočet IÚS MFO Nitra	PHSR mesta Nitra Komunitný plán sociálnych	Podpora inklúzie, zlepšenie kvality a dostupnosti seniorov k sociálnym	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

poskytovaných v komunite		o seniorov/znevýhodnené skupiny obyvateľov				služieb v meste Nitra	službám poskytovaných komunitou	
SP3 – 18 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva	Integrovaný domov – byty pre osoby so zdravotným postihnutím	Dlhodobý systematický prístup k rozvoju komunitnej starostlivosti o seniorov/znevýhodnené skupiny obyvateľov	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Indikatívny rozpočet IÚS MFO Nitra	PHSR mesta Nitra Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra	Podpora inklúzie, zlepšenie kvality a dostupnosti seniorov k sociálnym službám poskytovaných komunitou	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra
SP3-19 Zvýšiť podiel sociálnych služieb poskytovaných v komunite	Dom seniorov – nájomné byty pre seniorov na ulici Janka Kráľa a Bernolákova ulica	Dlhodobý systematický prístup k rozvoju komunitnej starostlivosti o seniorov/znevýhodnené skupiny obyvateľov	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra	Podpora inklúzie, zlepšenie kvality a dostupnosti seniorov k sociálnym službám poskytovaných komunitou	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3-20 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva	Senior centrum Krčméryho	Komplexné a inovatívne služby pre seniorov	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra	Podpora inklúzie, zlepšenie kvality a dostupnosti seniorov k sociálnym službám poskytovaných komunitou	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP3 -21 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných	Sociálne bývanie Misionárska	Dlhodobý systematický prístup k rozvoju komunitnej starostlivosti o seniorov/znevýhodnené skupiny obyvateľov	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra Komunitný plán sociálnych služieb v meste Nitra	Podpora inklúzie, zlepšenie kvality sociálnych služieb pre vybrané skupiny obyvateľstva	Po schválení PHSR mesta Nitra

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

skupín obyvateľstva								
SP3-22 Vytvoriť podmienky pre prevenciu sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva	Profesionálny domov – rodinné domy pre náhradnú rodinnú starostlivosť	Dlhodobý systematický prístup k rozvoju komunitnej starostlivosti o seniorov/znevýhodnené skupiny obyvateľov	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená Indikatívny rozpočet IÚS MFO Nitra	PHSR mesta Nitra		Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra
SP3-23 Zvýšiť podiel sociálnych služieb a PZS poskytovaných komunitou	Integrácia primárnej zdravotnej starostlivosti (CIZS)	Integrácia vybraných sociálnych služieb a primárnej zdravotnej starostlivosti na území mesta poskytovaných verejnými a neverejnými poskytovateľmi vrátane podpory zdravia	Mesto Nitra	Mesto Nitra, poskytovateľa sociálnych služieb a služieb zdravotnej starostlivosti	Neuvedená Indikatívny rozpočet IÚS MFO Nitra	PHSR mesta Nitra Regionálny master plán pre etablovanie CIZS	Zlepšenie kvality a dostupnosti vybraných sociálnych služieb a služieb poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti	Po schválení PHSR mesta Nitra Po schválení IÚS MFO Nitra /Regionálny master plán pre etablovanie CIZS
SP3-24 Zvýšiť ochranu obyvateľov a ich majetku	Bezpečnosť v meste	Zabezpečenie bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov v meste, ochrana majetku a poriadok v meste, dobudovanie infraštruktúry a zapojenie verejnosti	Mesto Nitra	Mesto Nitra v spolupráci s občanmi a Mestskou políciou	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zvýšenie bezpečnosti v meste	Po schválení PHSR mesta Nitra

Priorita č. 4: Partnerstvo v meste Nitra								
Integrovaný projekt č. SP 4 :								
P.č. /kód projektu Špecifický cieľ, opatrenie	Názov projektu (konkrétneho samostatného projektu)	Aktivity	Predkladateľ	Územná investičná jednotka	Plánovaná hodnota v EUR + zdroj financovania	Súlad s inými strategickými a konceptnými dokumentmi	Očakávaný výsledok	Predpokladaný termín realizácie/fáza projektu – stav pripravenosti
SP4-1 Vytvoriť podmienky pre zapojenie verejnosti do prípravy a realizácie PHSR	Dobromapa.sk	<ul style="list-style-type: none"> - databáza poskytujúca informácie o dobrovoľníckych aktivitách mladých ľudí v našom kraji - informovanie o podujatiach, dobrovoľníckych možnostiach doma aj v zahraničí pre mladých ľudí - facebookový priestor umožňujúci vzájomnú komunikáciu zapojených organizácií/neformálnych skupín - neformálne vzdelávanie a sieťovanie 	Nitrianska komunitná nadácia v spolupráci s mestom Nitra	Mesto Nitra + NKN	<p>Ročný rozpočet: 3 000 €</p> <p>Školenia/Workshopy/ konzultácie pre dobrovoľníkov a koordinátorov MVO 2 200 €</p> <p>Programátorské práce na dokončenie dizajnu a komunikačného priestoru Dobromapy 3 000 €</p> <p>Organizačné a technické zabezpečenie fungovania Dobromapy 2 200 €</p> <p>Podujatie pre verejnosť informujúce o dobrovoľníckych aktivitách mladých ľudí</p>	PHSR mesta Nitra	Rozvoj dobrovoľníckych /občianskych aktivít mladých ľudí, vytváranie neformálnej spolupracujúcej siete dobrovoľníckych MVO v meste Nitra /NR kraji	Po schválení PHSR mesta Nitra Konzultovať s Komunitnou nadáciou

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

		mladých dobrovoľníkov						
SP4-2 Vytvoriť podmienky pre zapojenie verejnosti do prípravy a realizácie PHSR	Spoločná ulica , spoločné mesto	Pravidelné informačné a poradenské aktivity mesta v uliciach mesta na rôzne témy zamerané na zvyšovanie povedomia verejnosti o samospráve, o podpore nemotorovej doprave, podnikaní v meste ...	Mesto Nitra	Mesto Nitra + nadácie	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Prezentácia mestského úradu, poskytovanie služieb netradičným a inovatívnym spôsobom pre verejnosť, zvyšovanie povedomia obyvateľstva v rôznych oblastiach rozvoja mesta, verejná diskusia	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP4-3 Zvýšiť účasť mesta na príprave a realizácii medzinárodných projektov	Dni partnerských miest v Nitre	Týždeň obcí MFO a ostatných partnerských miest v Nitre, prezentácia a vytváranie spoločných produktov CR	Mesto Nitra	Mesto Nitra Európa pre občanov OP Cezhraničná spolupráca SK-HU	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Prezentácia všetkých susedských obcí a partnerských miest umožní všetkým aktérom nadviazať vzťahy a pripravovať spoločné projekty vrátane spoločných produktov CR	Po schválení PHSR mesta Nitra Konceptia CR

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

SP4-4 Vytvoriť podmienky pre zapojenie verejnosti do prípravy a realizácie PHSR	Nitra – zelená pre mladých	Dni študentov v meste - rôzne podujatia a aktivity organizované študentmi SŠ a VŠ , Nitrianske univerzitné dni	Mesto Nitra v spolupráci mládežníckym i organizáciami	Mesto Nitra + nadácie, MVO	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zapojenie študentov a mladých ľudí do života v meste, kde trávajú svoje študentské roky	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP4-5 Zvýšiť účasť mesta na príprave a realizácii medzinárodných projektov	Rozšírenie partnerskej spolupráce miest /Gracz/	Výmena skúseností, prístupov a know-how medzi mestami, propagácia pre investorov a podnikateľov, príprava a realizácia spoločných projektov	Mesto Nitra	Mesto Nitra	Neuvedená	PHSR mesta Nitra	Zapojenie pracovníkov mesta a mestských organizácií, podnikateľov a mladých ľudí do partnerskej spolupráce miest	Po schválení PHSR mesta Nitra
SP4-6 Návrh lokálnej infraštruktúry priestorových informácií – LIPI Nitra, ako nutná podpora trvalo udržateľného strategického rozvoja mesta (trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho	LIPI Nitra	<ul style="list-style-type: none"> - Analýza existujúceho stavu informačného systému a definícia potrebných modulov pre riadenie - Analýza súčasných užívateľov IS a potrieb potenciálnych užívateľov - Vývoj platformy LIPI Nitra - Transformácia existujúcich geografických informácií v súlade 	Mesto Nitra	MFO		PHSR mesta Nitra	<p>a/Rozvoj potenciálu mesta Nitra v oblasti strategického plánovania</p> <p>b/Zavedenie jednotného informačného systému – slúžiacemu všetkým organizačným zložkám mesta; podnikateľom vykonávajúcim svoje</p>	Po schválení PHSR mesta Nitra V trvaní 6 rokov

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2015 -2023

rozvoja mesta) e-government		<p>s požiadavkami legislatívnych rámcov (INSPIRE)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definícia používateľských scenárov a prostredia poskytovania GI - Vývoj a testovanie analytických operácií pre rozhodovacie a povoľovacie procesy 					<p>aktivity v MFO; obyvateľom mesta ako základná báza informácií a ako elektronický úrad (e-government); návštevníkom mesta v rozvoji cestovného ruchu</p>	
--------------------------------	--	--	--	--	--	--	---	--

Poznámka: Všetky investičné projekty podliehajú hodnoteniu vplyvov na životné prostredie

E. REALIZAČNÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023

V realizačnej časti Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2015 - 2023 s výhľadom do roku 2025 je pozornosť venovaná inštitucionálnemu a organizačnému zabezpečeniu realizácie PHSR Nitra 2015 - 2023, systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR mesta Nitra s ustanovením merateľných ukazovateľov, ako aj časového harmonogramu realizácie PHSR mesta Nitra formou akčných plánov.

Realizačná časť PHSR mesta Nitra vytvára rámec pre postupné naplnenie všetkých cieľov, vedúcich k pozitívnej zmene celkovej situácie v meste Nitra. Samotná realizácia bude pozostávať z napĺňania navrhnutých aktivít/projektových zámerov, ktoré budú na území mesta Nitra realizované. Konkrétne aktivity/projektové zámery budú podrobnejšie špecifikované v akčnom pláne.

Mestský úrad mesta Nitra zabezpečuje udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHSR a Akčných plánov v súlade s pripravovanou koncepciou udržateľného mestského rozvoja v SR. Mestský úrad v súčinnosti s poslancami MZ a zriadenými komisiami pripravuje a iniciuje aktivity mesta aj v oblastiach jeho strategického rozvoja, analyzuje potreby obyvateľov územia a zabezpečuje finančné zdroje pre ich realizáciu.

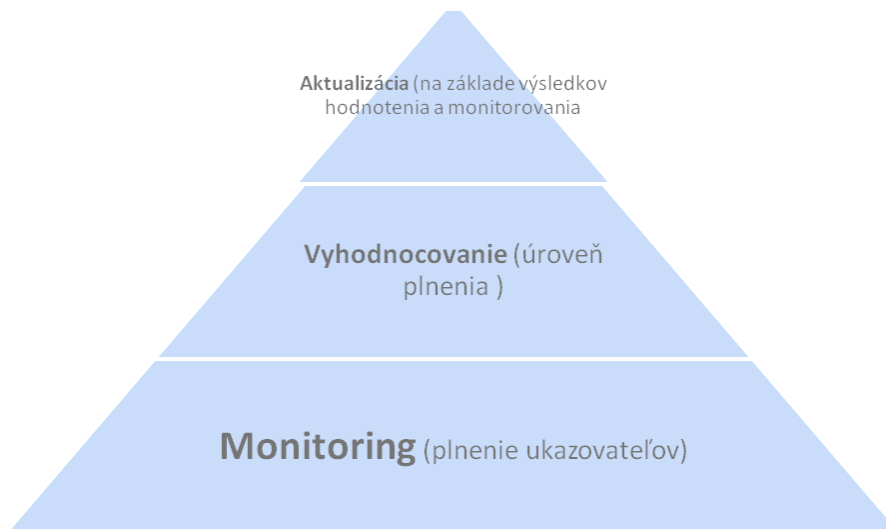
Úspešná realizácia PHSR mesta Nitra 2015 - 2023 je založená na jeho akceptovaní a naplnení na všetkých úrovniach samosprávy a dodržiavaní princípov dobrého spravovania, ktorými sú:

- Participácia - v procese realizácie PHSR mesta Nitra je potrebné zabezpečiť aktívnu účasť tých subjektov, ktorých je nevyhnutné zainteresovať, ako aj umožniť účasť subjektom, ktorí majú záujem byť zainteresovaní.
- Transparentnosť - rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii PHSR mesta Nitra je prístupné všetkým, ktorých sa to dotýka.
- Verejná zodpovednosť - prijatie zodpovednosti za svoje rozhodnutia, dodržiavanie zvolených kritérií, dodržiavanie práva a štandardných administratívnych postupov.
- Efektívnosť - realizácia jednotlivých aktivít PHSR mesta Nitra tak, aby bola garantovaná optimálna vyváženosť kvality, ceny a potrebného času na realizáciu.
- Účinnosť - preferencia realizácie aktivít, ktoré synergicky vedú k naplneniu cieľov PHSR mesta Nitra.

MANAŽMENT REALIZÁCIE A NAPŔŇANIA PHSR MESTA NITRY

Realizácia a napĺňanie jednotlivých programových oblastí PHSR mesta Nitra vyžaduje dôkladný manažment, ktorý je možné rámcovo rozčleniť do niekoľkých fáz - vid'. Schéma manažmentu realizácie a napĺňania PHSR mesta Nitra 2015 – 2023

Schéma manažmentu realizácie a naplňania PHSR mesta Nitra 2015 – 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

Základným predpokladom úspešného naplňania konkrétnych programových oblastí je kvalifikované zostavenie akčného plánu. **Akčný plán tvorí súčasť PHSR mesta Nitra 2015 - 2023, ktorého neoddeliteľnou súčasťou sú konkrétne aktivity / projektové zámery/**. Akčný plán sa vypracováva spravidla na obdobie troch rokov vo vzťahu ku kompetenciám Mestského úradu mesta Nitra. Horizont troch nasledujúcich rokov je indikatívny, nevyhnutný je však súlad s rozpočtom mesta Nitra. Aktivity/projektové zámery v akčnom pláne sú zoradené podľa priorít, konkrétnych cieľov a opatrení. Ku každej aktivite/projektovému zámeru je priradený zodpovedný garant - odborný útvar (odbor/oddelenie MsÚ Nitra), ktorého úlohou bude zabezpečenie implementácie navrhnutých aktivít, ich monitorovanie a vyhodnotenie.

Odborný garant zodpovedá za:

- realizáciu pridelených projektov;
- súlad finančnej náročnosti projektu s rozpočtom mesta Nitra (predbežnú finančnú kontrolu pre financovanie / kofinancovanie projektu z vlastných prostriedkov mesta);
- podporu spolupráce s hlavnými aktérmi rozvoja mesta (iné subjekty než MsÚ Nitra) a koordináciu ich aktivít;
- pravidelný monitoring realizovaných aktivít/projektov, vyhodnocovanie naplňania cieľov PHSR mesta Nitra na základe vopred nastavených merateľných ukazovateľov;
- koordináciu pri aktualizácii akčných plánov a celého strategického dokumentu PHSR mesta Nitra.

Prvý akčný plán bude spracovaný na obdobie rokov 2016 - 2019, keďže rok 2015 bol prelomovým, z hľadiska prípravy samotného PHSR mesta Nitra 2015 - 2023, ako aj z hľadiska začiatku nového programového obdobia 2014 - 2020 vo vzťahu k čerpaniu finančných prostriedkov v rámci jednotlivých operačných programov, vyšpecifikovaných v Partnerskej dohode medzi Európskou komisiou a Vládou

SR. Akčný plán PHSR mesta Nitra tvorí samostatnú prílohu tohto dokumentu a musí byť vypracovaný najneskôr do 30 dní po schválení dokumentu.

Projekty budú predstavovať jeden z konkrétnych nástrojov pre napĺňanie Akčného plánu PHSR mesta Nitra . Budú zostavované z identifikovaných projektových zámerov integrovaných projektov v jednotlivých prioritách. Mesto Nitra bude iniciovať nielen tvorbu vlastných komplementárnych projektov, ale má ambíciu participovať (ako partner projektu) aj na projektoch, ktoré budú v súlade s cieľmi a opatreniami uvedenými v PHSR mesta Nitra a ich výstupy prispejú k dosahovaniu plánovaných výsledkov v rozvoji mesta Nitra. Projekty, vrátane ich prípravy a implementácie, budú v súlade s platnou legislatívou. V prípade investičných projektov bude kladený dôraz na súlad so zákonom č. 24/2006 Z.z o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Identifikovanie, vypracovanie a manažment projektov zabezpečia subjekty zodpovedné za realizáciu jednotlivých programových oblastí PHSR mesta Nitra, v spolupráci s príslušným odborom zodpovedným za projektový manažment. Pri výbere projektov budú zohľadňované viaceré kritéria - kritérium dôležitosti, kritérium naliehavosti a kritérium uskutočniteľnosti (podľa schválených hodnotiacich kritérií, prípadne využitím CBA analýzy, príklady v prílohe).

Proces spracovania a realizácie projektov v rámci všetkých programových oblastí bude podliehať schvaľovaniu na úrovni primátora mesta, respektíve mestského zastupiteľstva v súlade s platnými internými smernicami a právnymi normami.

Navrhované projekty sú komplementárne a synergicky doplnené plánované aktivity a činnosti samosprávy a iných subjektov realizované ako tradičné, bežné vyplývajúce z iných koncepčných dokumentov a legislatívy a nemajúce charakter projektu.

Monitoring plnenia Akčného plánu PHSR mesta Nitra 2015 – 2023 je založený na priebežnej kontrole realizácie plánovaných aktivít/projektových zámerov zadefinovaných v Akčnom pláne PHSR mesta Nitra. Realizovaný bude 1 x ročne, v období prvého polroka (k 30.3. daného roka) s cieľom, aby všetky potrebné korekcie bolo možné zapracovať tak, aby bol zabezpečený súlad s programovým rozpočtom mesta Nitra, ktorého príprava začína obvykle v letných mesiacoch. Predmetom monitoringu bude:

- vecné a časové napĺňanie aktivít a projektových zámerov uvedených v akčnom pláne ;
- výstupové indikátory z programovej časti PHSR mesta Nitra;
- zmeny, ktoré majú, resp. môžu mať vplyv na realizáciu PHSR mesta Nitra, či napĺňanie AP.

Vzájomná koordinácia prípravy, monitoringu, vyhodnotenia a aktualizácie akčného plánu PHSR mesta Nitra bude v kompetencii referátu projektového manažmentu MsÚ v Nitre v súčinnosti s Riadiacim tímom. Pri vyhodnocovaní a hlavne pri aktualizácii Akčného plánu PHSR mesta Nitra 2015 – 2023 bude potrebné dbať na dodržiavanie súladu s:

- Programovým rozpočtom (financovanie, kofinancovanie, priradenie operačného programu - výzvy);
- ÚPN mesta Nitra;
- Inými koncepčnými záväznými dokumentmi /národné priority.

Vyhodnocovanie dosahovania cieľov a napĺňanie plánovaných ukazovateľov výsledkov PHSR mesta Nitra 2015 - 2023 bude realizované v nasledovných intervaloch:

- za obdobie 2015-2017 - I. polrok 2018;
- za obdobie 2015-2019 - I. polrok 2020;
- záverečné vyhodnotenie - I. polrok 2021, najneskôr I. polrok 2022.

Vyhodnotenie bude prezentované:

- mestskému zastupiteľstvu;
- širokej odbornej a laickej verejnosti.

Základným predpokladom kvalifikovaného vyhodnocovania napĺňania PHSR mesta Nitra bude vhodne zvolená metodika zisťovania dosahovaných ukazovateľov výstupov a výsledkov (používaná počas celého obdobia platnosti PHSR mesta Nitra), ako aj zistenie reálneho východiskového stavu vo všetkých vybraných výsledkových ukazovateľoch.

Aktualizácia PHSR mesta Nitra 2015 - 2023 - ide o cyklický proces, ktorého cieľom je zachovať aktuálnosť strategického dokumentu, ako jeho flexibilitu vo vzťahu k dosahovaniu stanovených cieľov. Proces aktualizácie je založený na systematickom zbere podnetov verejnej správy, subjektov pôsobiacich na území mesta, občanov mesta a pod. Neoddeliteľnou súčasťou je aj sledovanie príležitostí či ohrození pre rozvoj mesta, ako aj reagovanie na nové skutočnosti, ktoré neboli známe pri zostavovaní PHSR mesta Nitra. Zodpovednosť za proces aktualizácie nesie referát projektového manažmentu, ktorý zároveň v súčinnosti s ostatnými relevantnými organizačnými jednotkami (Riadiaci tím, koordinačný tím a pod.) pripravuje odborné podklady pre aktualizáciu a zmenu rozvojového dokumentu.

Základné úrovne aktualizácie PHSR mesta Nitra približuje nižšie uvedená tabuľka.

Tabuľka : Základné úrovne aktualizácie PHSR mesta Nitra v 2015 – 2023

Predmet aktualizácie	Časové obdobie	Predkladateľ návrhu na aktualizáciu	Schvaľovanie aktualizácie
Akčný plán PHSR mesta Nitra 2015 - 2023	Priebežne <ul style="list-style-type: none"> • na základe odborných kritérií pre AP • na základe monitorovacej správy plnenia AP a odporučených korekcií • na základe schválenia zmeny v ÚPN 	Referát projektového manažmentu	Primátor mesta
Ciele a opatrenia PHSR mesta Nitra 2015 - 2023 (strategická a programová časť PHSR mesta Nitra)	Na konci ročného monitorovacieho obdobia resp. 2 ročného hodnotiaceho obdobia	Referát projektového manažmentu	Mestské zastupiteľstvo

Zdroj: vlastné spracovanie

ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR MESTA NITRY

Organizačné zabezpečenie realizácie PHSR mesta Nitra je základným predpokladom úspešnej realizácie aktivít a napĺňania cieľov vyšpecifikovaných v konkrétnych programových oblastiach. Nevyhnutná je zainteresovanosť všetkých relevantných organizačných zložiek mesta, či organizácií so zriaďovateľskou pôsobnosťou mesta, konkrétne je potrebné:

- prevzatie zodpovednosti konkrétnych organizačných jednotiek/subjektov samosprávy na jej príslušných stupňoch riadenia a rozhodovania za napĺňanie priradených programových oblastí, cieľov, opatrení a aktivít,
- zdokumentovanie PHSR mesta Nitra zahrňujúce manažment PHSR mesta Nitra, systém koordinácie realizácie, manažment projektov, zmenu rozpočtu, komunikačnú stratégiu navonok k partnerom, občanom mesta a pod. bude v kompetencii referátu projektového manažmentu.

Základným koordináčnym, metodickým a kontrolným centrom pre realizáciu PHSR mesta Nitra je Referát projektového manažmentu. **Každá prioritná oblasť bude mať svojho koordinátora**, ktorého povinnosti je možné rámcovo zhrnúť nasledovne:

- priama realizácia tej časti PHSR mesta Nitra, ktorá mu vyplýva z jeho pracovného zaradenia;
- koordinácia a zber údajov o ďalších aktivitách, ktoré sú realizované v rámci danej programovej oblasti inými subjektmi (v zmysle metodiky danej oddelením strategického rozvoja);
- priebežný monitoring a vyhodnocovanie realizácie a napĺňania opatrení a cieľov PHSR mesta Nitra v danej programovej oblasti;
- navrhovanie korekcií Akčného plánu PHSR mesta Nitra 2015 - 2023.

Realizačný tím PHSR mesta Nitra 2015 - 2023 - tvorí výkonnú zložku pri napĺňaní PHSR mesta Nitra a zostavený bude z nasledovných členov:

- prednosta MsÚ v Nitre;
- vedúci príslušných odborov a oddelení ;
- koordinátori jednotlivých programových oblastí PHSR mesta Nitra .

F. FINANČNÁ ČASŤ PHSR MESTA NITRY NA ROKY 2015 – 2023

Finančná náročnosť realizácie PHSR mesta Nitra je jednou z kľúčových otázok, keďže je nevyhnutné v priebehu realizácie zabezpečiť potrebné zdroje na jeho financovanie. PHSR mesta Nitra nie je viazaný len na samosprávu a aktivity financované z vlastných zdrojov. Finančné zabezpečenie jednotlivých aktivít programových oblastí bude vychádzať nielen z finančných možností rozpočtu mesta Nitra - interné zdroje, ale aj z externých zdrojov - s prioritným zameraním na Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) v rámci konkrétnych operačných programov nového programového obdobia 2014 - 2020, zdroje zo štátneho rozpočtu v podobe dotácií, rôzne granty, finančné zdroje zo súkromného sektora, či zdroje v rámci medzinárodnej, resp. nadnárodnej spolupráce, komunitárne programy EÚ.

V záujme dosiahnutia ekonomicky najefektívnejších riešení a maximálnych a udržateľných efektov bude pozornosť venovaná aj koordinácii a prepojenosti intervencií v rámci jednotlivých finančných zdrojov a hľadaniu modelu najefektívnejšieho financovania.

Kompetencie mesta Nitra sú limitované, preto sa mesto Nitra snaží nastaviť systémový prístup k napĺňaniu stanovených cieľov PHSR Nitra zostavením tzv. akčného plánu. Akčný plán bude kompatibilný s programovým rozpočtom mesta Nitra, priebežne bude monitorovaný, vyhodnocovaný a aktualizovaný. Prvý akčný plán mesta Nitra vo vzťahu k PHSR Nitra bude zostavený na obdobie rokov 2015 - 2018, kde plánované finančné prostriedky sú koordinované s programovým rozpočtom mesta Nitra na príslušné programové obdobie. V súčasnosti prebieha príprava návrhu rozpočtu mesta Nitra na rok 2016, pričom daná skutočnosť bude v akčnom pláne zohľadnená v rámci finančného krytia z interných zdrojov. Na financovanie plánovaných aktivít PHSR Nitra plánuje mesto Nitra využívať nasledovné zdroje za súčasného dodržania pravidiel rozpočtového hospodárenia územnej samosprávy:

A) Vlastné zdroje územnej samosprávy

- bežné príjmy rozpočtu mesta Nitra;
- jednorazové zdroje, získané napr. odpredajom nestrategického majetku;
- dary.

B) Cudzie návratné zdroje

- úvery z komerčných bánk;
- návratná pomoc od štátu;
- dlhodobé dodávateľské úvery (PPP projekty a pod.).

C) Cudzie nenávratné zdroje

- prostriedky z EŠIF na realizáciu schválených projektov;
- prostriedky zo štátneho rozpočtu SR prostredníctvom rôznych dotácií a zdrojov z účelových fondov;
- prostriedky z Európskej únie pre nové programové obdobie 2014 - 2020 v rámci konkrétnych operačných programov (OP): OP Integrovaná infraštruktúra, OP Ľudské zdroje, OP Kvalita životného prostredia, Integrovaný regionálny OP, , OP Efektívna verejná správa a pod.);

- prostriedky z fondov Európskej únie v rámci cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce (URBACT III, INTERREG EUROPE 2014-2020, Kreativna Európa, HORIZONT 2020 a pod.)

PHSR Nitra je tematicky široko koncipovaný (4 priority), z čoho vyplýva aj zvýšená ekonomická náročnosť implementácie, monitorovania a hodnotenia podporovaných aktivít a projektov. Je možné reálne predpokladať, že si implementácia PHSR Nitra bude vyžadovať:

- zvýšenie kapacít na úrovni riadenia, resp. manažmentu pri implementácii;
- vysoké nároky na kvalifikačné, organizačné a riadiace kapacity ľudských zdrojov;
- efektívny manažment a dobrú spoluprácu so všetkými zainteresovanými stranami, ale najmä s kľúčovými aktérmi, s využitím všetkých formálnych aj neformálnych možností.

Podrobnejšie informácie o finančnom zabezpečení realizácie konkrétnych aktivít/projektových zámerov, v súlade s kompetenciami samosprávy, sú súčasťou projektového zásobníka v Programovej časti, resp. Akčného plánu mesta Nitra.

Špecifickú kategóriu tzv. „cudzích zdrojov“ predstavuje Integrovaný regionálny OP (ďalej IROP). V záujme efektívneho a systematického čerpania finančných zdrojov z IROP, ako aj v záujme dosiahnutia synergie a komplementarity s ostatnými OP je spracovaná **Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2014 - 2020** (ďalej RIÚS), ktorej neoddeliteľnú súčasť tvorí **Stratégia udržateľného mestského rozvoja – Integrovaná územná stratégia MFO mesta Nitra** (ďalej UMR/IÚS MFO mesta Nitra) na úrovni investičnej jednotky krajského mesta Nitra a jeho funkčného mestského územia. Ide o plánovací nástroj umožňujúci účasť relevantných partnerov pre uplatnenie princípu integrovaného prístupu k územnému rozvoju v kraji. RIÚS je aplikáciou integrovaných územných investícií v zmysle nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) na roky 2014 - 2020. RIÚS predstavuje strednodobý plánovací dokument, ktorého cieľom je zabezpečiť podmienky pre účinné využitie finančných prostriedkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov, štátneho rozpočtu a ostatných finančných zdrojov prijímateľov počas programového obdobia politiky súdržnosti EÚ 2014 - 2020.

Stratégia RIUS/UMR – IÚS vychádzajú zo stratégie a cieľov Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 - 2020, pričom jej ambíciou je nasmerovať investičné priority do konkrétneho územia, ktoré má najvyšší rozvojový potenciál pre danú prioritu a stane sa motorom ďalšieho rastu s dopadom na čo najširší okruh obyvateľov. Intervencie do vybraných oblastí budú predstavovať spoločné a koordinované kroky partnerov, ktorými sa sústreďí činnosť a finančné prostriedky na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020 prostredníctvom konkrétnych intervenčných portfólií.

Integrované územné investície (ďalej IÚI) sú v dokumente metodologicky riešené v dvoch rovinách – **na úrovni investičnej jednotky cieľového územia NUTS 3** v regionálnej stratégii (RIÚS) a v stratégii udržateľného mestského rozvoja (ďalej UMR) **na úrovni investičnej jednotky krajského mesta Nitra s jeho funkčným mestským územím**. Informácie týkajúce sa UMR - IÚS sú zapracované v analytickej časti RIÚS a stratégia UMR je súčasťou každej investičnej priority a nasledujúcich krokov v strategicko-časti RIÚS v zmysle podpísaného Memoranda o spolupráci.

V procese prípravy RIUS/UMR – IÚS boli vyšpecifikované tzv. integrované projektové zámery v rámci konkrétnych špecifických cieľov. Tieto projektové zámery tvoria súčasť Akčného plánu mesta Nitra.

Programový rozpočet mesta Nitra je rozdelený do 19 programov zahŕňajúci všetky oblasti riadenia a spracovania mesta : hospodársku, sociálnu, environmentálnu a inštitucionálnu. V prehľade sú detailnejšie popísané len tie programy a podprogramy rozpočtu, ktoré budú ovplyvnené resp. môžu byť ovplyvnené prípravou a realizáciou integrovaných projektov navrhovaných v IÚS MFO mesta Nitra a PHSR mesta Nitra na roky 2015 -2023 investičného charakteru.

PROGRAM 1: Plánovanie, manažment a kontrola

Program obsahuje činnosti, ktoré vytvárajú predpoklady pre kvalitný život občanov a podnikateľov mesta v rôznych oblastiach. Program zahŕňa aktivity a činnosti mesta **súvisiace s územným plánovaním s cieľom trvalo udržateľného rozvoja a prosperity mesta**, s úspešným získavaním finančných zdrojov z EÚ a kvalitným manažmentom ekonomiky mesta - rozpočtovou a daňovou politikou mesta, komplexným vedením účtovníctva.

Zámer podprogramu : Kvalitné projekty – úspech v rozvoji mesta

V predchádzajúcom období neboli vyhlásené žiadne výzvy zo štrukturálnych fondov EÚ, vzhľadom na to, že II. programovacie obdobie 2007-2013 bolo ukončené a posledné výzvy boli vyhlásené v roku 2013. V roku 2014 bol k 30.januáru v rámci ŠF EÚ schválený projekt Elektronizácia služieb mesta Nitra s celkovým poskytnutým NFP 2 185 000,00 €.

V novom programovom období v rámci nového finančného nástroja EÚ pre udržateľný mestský rozvoj a využitím doplnkového/komplementárneho financovania z iných OP a komunitárnych programov je možné v nasledujúcich 7 rokoch očakávať významný nárast finančných prostriedkov a realizáciu významných investičných projektov aj priamo na území mesta. Podrobná vecná a časová prognóza je uvedená v tabuľke č. 2.

Mesto Nitra by sa malo prostredníctvom partnerských/spoločných alebo integrovaných projektov výraznejšie zapojiť do projektov v oblasti podpory podnikania, inovácií, podpory mladých ľudí a medzinárodných projektov v rámci Dunajskej stratégie.

PROGRAM 2: Propagácia a marketing

Zámer programu : Nitra - mesto, ktoré na mape Európskeho spoločenstva nikto neprehliadne.

Propagácia a marketing sú hlavnými nástrojmi mesta na jeho zviditeľnenie a vytváranie pozitívneho imidžu vo verejnosti doma i v zahraničí. V rámci Programu sú financované nástroje mesta na mediálnu a marketingovú komunikáciu mesta, propagáciu zdravia a zdravého životného štýlu.

Program zahŕňa správu a pravidelnú aktualizáciu internetovej stránky a portálov mesta s cieľom aktuálne zachytiť všetky dôležité udalosti v meste, aktivity a činnosti realizované samosprávou, zverejňovanie významných dokumentov samosprávy (uznesenia Mestského zastupiteľstva, Všeobecne záväzné nariadenia mesta, strategické a koncepčné materiály a pod.), informácie o poskytovaných službách v meste.

V nasledujúcom období je potrebné venovať pozornosť nielen poskytovaniu informácií, ale aj vytváraniu nových elektronických služieb a mobilných aplikácií pre obyvateľov a návštevníkov mesta (parkovací systém, 3D digitalizácia pamiatok, apod.)

PROGRAM 3: Interné služby

Zámer programu : Efektívne interné služby pre kvalitný chod samosprávy.

Program zahŕňa všetky interné činnosti vykonávané útvarmi MsÚ, ktorými sa zabezpečuje chod samosprávy mesta - odborné zmluvné služby, právne služby MsÚ, nakladanie s majetkom mesta a jeho správa, hospodárska správa budov MsÚ, mestský informačný a telekomunikačný systém, doručovanie zásielok mesta, vzdelávanie zamestnancov, činnosť autodopravy MsÚ. Dôležitú oblasť samosprávy predstavuje činnosť orgánov samosprávy, ktorú vykonávajú poslanci Mestského zastupiteľstva v Nitre. Zahŕňa rokovania mestskej rady, mestského zastupiteľstva, komisií MZ, výborov mestských častí, účasť poslancov na podujatiach mesta.

Efektívne fungovanie samosprávy je nevyhnutným predpokladom pre úspešnú realizáciu investičných a neinvestičných projektov, posilnenie medzinárodnej spolupráce a rozvoj mesta. Mesto sa od roku 2016 stane v rámci realizácie IÚS MFO mesta Nitra aj Sprostredkovateľským orgánom RO IROP, čím by sa mala posilniť jeho úloha v čerpaní EŠIF na území mesta.

Pre realizáciu PHSR mesta Nitra je tiež dôležitá podpora občianskych iniciatív a dobrovoľníctva , ďalšie vzdelávanie pracovníkov samosprávy.

PROGRAM 4: Služby občanom

Zámer programu : Nebyrokratická a flexibilne reagujúca samospráva.

Program predstavuje služby samosprávy pre občanov, ktorých spokojnosť s tými službami je prioritná. Ide o aktivity a činnosti mesta zabezpečujúce prenesený výkon štátnej správy - matričné úkony, stavebný poriadok. Mesto poskytuje občanom služby osvedčovania podpisov a listín, evidencie obyvateľov, ulíc a budov, občianskych obradov. Zahŕňa aj služby občanom poskytované Klientskym centrom, systém informovania o dôležitých udalostiach a oznamoch mesta pre občanov a návštevníkov.

Mesto Nitra sa bude orientovať na ďalšie zlepšovanie a inováciu služieb poskytovaných Klientskym centrom napr. personalizáciou vybraných služieb, využitím elektronických služieb, mobilných aplikácií a pod.

PROGRAM 5: Bezpečnosť

Zámer programu : Nitra - mesto bezpečné pre svojich obyvateľov a návštevníkov.

Program predstavuje komplexné zabezpečenie ochrany verejného poriadku v meste Nitra, kontrolu dodržiavania poriadku, čistoty, dodržiavania VZN mesta, spolupôsobenie pri ochrane obyvateľov a iných osôb pred ohrozením ich života a zdravia, životného prostredia, plnenie stanovených úloh MsP na úseku prevencie, kamerový systém. Zahŕňa aj činnosti, ktoré plní samospráva v oblasti ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany.

Mesto Nitra sa bude orientovať na ďalšie zvyšovanie bezpečnosti vo všetkých oblastiach cieľovými investíciami napr. do kamerového systému, informačných kampaní pre obyvateľstvo a inými vhodnými preventívnymi opatreniami.

PROGRAM 6: Odpadové hospodárstvo

Zámer programu : Efektívny systém nakladania s odpadom s dôrazom na ochranu životného prostredia.

Program je určený na zabezpečenie nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi vznikajúcimi na území mesta v zmysle platnej legislatívy - **zber, odvoz, uloženie, separovanie a zhodnocovanie komunálneho odpadu**. V rámci programu sú financované výdavky za komplexné udržiavanie a čistenie dažďových vpustí pre bezproblémový odvod dažďových vôd, údržbu prevádzkových strojov, techniky a odplaty za čerpanie odpadových vôd. V programe sa financujú výdavky za komplexné udržiavanie a čistenie dažďových vpustí pre bezproblémový odvod dažďových vôd, údržbu prevádzkových strojov, techniky, odplaty za čerpanie odpadových vôd.

Pre mesto Nitra bude dôležité strategicky riešiť najmä uloženie odpadu a jeho ďalšie zhodnocovanie s dôrazom na ekológiu, a tiež dobudovanie /príp. rekonštrukciu/ vybranej technickej infraštruktúry. Väčšiu pozornosť bude potrebné tiež venovať zvyšovaniu povedomia obyvateľstva o nakladaní s odpadom.

PROGRAM 7: Komunikácie

Zámer programu : Kvalitná a bezpečná sieť miestnych komunikácií

Program Komunikácie zahŕňa všetky činnosti mesta súvisiace s **opravami miestnych komunikácií a ich rekonštrukciami, správou a údržbou miestnych komunikácií** 365 dní v roku - t.j. bežnú údržbu, zimnú údržbu, čistenie miestnych komunikácií a verejných priestranstiev. V rámci organizácie dopravy zabezpečuje mesto funkčnosť cestnej svetelnej signalizácie, systém parkovania v centrálnej mestskej zóne, dopravné značenie a zariadenia.

Neustále rastúca intenzita cestnej premávky so zvýšeným dynamickým zaťažením vozoviek, urýchľuje proces vzniku a rozvoj deformácií vozoviek. Rozsah a povaha zistených závad (dilatačné praskliny, sieťový rozpad krytu vozovky, vyjazdené koľaje, opotrebovaný živičný kryt vozoviek, deformácie krytu vozoviek a pod.) na miestnych komunikáciách signalizuje prekročenie životnosti konštrukčných prvkov vozoviek. K zlepšeniu stavebného stavu komunikácií je potrebné uprednostniť pokračovanie v periodickej obnove živičných krytov vozoviek súvislými opravami, resp. rekonštrukciou vozoviek po prekročení ich časovej a technickej životnosti.

Na stav a využívanie miestnych komunikácií bude mať v nasledujúcom období významný vplyv realizácia významných investičných projektov (miestna časť Zobor), príprava a realizácia Inteligentného dopravného systému na území MFO mesta Nitra vrátane nového systému statickej dopravy a podpory nemotorovej dopravy. Súčasťou týchto investičných projektov bude aj rekonštrukcia príp. výstavba nových miestnych komunikácií s prvkami bezpečnosti pre všetkých účastníkov dopravy.

PROGRAM 8: Doprava

Zámer programu : Spokojní cestujúci obyvatelia a návštevníci Nitry.

V programe je financovaná **hromadná autobusová preprava osôb na území mesta Nitra**. Mesto na zabezpečenie prepravných služieb objednáva u prepravcu dohodnutý obslužný výkon linkami hromadnej dopravy v meste, do mestských častí na základe potrieb občanov mesta.

Podprogram 8.1: Mestská autobusová doprava

Mesto finančne vykrýva doplatok príspevku objednávateľa za výkony služieb vo verejnom záujme v zmysle zákona č. 168/1996 Zb.

V roku 2014 prepravil prepravca MHD ARRIVA a.s. Nitra 15 788 000 osôb pri 3 716 000 ubehnutých kilometroch. V uvedenom období neboli nakúpené žiadne nové autobusy. Rozpočet prvku bol upravený o 1,77 mil. eur – na vykrytie rozdielu vo výnosoch a nákladoch za MHD za predchádzajúci rok 2013.

Na využívanie MHD na území mesta Nitra bude mať v nasledujúcom období významný vplyv príprava a realizácia Inteligentného integrovaného dopravného systému na území MFO mesta Nitra, vrátane nového systému statickej dopravy a podpory nemotorovej dopravy. Súčasťou týchto investičných projektov bude aj využívanie IKT a integrácia MHD najmä s prímestskou dopravou, čo by malo zvýšiť atraktivitu a komfort MHD a tým aj postupne znížiť straty, vybudovanie tzv. spoločných prestupných bodov a inteligentných zastávok s doplnkovou infraštruktúrou podľa potrieb konkrétneho územia .

PROGRAM 9: Vzdelávanie

Zámer programu : Kvalitný, efektívny a moderný systém školstva mesta Nitra

V programe sa sleduje zabezpečenie činnosti základných škôl, školských zariadení, materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta, záujmové vzdelávanie detí a mládeže, základné umelecké vzdelávanie, školské kluby a voľnočasové aktivity detí a mládeže. V programe je zahrnuté zákonom stanovené financovanie neštátnych škôl a školských zariadení na území mesta.

Podprogram 9.1: Predškolská výchova

Zámer podprogramu: Materské školy rešpektujúce potreby detí

Mesto Nitra spravovalo v roku 2014 za účelom zabezpečovania prevádzky 25 predškolských zariadení - materských škôl, 22 zariadení školského stravovania, Centrum zdravia pre deti predškolského veku v časti Nitra - Párovské Háje a Mestské detské jasle na ul. Ľ. Okánika v mestskej časti Chrenová a na ul. Bazovského v mestskej časti Klokočina.

Počet detí v materských školách (ďalej len „MŠ“) má oproti plánovanej hodnote stúpajúcu tendenciu. Rozdiel medzi plánovanou a skutočnou hodnotou je 195 detí. Využitím priestorových rezerv v bývalých jasiach pri MŠ Ľ. Okánika na vytvorenie troch nových tried a s možnosťou zvýšenia počtov detí v triedach boli vytvorené podmienky na prijatie čo najvyššieho počtu prihlásených detí spĺňajúcich podmienky zápisu do materskej školy. Do výdavkov daného prvku je zahrnutá rekonštrukcia a opravy MŠ Ľ. Okánika a vybavenie do tejto novej MŠ (interné. vybavenie, pomôcky, posteľná bielizeň).

Mesto Nitra od 1.9.2006 zriadilo Mestské detské jasle (MDJ). MDJ sa nachádzajú v mestskej časti Chrenová v budove MŠ na ulici Ľ. Okánika a v mestskej časti Klokočina v budove MŠ na Bazovského ulici. Plánovaná hodnota počtu detí bola 64. Skutočná hodnota v priemere zapísaných detí je 57 čo je 89 % z plánovanej hodnoty.

Centrum zdravia pre deti predškolského veku, Párovské Háje je začlenené ako preddavková organizačná jednotka pod správu Mesta Nitra s prevádzkou od 9.1. 2006. Centrum zdravia plní úlohy v oblastiach: civilná ochrana, zdravotná výchova, pohyb a pobyt v prírode a ochrana prírody a krajiny, prosociálna výchova, dopravná výchova.

K 31.12.2014 centrum zdravia využilo na pobyty 1087 detí. Kvalita zabezpečených netradičných foriem výchovy a vzdelávania pre deti predškolského veku sa prejavuje vo zvýšenom záujme o jednoduché pobyty detí v centre zdravia, čím je umožnené využiť pobyt viacerým deťom z MŠ. Priestory centra zdravia boli využité ako náhradné priestory pre MŠ, v ktorých sa realizovali rekonštrukcie.

V nasledujúcich rokoch bude možné cez realizáciu projektov v IÚS MFO Mesta Nitra dobudovať a zlepšiť kvalitu poskytovania služieb predprimárneho vzdelávania investíciami do energetickej efektívnosti budov, ich rekonštrukcie a vybavenia, prepojiť činnosť centra zdravia pre deti predškolského veku s projektom etablovania CIZS, zamerať sa na špecializáciu predškolského vzdelávania s pokračovaním na základných školách a zaviesť resp. inovovať služby pre mladé rodiny s deťmi v predškolskom veku na území mesta a jeho jednotlivých mestských častí aj s dôrazom na znevýhodnené skupiny obyvateľstva (inkluzívne vzdelávanie).

V roku 2015 získalo Mesto Nitra dotácie z MŠVVaŠ SR na rekonštrukciu 2 MŠ, v septembri 2015 sa zriadila nová 3 - triedna MŠ na Nedbalovej ulici. V decembri 2015 Mesto Nitra získalo 205 000 € na prístavbu 2 tried v MŠ Belopotockého v mestskej časti Dražovce.

Podprogram 9.2: Základné školstvo mesta

Zámer podprogramu: Komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania orientujúce sa na slobodný výber rodičov a žiakov

Základné školy (ďalej len „ZŠ“) zabezpečujú základné vzdelanie v súlade s platnou legislatívou. MŠVVaŠ SR prostredníctvom Okresného úradu v Nitre posielala mesačne Mestu Nitra finančné prostriedky na osobné náklady a prevádzku škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra (prenesené kompetencie) a odbor školstva, mládeže a športu mesta zasiela podľa schváleného, resp. upraveného rozpočtu na jednotlivé ZŠ finančné prostriedky. Rozpočet ZŠ (rozpočtové organizácie) po zohľadnení vlastných príjmov dosiahol výšku 7 979 389 €. Upravený rozpočet poskytnutej dotácie zo štátneho rozpočtu predstavoval výšku 8 137 171 €, pričom tieto finančné prostriedky boli v plnej výške vyčerpané na osobné náklady pedagogických zamestnancov, nepedagogických zamestnancov v rámci prenesených kompetencií a prevádzkové náklady súvisiace s činnosťou ZŠ. Okrem toho školy dostali z MŠVVaŠ SR aj ďalšie nenormatívne finančné prostriedky, po ktorých upravený rozpočet dosiahol výšky 8 874 397 €. Plnenie predstavuje výšku 8 866 720 €, čo činí plnenie na 99,9 %. Počet ZŠ je už viac rokov stabilizovaný na 14. Po zohľadnení rekonštrukcií a opráv školských budov (napr. ZŠ Topoľová, ZŠ Beethovenova, ZŠ Na Hôrke) a havarijných stavov sú výdavky Mesta v rámci prvku ZŠ uvedené v osobitnej tabuľke v prílohe.

PROGRAM 10: Šport

Zámer: Mesto podporujúce šport

Program predstavuje zabezpečenie financovania športu v meste Nitra. Ide najmä o financovanie športových a voľnočasových aktivít, ktoré sú organizované pre občanov mesta, dotácie pre športové kluby na prevádzku a na činnosť mládežníckych a seniorských oddielov a zabezpečenie prevádzky športových objektov, ktoré sú v správe mesta.

Mesto Nitra podporuje 43 rôznych športov. V rámci mesta sa začínajú objavovať nové športy, ktoré žiadajú o finančnú pomoc. Mesto Nitra pomáha poskytovaním finančných prostriedkov alebo iným spôsobom aj menšie športové odvetvia.

Mesto Nitra vyhovel 173 žiadostiam o poskytnutie dotácie alebo finančného príspevku na základe VZN 1/2001 alebo Smernice 2/2013 v 45 rôznych športoch. V rámci mesta sa začínajú objavovať nové kluby alebo športy, ktoré žiadajú o finančnú pomoc.

Podpora mládežníckeho športu vo forme dotácií, ktoré prispievajú ku skvalitneniu športovej činnosti klubov, zabezpečujú rozvoj a efektívne fungovanie športu v meste. Financujú sa tovary a služby – doprava, technické zabezpečenie, materiál - športové pomôcky. V Nitre sa podporili 26 klubov, ktoré sa venujú mládeži s počtom členov 2238. Viacero klubov sa venuje v rámci svojej činnosti mládeži, čím sa počet navyšuje

V rámci nasledujúceho obdobia bude potrebné dobudovať infraštruktúru športu o nové zariadenia umožňujúce športovať všetkým záujmovým a vekovým skupinám obyvateľstva, prepojiť jednotlivé zariadenia cyklotrasami a cestičkami pre peších (bežecké trasy, cestičky zdravia) a mestskou zeleňou, areálmi MŠ, ZŠ a SŠ na území mesta a cielenou rekonštrukciou vnútroblokov sídlisk mesta Nitra.

PROGRAM 11: Kultúra

Zámer: Nitra - kultúrne centrum Slovenska

Program predstavuje organizovanie a podporu širokého spektra druhov a žánrov kultúry v meste, podporu a organizovanie tradičných podujatí medzinárodného, regionálneho i miestneho významu, zabezpečovanie tradičných mestských jarmokov, prevádzkovanie kultúrnych zariadení mesta /Synagógy, kultúrnych domov v mestských častiach a amfiteátra/, ochranu kultúrnych pamiatok a pamätihodností vo vlastníctve mesta, podporu kultúrnych aktivít a obnovu pamiatok formou dotácií.

Financujú sa prevádzkové náklady - honoráre účinkujúcich, ubytovanie, organizačno-technické zabezpečenie, ozvučovacia, osvetľovacia technika, propagácia, medializácia, dokumentácia.

Cieľom tohto podprogramu je zabezpečiť žánrovú pestrosť a kvalitnú ponuku kultúrnych aktivít v meste. Odbor kultúry pripravuje podujatia z rôznych druhov a žánrov profesionálnej i amatérskej umeleckej činnosti, participuje na medzinárodných projektoch, spolupracuje s kultúrnymi inštitúciami v Nitre i v rámci Slovenska.

Významnou súčasťou programovej ponuky sú Synagóga – koncertná a výstavná sieň mesta Nitra, Amfiteáter a kultúrne domy v mestských častiach. Tieto priestory poskytujú možnosť realizácie rôznych spoločenských podujatí, výstav, benefičných akcií i humanitárnych projektov a komorných koncertov.

Významná investícia spojená s podporou kultúry bude v nasledujúcom období smerovať do rozvoja kultúrneho a kreatívneho priemyslu prostredníctvom projektu Kreatívne centrum zahŕňajúceho komplexnú rekonštrukciu budov na Martinskom vrchu (kasárne) a Kino Palace čo umožní rozšíriť ponuku akcií a podujatí v meste.

PROGRAM 12: Prostredie pre život

Zámer: Udržateľný rozvoj priestoru, prírody a krajiny

Program predstavujú činnosti, ktoré pomáhajú ochraňovať a skvalitniť environmentálne prostredie, zvyšovať ekologickú zodpovednosť celej spoločnosti, zabezpečujú optimálne podmienky života a udržateľný rozvoj v oblasti ochrany prírody a krajiny, lesov, zvierat, vodných tokov a plôch. Financujú sa výdavky v oblasti verejnej zelene, detských zariadení a ihrísk, fontán na území mesta, verejné hygienické zariadenia, verejnoprospešné aktivity občanov mesta.

Nitra sa stala Hlavným mestom biodiverzity na Slovensku v kategórii veľkých miest. Súťaž vyhlásilo Regionálne environmentálne centrum s cieľom pripojiť sa k rovnomennému európskemu projektu. Prioritnou témou súťaže v roku 2011 bola téma zelene v meste. Centrum oslovilo 139 slovenských miest, pričom podmienky účasti splnilo 20. Rok 2010 bol vyhlásený Organizáciou spojených národov (OSN) za Medzinárodný rok biodiverzity. Dôvodom je, že podľa posledných správ a odhadov sa stav biodiverzity znižuje v celosvetovom meradle tak, ako tomu ešte nebolo nikdy predtým.

Mesto bude naďalej pokračovať v investíciách do udržateľného mestského prostredia s dôrazom na adaptačné opatrenia zmeny klímy, budovanie prvkov modrej a zelenej infraštruktúry, zvyšovanie povedomia obyvateľstva o dôležitosti kvalitného životného prostredia v ich každodennom živote, podporou dobrovoľníckych/zelených aktivít občanov.

PROGRAM 13: Sociálne služby

Zámer: Nitra - mesto bez sociálnych problémov

V Programe sú zahrnuté sociálne služby vyplývajúce zo zákona o sociálnej pomoci a z ďalších strategických dokumentov mesta Nitra. Predstavujú adresné sociálne služby poskytované v sociálnych zariadeniach mesta pre tých občanov, mesta, ktorým umožňujú riešiť ich zdravotnú a sociálnu situáciu. Mesto poskytuje rôznu sociálnu pomoc a podporu v oblasti opatrovateľskej služby, stravovania, služieb pre seniorov, prepravnú službu, centrum tiesňového volania, služby pre rodiny a deti, jednorazové dávky a finančné príspevky, podporuje dotáciami subjekty pracujúce v zdravotnej a sociálnej oblasti.

Mesto Nitra poskytuje opatrovateľskú službu prostredníctvom svojej príspevkovej organizácie Správa zariadení sociálnych služieb, ale tiež finančne podporuje aj iných neverejných poskytovateľov, ktorí pre odkázaných občanov mesta Nitra zabezpečujú opatrovateľskú službu v domácnosti klienta v zmysle zákona č.448/2008 o sociálnych službách. Mesto Nitra pre všetkých odkázaných klientov vydá posudok o odkázanosti klienta na sociálnu službu a rozhodnutie o odkázanosti na danú sociálnu službu. Klient má právo výberu poskytovateľa sociálnej služby. V meste Nitra je neverejným poskytovateľom, ktorý zabezpečuje opatrovateľskú službu pre odkázaných klientov Diecézna Charita Nitra a Evanjelický cirkevný zbor augsburského vyznania v Nitre.

Skutočná hodnota počtu podporených subjektov bola rovnaká ako plánovaná hodnota, skutočná hodnota počtu opatrovaných za mesiac bola za sledované obdobie vyššia ako plánovaná hodnota, nakoľko skutočná hodnota závisí od počtu žiadateľov, klient má právo výberu poskytovateľa sociálnej služby. Mesto Nitra poskytuje opatrovateľskú službu v domácnosti klientov prostredníctvom svojej príspevkovej organizácie Správa zariadení sociálnych služieb a prostredníctvom neverejných poskytovateľov Diecézna charita Nitra a Evanjelický cirkevný zbor augsburského vyznania v Nitre.

K 31.12.2014 bolo podaných 5 žiadostí o poskytovanie odľahčovacej služby. Štyri žiadosti boli o zabezpečenie odľahčovacej služby prostredníctvom umiestnenia žiadateľov do zariadenia opatrovateľskej služby, jedna žiadosť bola o zabezpečenie odľahčovacej služby prostredníctvom opatrovateľskej služby. Plánovaná hodnota bola vyššia ako skutočná hodnota. Trend merateľných ukazovateľov má klesajúcu tendenciu. Jedným z faktorov, ktorý ovplyvňuje plnenie stanoveného cieľa je aj skutočnosť, že mnohí občania si zabezpečujú odpočinok pri starostlivosti o opatrovanú fyzickú osobu zatiaľ iným spôsobom (pomoc zo strany rodinných príslušníkov, alebo iných blízkych osôb). Nárast o tento druh sociálnej služby by mohol vzniknúť po aktívnej masovej informovanosti o poskytovaní odľahčovacej služby.

Mesto Nitra má vypracovaný dotačný program, na základe ktorého každoročne vyhlasuje výzvy na možnosť požiadať o poskytnutie dotácie z rozpočtu Mesta Nitra. Dotácia sa poskytuje v zmysle Všeobecného záväzného nariadenia Mesta Nitra č.1/2001 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Nitra v znení neskorších dodatkov.

Mesto Nitra tiež poskytuje finančné transfery pre mimovládne neziskové organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti na území mesta Nitra, prostredníctvom ktorých podporuje ich odbornú činnosť.

Možnosť požiadať o dotáciu z rozpočtu Mesta Nitra na rok 2014 v cieľovej oblasti „Sociálna oblasť“ využilo 15 subjektov. Podporených bolo 15 projektov mimovládnych neziskových organizácií: Centrum Skalka, Komunitné centrum, Materské centrum Klokanček, Misijná kongregácia Ducha svätého, OZ Centrum pre rodinu, Spoločnosť priateľov detí z detských domovov – Úsmev ako dar, Budúcnosť n.o., EFFETA Stredisko F. Saleského, Intercultura Slovakia o.z., Jednota dôchodcov mestská a krajská organizácia, Krajská knižnica K. Kmeťka, Občianske združenie EDUCO, ŠK Nitra Dolné Krškany – futbalový klub, Združenie kresťanských seniorov Slovenska, ZŠ a MŠ Novozámocká

Možnosť požiadať o dotáciu z rozpočtu Mesta Nitra na rok 2014 v cieľovej oblasti „Ochrana a podpora zdravia, pomoc zdravotne postihnutým občanom“ využilo 6 subjektov. Podporených bolo 5 projektov mimovládnych neziskových organizácií: Klub rodičov autistických detí, Nitrianska galéria, Republik. špecif. organizácia SZTP, Slovenský zväz telesne postihnutých ZO č. 13, Krajská knižnica K. Kmeťka.

Zvýšená pozornosť sa bude venovať investíciám do projektov podporovaných v rámci IÚS mesta Nitra podporujúcich prechod inštitucionalizovaných sociálnych služieb na služby poskytované komunitou a integráciu vybraných sociálnych služieb so službami poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti a podporou zdravia. Takisto bude potrebné zamerať pozornosť na ostatné sociálne služby (rôzne typy bývania, dočasné zamestnávanie ...) pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva a prevenciu proti sociálnemu vylúčeniu.

PROGRAM 14: Bývanie

Zámer: Dostupný bytový fond mesta.

V programe je financovaná výstavba nových nájomných bytov s podporou štátu. V roku 2014 nebola zrealizovaná žiadna nová investícia.

V nasledujúcom období sa plánuje výstavba nielen nových nájomných bytov s podporou štátu, ale aj bytov nižšieho štandardu, bezbariérových bytov pre seniorov, štartovacích bytov pre mladých a mladé rodiny a tzv. sociálnych bytov, čo si bude vyžadovať prehodnotenie manažmentu bytového fondu na území mesta podľa budúcich potrieb rôznych skupín obyvateľov mesta.

PROGRAM 15: Priemyselné parky

Zámer: Nitra - hospodárske centrum Slovenska.

V roku 2014 bola zrealizovaná investičná akcia „Priemyselná zóna Nitra-Mlynárce napojenie na R1 - I. etapa (rýchlostná komunikácia)“, na ktorú prebieha kolaudačné konanie.

Nitra ako hospodárske centrum Nitrianskeho kraja a Západného Slovenska ťaží z blízkosti ďalších krajských miest a v posledných rokoch zvýšilo atraktivitu pre domácich a zahraničných investorov, čo si bude vyžadovať dobudovanie priemyselných parkov príp. vytvorenie nových priemyselných/obchodných zón na území mesta v rámci oživenia vybraných mestských častí (kworkingové centrá, technologické inkubátory a podnikateľské inkubátory/centrá, inovačné centrá) a vhodne doplniť veľké investície do priemyslu a technológií o verejnú infraštruktúru podporujúcu ďalšie vzdelávanie, inovácie a výskum aj v spolupráci s existujúcimi výskumnými inštitúciami a univerzitami.

Nerozpočtovaná činnosť

– mimo programového rozpočtu:

Príjmy a výdavky, ktoré nie sú rozpočtované a tvorí ho podnikateľská činnosť mesta, depozit na mzdy a sociálny fond. Zahŕňa nerozpočtované položky rozpočtových organizácií mesta (základné školy a CVČ).

V rámci schválenej Regionálnej integrovanej územnej stratégie Nitrianskeho kraja vrátane Územnej integrovanej stratégie Mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra 2014 -2020 sú vyčlenené finančné prostriedky pre tzv. **Integrované územné investície** (ďalej aj „IÚI“) v dvoch rovinách – na úrovni investičnej jednotky cieľového územia NUTS 3 v regionálnej stratégii (RIÚS) a v stratégii udržateľného mestského rozvoja (ďalej aj „UMR“) na úrovni investičnej jednotky krajského mesta Nitra s jeho funkčným mestským územím. Informácie týkajúce sa UMR sú zapracované v analytickej časti RIÚS a stratégia UMR je súčasťou každej investičnej priority a nasledujúcich krokov v strategickej časti RIÚS v zmysle podpísaného Memoranda o spolupráci medzi Nitrianskym samosprávnym krajom a mestom Nitra.

SCHVÁLENÉ ALOKÁCIE PRE INTEGROVANÉ ÚZEMNÉ INVESTÍCIE (ĎALEJ AJ „IÚI“) NA ÚZEMÍ MFO MESTA NITRY

UMR NR + FMO				
Prioritná os	Alokácia na prioritnú os	Špecifický cieľ	Alokácia na špecifický cieľ (ERDF)	Alokácia na špecifický cieľ (COV- celkové oprávnené výdavky)
1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch		1.1 Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy	0,00	0,00
		1.2.1 Zabezpečenie udržateľnej formy mobility prostredníctvom zvyšovania atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy	3 467 475,00	4 079 382,35
		1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb	4 000 000,00	4 705 882,35
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám		2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú (poskytovanú na komunitnej úrovni) a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni	5 700 000,00	6 705 882,35
		2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti	2 907 000,00	3 420 000,00
		2.1.3. Modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia produktivity a zlepšenia dostupnosti ku kvalitným zdravotníckym	0,00	0,00

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitry 2015 -2023

		2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí materských škôl	4 000 000,00	4 705 882,35
		2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl	1 200 000,00	1 411 764,71
		2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných škôl na odbornom výcviku	6 000 000,00	7 058 823,53
3. Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť		3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií	17 800 000,00	20 941 176,47
4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie		4.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov	0,00	0,00
		4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie	2 000 000,00	2 352 941,18
		4.3.1. Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciu urbanizovaného prostredia na zmeny klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku	3 000 000,00	3 529 411,76
5: Miestny rozvoj vedený komunitou		5.1.1 Zvýšenie tvorby pracovných miest rozvojom podnikania a inovácií na miestnej úrovni	0,00	0,00
		5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach	0,00	0,00

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitry 2015 -2023

6. Technická pomoc	6.1 Zabezpečenie efektívneho riadenia a implementácie IROP	0,00	0,00
	6.2. Zabezpečenie publicity, informovania a podpory prijímateľov v procese implementácie	0,00	0,00
Spolu		50 074 475,00	58 911 147,06

V prípade realizácie všetkých plánovaných IÚI bude potrebné v rámci spolufinancovania vyčleniť z rozpočtu mesta postupne v rokoch 2016 – 2022 sumu 58 911 147,06 EUR.

PREDPOKLADANÝ VPLYV EŠIF NA VÝVOJ PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA NITRY

Rok 2014:	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Plnenie k 31.12.2014	% plnenia
Program 1	422 900	325 160	176 496	54,28%
Program 2	198 800	196 200	161 069	82,09%
Program 3	4 775 770	5 989 490	5 691 834	95,03%
Program 4	100 430	366 990	364 261	99,26%
Program 5	1 643 800	1 655 190	1 573 987	95,09%
Program 6	3 469 450	4 065 780	4 075 476	100,24%
Program 7	3 876 700	7 414 290	6 451 554	87,02%
Program 8	3 585 280	5 348 590	5 343 495	99,90%
Program 9	18 534 130	23 513 040	21 975 078	93,46%
Program 10	1 633 840	2 302 860	1 636 483	71,06%
Program 11	420 640	479 370	448 550	93,57%
Program 12	2 831 400	3 045 740	2 982 598	97,93%
Program 13	2 446 530	2 721 060	2 259 427	83,03%
Program 14	480 480	515 690	515 685	100,00%
Program 15	43 200	181 200	133 525	73,69%
Program 16	3 330 040	3 080 210	3 008 719	97,68%
Nerozpočtovaná činnosť:	0	0	3 257 483	0,00%
SPOLU	47 793 390	61 200 860	60 055 720	98,13%

Sumár programového rozpočtu mesta Nitra na roky 2016 – 2018

	2016	2017	2018
Program 1	613 720	637 300	637 300
Program 2	159 100	155 000	155 000
Program 3	7 225 220	5 685 740	5 743 740
Program 4	103 800	103 800	103 800
Program 5	1 699 290	1 766 800	1 836 800
Program 6	4 086 290	4 582 780	4 882 780
Program 7	3 041 620	4 379 160	5 450 360
Program 8	3 537 000	3 537 000	3 537 000
Program 9	19 406 994	20 278 700	21 132 500
Program 10	1 858 500	1 700 000	1 700 000
Program 11	424 210	398 910	398 910
Program 12	2 493 350	2 493 350	2 493 350
Program 13	2 159 810	2 193 260	2 193 260
Program 14	480 480	480 480	480 480
Program 15	0	50 000	50 000
Program 16	3 772 400	3 926 620	4 091 620
Spolu	51 061 784	52 368 900	54 886 900

Programový rozpočet mesta Nitra na roky 2016 – 2018 bude v rámci spracovania Akčného plánu premietnutý do súhrnnej finančnej tabuľky – Finančný rámec pre realizáciu PHSR

G. Záver

Program hospodárskeho rozvoja sociálneho rozvoja mesta Nitry na programové obdobie 2015 – 2022 s výhľadom do roku 2025 je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta s prepojením na jeho mestskú funkčnú oblasť, stratégiu založenú na silných stránkach a príležitostiach, prioritné oblasti rozvoja a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokumentom je rámcom a východiskovým dokumentom pre spracovanie ďalších koncepčných dokumentov mesta.

Úspešná realizácia jednotlivých projektov rozdelených do 4 priorít vo forme integrovaných projektov/projektových balíčkov bude závisieť od mnohých faktorov. K najkritickejšim patria spolupráca miestnych aktérov, otvorená komunikácia, proaktívny prístup a nedostatok finančných prostriedkov (časový a vecný nesúlad).

Program hospodárskeho rozvoja sociálneho rozvoja mesta Nitry na programové obdobie 2015 – 2022 s výhľadom do roku 2025 je otvoreným dokumentom, ktorý podlieha pravidelnému monitorovaniu a hodnoteniu a môže byť aktualizovaný MZ v prípade významných zmien v externom a internom prostredí.

Program hospodárskeho rozvoja sociálneho rozvoja mesta Nitry na programové obdobie 2015 – 2022 s výhľadom do roku 2025 bude schválený MZ po ukončení procesu SEA.

Zoznam použitých skratiek

PHSR	- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
OOCR	- Oblastná organizácia cestovného ruchu
CR	- Cestovný ruch
ŠÚJ	- Štatistická územná jednotka
SWOT	- silné stránky, slabé stránky, príležitosti, hrozby
Ex-post	- následne hodnotenie aktivít a projektov
ZŠ	- Základná škola
SŠ	- Stredná škola
ÚPN	- Územný plán
Z.z	- Zbierka zákonov
EÚ	- Európska únia
EK	- Európska komisia
SR	- Slovenská republika
IROP	- Integrovaný regionálny operačný program
NSK	- Nitriansky samosprávny kraj
INTERREG	- iniciatíva EÚ týkajúca sa medziregionálnej spolupráce
ESPON	- Európska sieť pre územný rozvoj a kohéziu
INTERACT	- Program pre výmenu informácií, osvedčených postupov a spoločných iniciatív medzi programami spolupráce financovanej v rámci fondu regionálneho rozvoja EU
URBACT	- program Európskej územnej spolupráce na výmenu skúseností a na vzdelávanie
ČOV	- čistička odpadových vôd
MZ	- Mestské zastupiteľstvo
ŽP	- Životné prostredie
MVRR SR	- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
ŠFRB	- Štátny fond rozvoja bývania
SSC	- Slovenská správa ciest
MunSEFF	- Program Európskej komisie na podporu a rozvoj financovania obcí a ich spoločností na Slovensku prostredníctvom komerčných bank na energeticky efektívnej obnovy infraštruktúry miest a obcí
DOS	- Dom opatrovateľskej služby
LSPP	- Lekárska Služba Prvej Pomoci
ZUŠ	- Základná umelecká škola
CVČ	- Centrum voľného času
TKO	- tuhý komunálny odpad
CTZ	- Centrálny tepelný zdroj
PPŠ	- Priemyselný park Štúrovo
MsÚ	- Mestský úrad
MsKS	- Mestské kultúrne stredisko
KSOH	- Komunálne služby a odpadové hospodárstvo
NKÚ SR	- Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
IDS	- Integrovaný dopravný systém
PUMM	- Plán udržateľnej mobility mesta
RIÚS	- Regionálna integrovaná územná stratégia
MFO	- Mestská funkčná oblasť
CIZS	- Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti
KKP	- kultúrny a kreatívny priemysel
EŠIF	- Európske štrukturálne a investičné fondy
IDS	- Integrovaný dopravný systém

Použité informačné zdroje

Schválená územnoplánovacia dokumentácia mesta Nitra:

1) Územný plán mesta Nitra, schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre, uznesením

č. 169/2003-MZ zo dňa 22.5. 2003 v znení neskorších zmien a doplnkov číslo 1, 2, 3 a 4. Závazná časť územného plánu bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením mesta Nitra č. 3/2003 na vydaní ktorého sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 170/2003 dňa 22.5.2003 v znení dodatkov č.1, č.2, č.3 a č. 4.

2) Územný plán Centrálnej mestskej zóny v Nitre, schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre, uznesením č. 190/2007- MZ dňa 21. 06. 2007 v znení zmien a doplnkov č. 1. Závazná časť územného plánu bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením mesta Nitra č. 14/2007 na vydaní ktorého sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 191/2007 zo dňa 21.6.2007 v znení dodatku č.1 z roku 2013.

3) Územný plán zóny Mlynárce I., Nitra, schválený Mestským zastupiteľstvom v Nitre uznesením č. 318/2014- MZ , dňa 20.11.2014. Závazná časť územného plánu zóny bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením mesta Nitra č. 9/2014 na vydaní ktorého sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 319/2014 zo dňa 20.11.2014.

Územnoplánovacie podklady:

- Generel dopravy Mesta Nitra, z roku 2007
- Urbanistická štúdia - Areál Kasárni pod Zoborom v Nitre, 2012
- Urbanistická štúdia – Revitalizácia sídliska Párovce, 2008
- Urbanistická štúdia – Predmostie , dotvorenie vnútroblokov, 2005
- Aktualizácia štúdie statickej dopravy obytného súboru Klokočina 2008, aktual. 2014
- Aktualizácia štúdie statickej dopravy obytného súboru Chrenová 2008, aktual. 2014
- Aktualizácia štúdie statickej dopravy obytného súboru Diely 2008, aktual. 2014
- Urbanistická štúdia statickej dopravy obytného súboru Čermáň, 2008, aktual. 2014

Koncepcie rozvoja územia mesta:

- Koncepcia cyklistickej dopravy v meste Nitra, z roku 2014
- Koncepcia opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií na roky 2015 – 2020, 2015
- Koncepcia rozvoja Mesta Nitra v oblasti tepelného hospodárstva, 2007
- Koncepcia výstavby, budovania a rekonštrukcie verejných parkov na území mesta Nitra, 2008
- Koncepcia rekultivácie zelene, výsadby zelených plôch a kvetinových záhonov na území mesta Nitra 2008,
- Dokument starostlivosti o dreviny mesto Nitra – etapa I.,2013
- Pasportizácia plôch pre náhradné výsadby – etapa I., 2013
- Miestny územný systém ekologickej stability 1997, aktual. 2015
- Rekonštrukcia zelene Mestský cintorín v Nitre 2012
- Rekonštrukcia zelene Chrenovský cintorín v Nitre 2012

Koncepcie rozvoja územia mesta podľa jednotlivých oblastí :

ODBOR ŠKOLSTVA, MLÁDEŽE A ŠPORTU

- Prehľad zariadení predškolskej výchovy na území mesta Nitra
- Prognóza populácie detí od 2-6 rokov

ODBOR PROPAGÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

- Koncepcia rozvoja CR
- Nitra – dizajn manuál pre turistické aplikácie
- Odpočet koncepcie

ODBOR KULTÚRY

- Koncepcia rozvoja kultúry
- Kandidatúra mesta Nitra na EHMK
- Reštaurátorský posudok na obnovu vybraných diel v území mesta Nitra

ODBOR SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

- Výročná správa odboru sociálnych služieb
- Akčný plán
- Program rozvoja bývania
- Komunitný plán sociálnych služieb

ODBOR KOMUNÁLNYCH ČINNOSTÍ A ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A ÚTVAR HLAVNÉHO ARCHITEKTA

- Analýza urbanistickej štruktúry a rozvojových zámerov centra mesta Nitra
- Technická správa – Účelové mapovanie polohopisu verejnej zelene mesta Nitra (máj 2013)
- Dokument starostlivosti o dreviny mesto Nitra – etapa I. (2013)
- Koncepcia údržby verejnej zelene a čistenia mesta Nitra (september – október 2008)
- Koncepcia opráv a rekonštrukcií miestnych komunikácií na roky 2008 – 2010 (júl – august 2008)
- Koncepcia výstavby, budovania a rekonštrukcie verejných parkov na území mesta Nitra (júl – august 2008)
- Koncepcia rekultivácie zelene, výsadby zelených plôch a kvetinových záhonov na území mesta Nitra (júl – august 2008)
- Plán dopravnej obsluhy pre mesto Nitra (december 2009)
- Sociologická štúdia priestoru Svätoplukovho námestia v Nitre zameraná na jeho vnímanie a využívanie obyvateľmi a návštevníkmi mesta Nitra
- Hodnotenia centrálnej časti mesta Nitra z pohľadu urbánnej bezpečnosti
- Odborná ULSG expertíza na prípravu LAP v rámci medzinárodného projektu USEact
- Dotazníkový prieskum obyvateľov mesta Nitra pre program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra 2014-2020
- Návrh aktivít na zlepšenie stavu verejných priestorov v rámci riešeného územia – centra mesta Nitra

PHSR mesta Nitra na roky 2015 – 2023 vychádza zo všetkých schválených koncepcných a strategických dokumentov na národnej a medzinárodnej úrovni ako sú:

- Partnerská dohoda SR
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, aktualizácia 2014
- PHSR NSK 2015 – 2023 (koncept, 2015)
- Stratégie jednotlivých OP programového obdobia 2014 -2020
- Stratégia EÚ 2020
- Európska územná spolupráca – Programový dokument cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovensko-maďarskej spolupráce 2014-2020
- Európska územná spolupráca – Programový dokument Programový dokument nadnárodnej spolupráce Stredná Európa 2014-2020
- Európska územná spolupráca – Programový dokument Programový dokument nadnárodnej spolupráce Dunajská stratégia 2014-2020
- Európska územná spolupráca – Programy medzinárodnej spolupráce : INTERREG, ESPON, INTERACT, URBACT III
- Programový dokument Európa pre občanov 2014-2020

Prílohy

- č.1: STEEP analýza
- č.2: Analytická časť PHSR mesta Nitry
- č.3: Hodnotiace tabuľky pre výber projektov
- č.4: Zoznam členov pracovných skupín

STEPP analýza územia mesta Nitry

STEPP analýza, alebo tiež PEST analýza je veľmi obsiahlou analýzou, pretože je zameraná na posúdenie všetkých možných existujúcich externých faktorov dotýkajúcich sa relevantných oblastí vo vzťahu ku konkrétnemu územiu.

Externá analýza PHSR mesta Nitry sa zamerala na nasledujúce otázky:

- Aké sociálne, ekonomické, politické, technologické a environmentálne faktory externého prostredia vplyvajú na schopnosť územia mesta Nitry naplňať svoje poslanie a víziu, strategické ciele?
- Ktoré udalosti a trendy majú (alebo môžu mať) dopad na územie mesta Nitry?
- Ako môžeme tieto externé faktory ovplyvniť/rozvinúť? Čo bude tento rozvoj znamenať pre územie mesta Nitry? Ako tento vývoj ovplyvní pozíciu mesta Nitry napr. ako lídra funkčného územia, jeho obyvateľov, verejné služby na území mesta Nitry, interné zdroje a kapacity mesta Nitry?
- Získané dáta a informácie o trendoch. Trendy a kontinuálne dáta z minulosti a prítomnosti, prognózy budúceho vývoja boli vyhodnotené a merané. Napríklad rastúci počet nevydaných žien v meste Nitra je trendom v sociálnej oblasti, rast ekonomickej závislosti obyvateľstva mesta Nitry a pod.
- Analýza dát o tzv. známych a očakávaných udalostiach (udalosť je jednotlivá, reálne existujúca konkrétna situácia, ktorá má dopad na vývoj v meste Nitra) ako je príchod medzinárodne významného obyvateľstva, zaradenie mesta Nitry do európskej iniciatívy SMART City a pod.
- Opis dôsledkov rôznych možných scenárov budúceho vývoja pre územie mesta Nitry, možný vývoj územia a očakávané /neočakávané udalosti. Tieto dôsledky sú čiastočne vo SWOT analýze - identifikované ako ohrozenia alebo príležitosti.

Externé faktory sú v dokumente rozdelené do piatich oblastí:

S – sociálne

T – technologické

E – ekonomické

E – ekologické

P – politické

Analyzované boli verejne dostupné dáta vo všetkých piatich oblastiach a následne spracované v prehľadnej tabuľke a to:

Sociálne:

Východiskom je analýza dát týkajúce sa obyvateľstva, demografického vývoja, hodnoty a životný štýl, postoje, zdravie, kriminalita, vzdelanie a pod.

Technologické:

Analýza dát v oblasti nových technológií, vedy a výskumu.

Ekonomické:

Vývoj medzinárodných, národných, regionálnych a miestnych ekonomík zahŕňajúcich dáta týkajúce sa zamestnanosti, príjmov ekonomicky aktívneho obyvateľstva a investície vrátane investícií do infraštruktúry.

Ekologické:

Dáta týkajúce sa energetických zdrojov, odpadového hospodárstva vrátane recyklácie, ochrany vody, ovzdušia a ochrany potravín, posúdenie možných environmentálnych rizík.

Politické:

Vývoj v oblasti verejných politík a štátnej politiky (na úrovni jednotlivých sektorov) , legislatívy, možných štátnych zásahov, politických a súdnych rozhodnutí a pod.

Príloha č.1 – STEEP analýza PHSR mesta Nitry 2015-2023

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Zvyšujúci sa podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku	Vytváranie mobilných aplikácií pre využívanie verejných služieb	Verejné zdroje pre podporu mestského rozvoja	Rozvoj nových ekologických služieb v súlade s potenciálom územia mesta Nitry	Možnosť čerpania EŠIF obmedzená rôznymi limitmi
Výrazné zmeny na trhu práce ovplyvnené inováciami a novými technológiami	Digitalizácia verejnej správy a verejných služieb	Zvyšovanie tlaku na využívanie VOD	Trend ekologického zhodnocovania prírodných endogénnych zdrojov územia	Nová európska regionálna politika – špecificky miestny prístup a integrovaný prístup
Zmeny v mobilite obyvateľov a ich životnom štýle	Nové ekologické technológie	Nové nástroje podpory MSP a začínajúcich podnikateľov	Tlak na zavádzanie ekologických a environmentálnych technológií v sektoroch na území mesta	Komplikovaná legislatíva v oblasti VO, malá podpora zeleného a sociálne-zodpovedného VO
Rast podielu vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva	Technologické riešenia v oblasti sociálnych služieb a zdravotníctva	Nedostatok súkromných investícií do vedy, výskumu a inovácií	Zvyšovanie povedomia verejnosti a rast environmentálnej zodpovednosti obyvateľstva	Migračná kríza ako príležitosť pre vybrané sektory (CR, priemysel), vývoj bezpečnostnej situácie
Migrácia mladých ľudí za prácou	Nové ekologické technológie v priemysle a službách (CR, automobilový priemysel, ...)	Dopady možného ekonomického vývoja – stagnácie významných EÚ ekonomík v sektoroch na území mesta	Ekologizácia dopravy a preferencia cyklo dopravy	Podpora inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu vo verejných politikách
Zhoršujúci sa zdravotný stav obyvateľstva mesta Nitry	Účasť univerzít na území mesta na vedecko-výskumných aktivitách v európskom výskumnom priestore a spolupráca s mestom na ich aplikácii	Využitie existujúcich priemyselných parkov, zón a objektov na území mesta Nitry	Narastajúci rast ekologicky certifikovaných služieb	Uplatňovanie kódexu partnerstva a participatívneho manažmentu v realizácii miestnej politiky
Rozvoj dobrovoľníctva a komunitných iniciatív	Mesto Nitra ako SMART City		Revitalizácia brownfields (napr. Martinský vrch)	Legislatíva v oblasti PPP, nové možnosti financovania veľkých investícií
Flexibilita siete vzdelávacích inštitúcií v kontexte CŽV			Investície mesta Nitry do energetickej efektívnosti verejných budov	Zapojenie mesta Nitry do medzinárodných sietí a projektov
			Adaptácia mesta Nitry na zmenu klímy	

Stručná charakteristika mesta Nitra v roku 2014

Nitra ako krajské mesto je mesto ležiace v Nitrianskom kraji vzdialené asi 90 km severovýchodne od hlavného mesta Bratislavy.

Preteká ňou rovnomenná rieka Nitra.

Rozloha : 100,5 km²

Vysoké školy a univerzity: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre,
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,
Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta
Univerzity Komenského v Bratislave

Počet obyvateľov (s trvalým pobytom) k 31. 12. 2014 : 80 947 obyvateľov

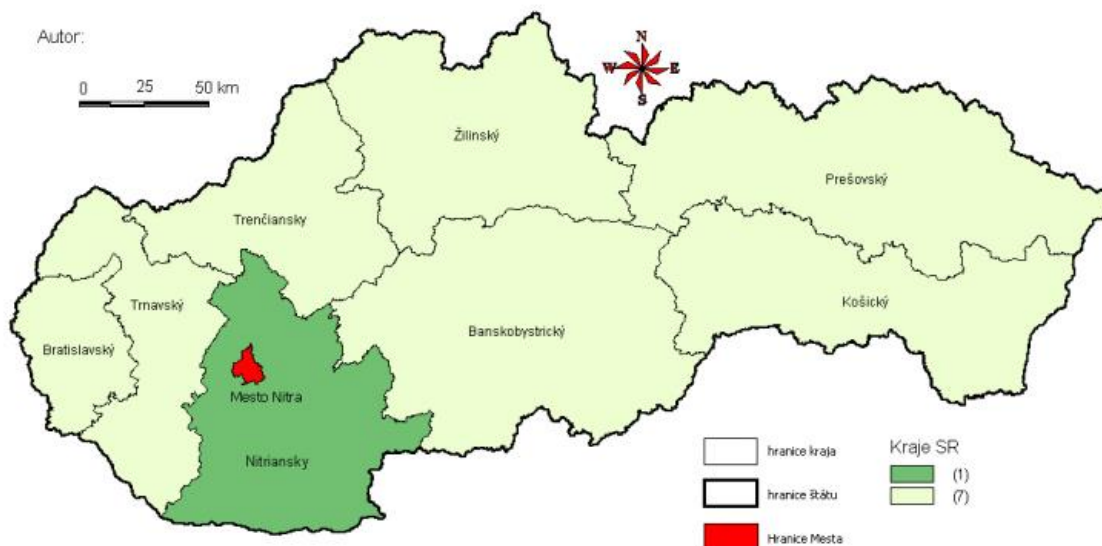
Z toho muži: 38 443 mužov

Z toho ženy: 42 082 žien

Počet obyvateľov na km²: 806

Partnerské mestá: 11 partnerských miest

Nitra a jej poloha v rámci Nitrianskeho kraja vzhľadom k Slovenskej republike

Zdroj: internet

Ekonomická oblasť

Doprava v meste Nitra

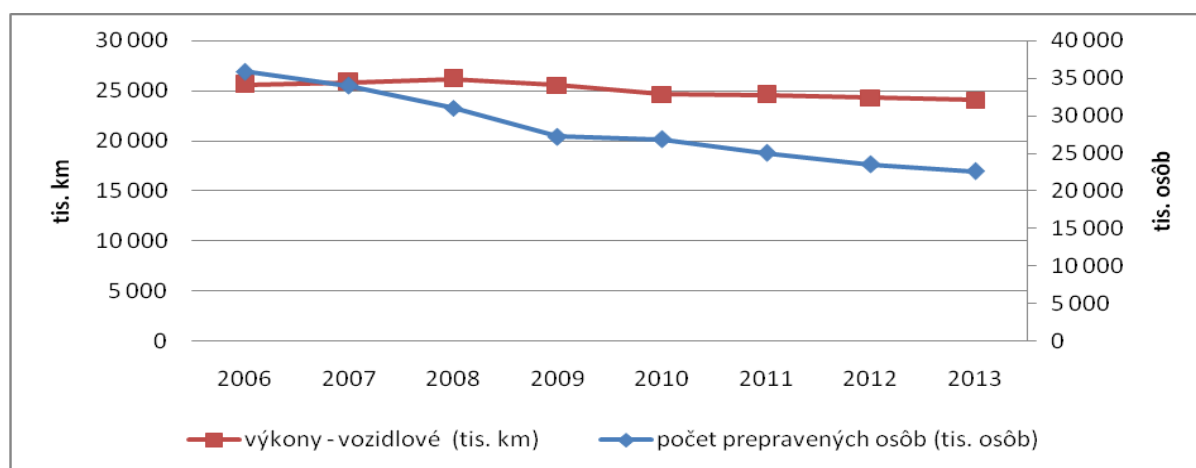
Prímestská a mestská autobusová doprava

Prímestskú autobusovú dopravu v rámci mesta Nitra a jej okolia zabezpečujú nezávislí autobusoví dopravcovia na základe zmluvných vzťahov so samosprávnym krajom. Pre dostupnosť verejných služieb a dochádzku za prácou má jej kvalita a efektivita pre mesto rozhodujúci význam v návaznosti na MHD ako budúceho mestského IDS.

Prímestská autobusová doprava prevádzkovaná na objednávku samosprávneho kraja trpí dlhodobejšie trendom úbytku cestujúcich z dôvodu nízkej miery konkurencieschopnosti voči individuálnej automobilovej doprave, mení sa aj štruktúra cestujúcich a súčasne vzrástli prevádzkové náklady aj z dôvodu potrebnej obnovy vozidlového parku.

Absencia harmonizácie a integrácie regionálnej dopravy s ostatnými druhmi VOD vedie k vysokým prevádzkovým nákladom, pričom časť nákladov je vynakladaná na prepravu, ktorá je konkurenčná k osobnej železničnej doprave. Z uvedeného vyplýva, že súčasné prevádzkovanie VOD na objednávku kraja sa tak z pohľadu nákladovosti medziročne stáva viac a viac náročnejšie. Z tohto dôvodu je potrebné v krátkej budúcnosti hľadať a zaviesť nové motivačné prvky, napr. v zmluvnom vzťahu s dopravcom určeného pre výkon služieb vo verejnom záujme, systémovo pristupovať k modernizácii vozidlového parku, zavádzať prvky integrácie dopravy, tarifnou politikou zavádzať motivácie pre cestujúcich za účelom postupného pozastavenia poklesu cestujúcich využívajúcich VOD v kraji.

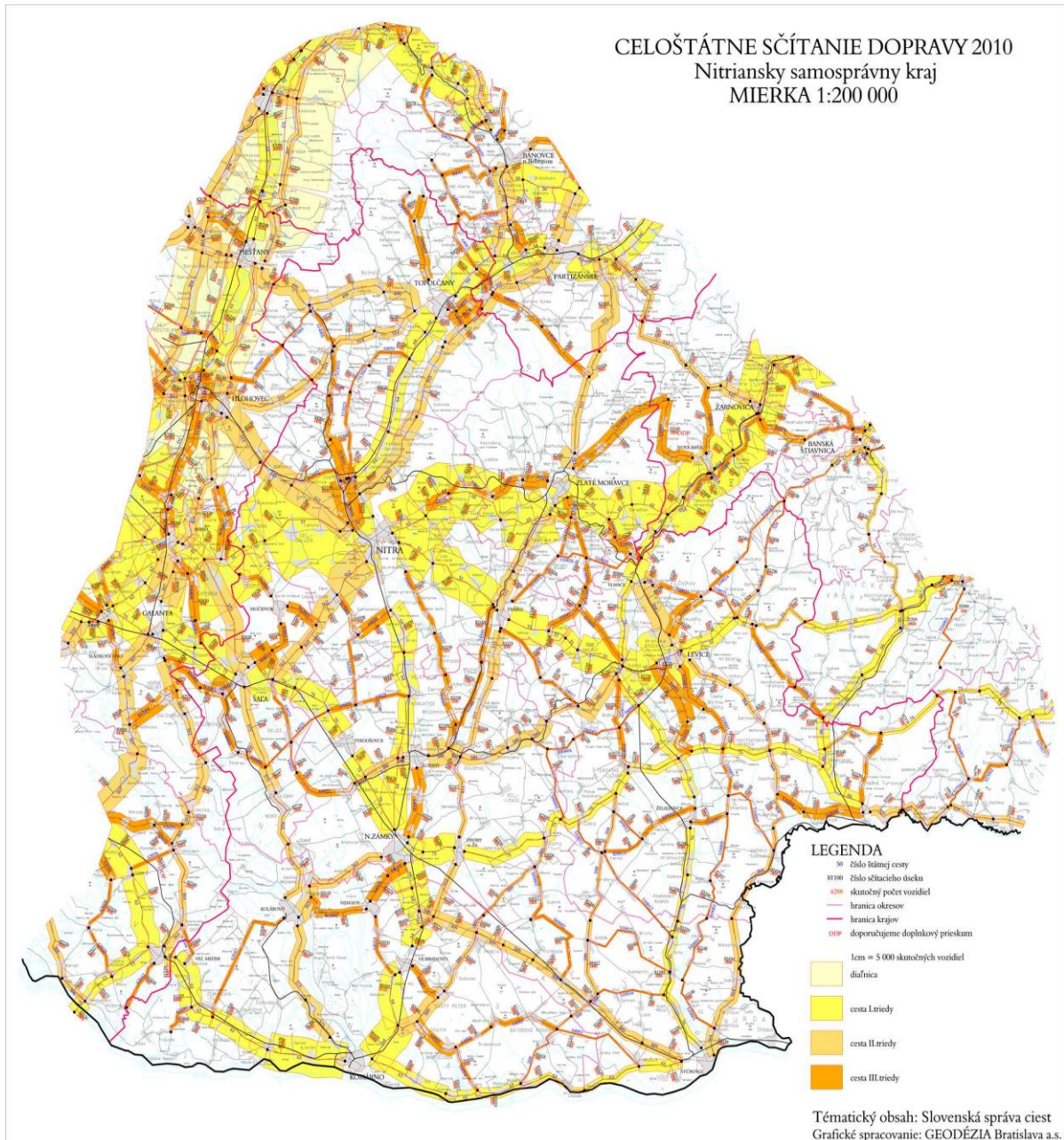
Graf : Celkové výkony a prepravené osoby

Zdroj: vlastné spracovanie autori

Systémovým riešením, ktoré je nevyhnutné aj z dôvodu intenzity dopravy, bude budovanie mestského IDS v súlade s pripravovaným Plánom udržateľnej mobility NK, ktorého súčasťou bude aj Plán udržateľnej mobility mesta Nitra (PUMM).

Obrázok: Celoštátne sčítanie dopravy 2010 – Nitriansky samosprávny kraj

Pre koordináciu železničnej a autobusovej dopravy chýbajú prestupné body medzi jednotlivými druhmi dopravy, moderné komunikačné zariadenia medzi vozidlami a dispečingami a prvky integrácie dopravných systémov.

Pre atraktivitu VOD neprospieva pomerne nízka úroveň vozidiel, keď úroveň životnosti vozidlového parku autobusov zabezpečujúcich VOD sa v súčasnosti pohybuje v priemere 12 až 13 rokov. Z celkového počtu 440 ks autobusov prímestskej dopravy k 31.12.2014 predstavuje 40 % vozidiel starších ako 16 rokov a 5 % vozidiel je nízkopodlažných.

Úroveň VOD znižuje aj nedostatočná informovanosť cestujúcej verejnosti a zastaraná infraštruktúra zázemia cestujúcej verejnosti a jeho vybavenia – chýbajú parkoviská pre osobné vozidlá, odstavné plochy pre bicykle a motocykle, úschovne batožiny v blízkosti zastávok a staníc verejnej osobnej dopravy a pod.

Služby vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej prímestskej autobusovej doprave v Nitrianskom samosprávnom kraji objednáva a financuje Nitriansky samosprávny kraj, ktorý má v súčasnosti zmluvné vzťahy s dopravcami ARRIVA Nové Zámky, a. s. a ARRIVA NITRA a.s. Významný prepravný prúd v relácii Nitra – Bratislava je obslužený najmä pravidelnou autobusovou dopravou na komerčnom základe.

Autobus už dnes nepredstavuje a nesmie predstavovať len sociálnu službu pre jedincov, ktorí nemajú možnosť alternatívnej dopravy. Hromadná doprava musí bojovať aj o zákazníka s možnosťou alternatívnej voľby, pretože každý cestujúci, ktorý sa stratí z MHD v prospech individuálnej dopravy v konečnom dôsledku predstavuje pre mesto zvýšenie záťaže jednak ekonomickej a tiež ekologickej.

K ekonomickej záťaži možno priradiť najmä:

- náklady na opravu cestných komunikácií opotrebovaných zvyšujúcim sa dopravným zaťažením náklady na výstavbu nových cestných komunikácií, ich rozširovaním o nové jazdné pruhy;
- náklady na výstavbu nových parkovacích plôch,
- všeobecné zvyšovanie spotreby pohonných hmôt neustále sa predlžovaním jazdných časov na preprave prejsť úseky rovnakej dĺžky nám dnes pre dopravné zápchy trvá dlhšie ako v minulosti);
- znižovanie produktivity práce zamestnancov presúvajúcich sa počas pracovnej doby (zásobovanie, pošta a pod.).

Z ekologických a ostatných aspektov je potrebné zdôrazniť najmä:

- vyššia produkcia exhalátov na osobu pri individuálnej automobilovej doprave (ďalej len „IAD“) oproti MHD;
- vyššia nárokovosť na záber priestoru u IAD oproti MHD – 100 cestujúcich v kĺbovom autobuse zaberie na ceste 15 – 30 krát menej priestoru ako keď použijú osobný automobil;
- neproduktívnosť plôch zabratých parkoviskami, ktoré mohli byť alternatívne napr. zelenými plochami oddychu a pod. – autobus dovezie na pracovisko a späť, no počas pracovnej doby nestojí osem hodín na verejnom priestranstve,
- permanentná hlučnosť a zníženie kvality života v blízkosti dopravných tepien,
- znehodnocovanie oddychového potencionálu centra mesta koncentráciou premávky,

- zvýšené riziko dopravných nehôd a tým ohrozenie života a zdravia obyvateľstva ako aj ohrozenie ich majetku.

Mestskú hromadnú dopravu (ďalej aj „MHD“) v krajskom meste Nitra zabezpečuje spoločnosť ARRIVA NITRA a. s., ktorej menšinovým 39,52-percentným akcionárom je Fond národného majetku. Spoločnosť má zmluvu o službách vo verejnom záujme s mestom Nitra uzatvorenú do mája 2017.

Výkony MHD Nitra sa od roku 2008 držali na stabilnej úrovni a to okolo 4 mil. vzk. v roku 2012 klesli na necelých 3,9 vzk. Zmena bola zapríčinená realizáciou optimalizácie liniek MHD, pri ktorej sa znížil počet liniek a boli zavedené kratšie intervaly medzi spojmi. Napriek poklesu výkonov však počet prepravených osôb v roku 2012 medziročne stúpol o 6 % na najvyššiu hodnotu počas sledovania daného údajov (od roku 2001).

V medziročnom období 2012 – 2013 bol zaznamenaný zvýšený počet cestujúcej verejnosti v miestnej autobusovej doprave (ďalej aj „MAD“) v meste Nitra - nárast o 1,4%. Pozitívny dopad na využívanie MAD v Nitre má obnovený vozidlový park (priemerný vek 8 rokov) a vysoké percento nízkopodlažných autobusov (viac ako 80%). Atraktivitu MAD podmieňuje viac výhod – napr. klimatizácia v 50% autobusoch, wifi pripojenie na internet v celkovom počte 40 autobusov, LCD monitory v 20 autobusoch s informáciami a správami o podujatiach v meste. Ako pravidelná sezónna linka boli zavedené cyklobusy v meste, ktoré zabezpečujú prevoz cyklistov aj s bicyklami do lokalít s napojením na miesta cykloturistiky. Autobusy mestskej hromadnej dopravy sú vybavené palubným počítačom, označovačom číповých kariet, elektronickými smerovými tabuľami, ktoré informujú cestujúcich o smere trasy a zariadením na akustické hlásenie zastávok. Mesto Nitra vychádza v ústrety verejnosti aj rozširovaním miest na dobíjanie číповých kariet v obchodných centrách a plánuje tieto miesta rozšíriť aj v novinových stánkoch.

VOD má významné nielen environmentálne, ale aj sociálne aspekty. Vo VOD sa vytvárajú podmienky pre zlepšenie prístupu osôb s obmedzenou mobilitou a orientáciou k dopravnej infraštruktúre (napr. zastávky so zvukovou signalizáciou, akustické hlásiče v autobusoch, vnútorné svetelné informačné tabule, vonkajšie elektronické smerové tabule apod.) a ďalšie služby bezbariérového prístupu. Sociálny rozmer VOD sa premieta aj prostredníctvom poskytovania sociálnych zliav a bezplatnej dopravy, ktorú objednáva samospráva. NSK v prímestskej autobusovej doprave na linkách vo verejnom záujme poskytuje prostredníctvom nástroja „Tarifa cestovného“ zľavy z cestovného pre vybrané kategórie cestujúcich. Konkrétne v skupinách žiakov, študentov, detí do 6 rokov veku, držiteľov preukazu ŤZP, ŤZP-S a sprievodca držiteľa preukazu ŤZP-S predstavuje zľava z cestovného výšku 40 %, pri dôchodcoch vo veku nad 70 rokov je zľava z cestovného na úrovni 77%.

Mesto Nitra poskytuje v rámci mestskej autobusovej dopravy zľavy a výhody:

- pre starobných dôchodcov vo výške 40 %
- pre občanov nad 70 rokov polročný cestovný lístok v hodnote 1 €
- držiteľia preukazov ŤZP, ŤZP-S a držiteľia Janského plakety alebo Kňazivického medaily získavajú polročný cestovný lístok v hodnote 1 €.

Bezplatná doprava je určená pre:

- deti do začatia povinnej školskej dochádzky
- invalidný vozík držiteľa preukazu ŤZP alebo ŤZP-S
- sprievodcu držiteľa preukazu ŤZP-S
- držiteľov preukazov „Konfederácia politických väzňov“ (KPV)
- bývalých príslušníkov „Vojenských táborov nútených prác“(VTNP)
- držiteľov preukazov „Politickí väzni – Zväz protikomunistického odboja“
- detský kočík s dieťaťom, batožinu a psa
- osoby odkázané na invalidný vozík a nevidiace osoby.

Nemotorová doprava - cyklodoprava na funkčnom území mesta Nitra

V Územnom pláne mesta Nitra /ÚPN/ schválenom Mestským zastupiteľstvom v Nitre uznesením č. 169/03-MZ zo dňa 22.05.2003 sú v rámci dopravnej koncepcie komplexne riešené cyklistické trasy. Mesto Nitra svoje aktivity v oblasti cyklodopravy vo funkčnom území rozvíja aj na základe „**Koncepcie cyklistickej dopravy v meste Nitra**“ obstaranú v roku 2014.

V rámci územia mesta je v koncepcii riešená primárna sieť, ktorá tvorí obslužnú funkciu - prepojenie centrálnej mestskej časti s obytnými a vybavenosťo – výrobnými územiami s možnosťou transferu do práce, škôl, univerzít, nákupných centier ako aj hlavným integrovaným bodom vo VOD autobusovou a železničnou stanicou v meste Nitra.

Na primárne trasy nadväzujú základné trasy, ktoré umožňujú cyklistom bezpečný pohyb medzi jednotlivými mestskými časťami. Rozšírená sieť cyklotrás rieši prepojenie mestských častí na okolité spádové územie ako sú obce Lužianky, Čakajovce, Zbehy, Nitrianske Hrnčiarovce (smer Zlaté Moravce), Ivánka pri Nitre, Golianovo a Čechynce - s prepojením cez mesto Vráble na Požítavskú a Ponitriansku cyklotrasu.

Mesto Nitra mala v roku 2015 zrealizovaných 12,85 km cyklotrás. Jedná sa o cyklodopravné komunikácie využiteľné pre bežnú mestskú mobilitu a účelovo – rekreačné cyklotrasy. Cyklotrasy spájajú jednotlivé mestské časti, prechádzajú alebo sa dotýkajú viacerými miestami záujmu ako sú vysoké školy - SPU v Nitre, UKF v Nitre - študentské domovy, Spojená škola na ul. B. Slančíkovej a Stredná odborná škola veterinárna na Šindolke, areál zimného a futbalového štadiónu, Mestský park, Letné kúpalisko, Mestskú pamiatkovú rezerváciu - Horné mesto a Nitriansky hrad. Pripravené do výstavby so stavebným povolením je ďalších 3,3 km, ktoré budú spájať jednotlivé mestské časti s centrom mesta, nadväzujúc na jestvujúce cyklotrasy. Mesto Nitra má pripravený projekt cyklodopravné komunikácie v dĺžke 3,7 km, ktorý spája Mesto Nitra s priemyselným parkom Sever a MČ Dražovce, čo pre časť zamestnancov PP Sever vytvára predpoklady dochádzať za prácou na bicykli. Mesto Nitra má tiež pripravené projekty cyklotrás v stupni DUR a štúdie v dĺžke 33,6 km prepájajúce centrum mesta s mestskými časťami Chrenová, Janíkovce, Dolné Krškany, Klokočina, Diely, Čermáň.

Statická doprava

Mesto Nitra

Online parkovací systém umožňuje mestu Nitra evidenciu parkovacích miest vo vlastnom priestore a tiež zabezpečuje efektívnu kontrolu v reálnom čase. Systém bol vybudovaný s cieľom optimalizácie vyberania poplatkov za vyhradené parkovacie miesta, čo mestu v konečnom dôsledku šetrí

čas i finančné prostriedky. Prostredníctvom on-line aplikácie je možné získať prehľad o umiestnení a stave parkovacích miest. Ktoré miesto je vyhradené a ktoré je voľné? Výhodou pre užívateľa systému, a teda aj pre obyvateľov Nitra, môže byť možnosť zakúpenia, resp. predplatenia si vlastného parkovacieho miesta.

Detailná analýza s návrhom riešení statickej dopravy bude vypracovaná v roku 2016 ako súčasť PUMM.

Doprava v širších súvislostiach a ostatné druhy dopravy

Mesto Nitra má z hľadiska dopravnej polohy celoslovenský význam, pretože už oddávna tvorí križovatku mnohých ciest. Táto úloha dominuje iba v cestnej sieti, ktorej na význame pridalo i dobudovanie rýchlostného komunikačného úseku Trnava – Nitra. Aj keď je Nitra významným cestným uzlom, úroveň jej dopravnej infraštruktúry tomuto faktu vôbec nezodpovedá. I preto sa najmä v pracovných dňoch vytvárajú v centre mesta dlhé zápchy, ktoré sa z roka na rok neustále zväčšujú. Základom jestvujúcej dopravnej sústavy sídelného útvaru Nitra je cestná sieť:

1. v smere západ – východ (Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen – Banská Bystrica) je trasa vedená sčasti vybudovaným severným obchvatom mesta a sčasti zastavaným územím v priamom kontakte s centrálou mestskou zónou. Táto cesta smerom na Zlaté Moravce je zaradená medzi medzinárodné komunikácie ako cesta R1 (E 571).
2. v smere sever - juh (Topoľčany – Nitra – Nové Zámky) tvorená trasou č.64
3. v smere severozápad na Hlohovec tvorená trasou č. 513 4. v smere juhovýchod na Vrábľe, resp. na Levice tvorená trasou č. 51 Doplnením týchto ciest II. triedy sú cesty III. triedy (Drážovce – Partizánske, Lužianky – Radošina, Hviezdoslavova trieda na Klokočine, Čermáň – Trnovec nad Váhom a Chrenová – Mojzesovo) a IV. triedy (všetky ostatné cestné komunikácie) zasahujúce do katastra Nitra.

Doplnkom dopravnej koncepcie mesta Nitra v celomestskom meradle je nutné ochraňovať centrum mesta a jeho časti od nepriaznivých vplyvov dopravy, vytvoriť dopravný systém maximálne efektívny, zohľadňujúci potreby mesta ako organizmu viacerých funkčných zložiek, tranzitnú dopravu smerovať mimo intenzívne zastavané obytné územie mesta, ako i vytvoriť systém dopravných mestských privádzačov prepájajúcich územie mesta nadmestské a obchvatové komunikácie.

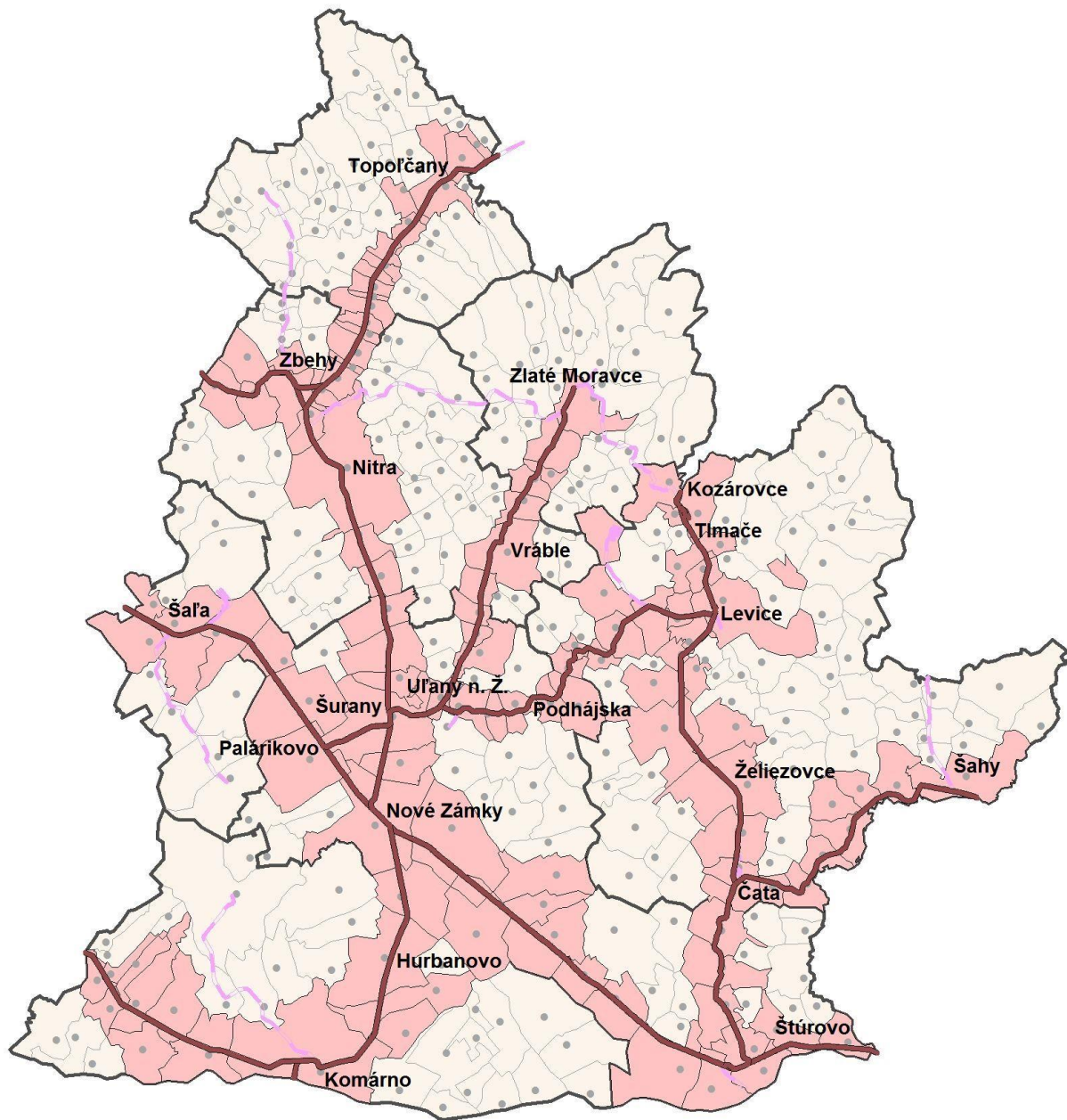
Rozvojom mesta a výstavbou obytných súborov v okrajových častiach sa zvýraznila nepriaznivá funkcia dvoch dopravných bariér: železničnej trate Nové Zámky – Prievidza a rieky Nitra, ktoré obmedzujú dopravný systém mesta. Cez železničnú trať v 80-tych rokoch existovali len tri nadjazdy, z toho jeden na periférii na obchvatovej komunikácii smerom na Bratislavu. Cez rieku Nitra boli iba dva vyhovujúce mosty, tretí bol tiež na periférii, smerom na Bratislavu a lokálny most v Horných Krškanoch. Najväčšie problémy však mestu Nitra spôsobuje zastaraná komunikačná sieť v centre. Vytvorenie pešej zóny v centre mesta nebolo sprevádzané vytvorením kvalitného vnútorného okruhu s dostatočnými parkovacími kapacitami.

Poloha Nitra z hľadiska železničnej siete je málo významná, keďže chýba priame spojenie na Bratislavu i spojenie Prievidze s Považskou traťou. Tak ako na celom Slovensku celkový význam

tejto dopravy postupne upadá na úkor rozvoja cestnej nákladnej i osobnej prepravy. Železnice ani zďaleka nemajú podobné postavenie ako cestná doprava, ich výkonnosť a ponuka pre obsluhu mesta je veľmi malá až nedostatočná. V tomto rámci má dominantnejšiu polohu na rozdiel od cestnej dopravy severo – južný smer. Na území mesta sa nachádzajú jednokoľajné, neelektrifikované trate, ktoré majú svoj uzlový bod Zbehy neďaleko Nitra. V Nitre je osobná stanica (neperonizovaná, 6 dopravných koľají so zastaralou výpravnou budovou). Spojenie sa zabezpečuje na úseku Leopoldov – Nitra, Nitra – Nové Zámky. Celkovo sa v katastri Nitra nachádza iba jedna železničná stanica v centre a 4 železničné zastávky (Nitra, Drážovce, Mlynárce, Dolné Krškany).

Na území mesta je regionálne letisko s rozvojovými možnosťami v mestskej časti Nitra - Janíkovce. Na východnom okraji Nitra je umiestnené trávnaté letisko miestneho, vnútroštátneho významu, s dĺžkou dráhy 1400 m. Je to medzinárodné verejné letisko pre nepravidelnú leteckú dopravu, ktorému medzinárodný štatút bol udelený Štátnou leteckou inšpekciou SR rozhodnutím No. 1 – 663/98/OLPZ o prevádzkovej spôsobilosti letiska, vydaného dňa 20. 3. 1998. Štatút sa každoročne obnovuje.

Prístup k regionálnej osobnej železničnej doprave v Nitrianskom kraji

LEGENDA :

- železničná sieť využívaná pre spoje VOD
- existujúca železničná sieť (nevyužívaná pre spoje VOD)
- kataster sídla so železničnou traťou využívanou pre VOD

Podnikanie a podnikateľské subjekty

Miestna ekonomika

Dominantné postavenie v odvetvovej štruktúre si naďalej zachováva **priemysel**. Úbytok pracovných síl nastal v školstve, doprave, kultúre, zdravotníctve. Naopak, vzrástla zamestnanosť v oblastiach ako napr. obchod, bankovníctvo a cestovný ruch.

Tento trend bude pokračovať, v oblasti odvetvovej štruktúry bude narastať význam priemyslu a očakáva sa aj rast podielu zamestnancov vo vede, výskume a inováciách a kultúrnom a kreatívnom priemysle.

S mestom Nitra sa spája lokalizácia najväčšieho centra poľnohospodárstva v Slovenskej republike. Predurčilo ho k tomu už tradične silné poľnohospodárske zázemie Podunajskej nížiny, potravinársky priemysel, silná koncentrácia vedeckovýskumných kapacít zameraných práce na poľnohospodárstvo, ale aj koncentrácia poľnohospodárskeho školstva a výstavníctva (Slovenská poľnohospodárska univerzita, Výskumný ústav živočíšnej výroby, Agrokomplex, Slovenské poľnohospodárske múzeum a i.)

Na území katastra Nitra a jeho blízkeho okolia sa nachádza niekoľko areálov poľnohospodárskej výroby s nasledovným výrobným zameraním: živočíšna výroba - chov dojníc, prasiat a kurčiat, a rastlinná výroba.

Nitriansky región patrí do kategórie priemyselno-poľnohospodárskych krajov SR. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry celkovej hrubej produkcie rozhodujúce postavenie má priemysel a to najmä strojársky, potravinársky, chemický, elektrotechnický, papierenský a obuvnícky.

Blízkosť centier automobilového priemyslu vedie k lokalizácii zahraničných investorov i do Nitra. Komponenty pre automobilový priemysel ako sú interiérové prvky a klimatizačné komponenty. Automobilový priemysel svojimi finálnymi súčiastkami ako sú pevnostné skrutky, polotovary, výkovky a výlisky za studena a pod. Ich podiel na zamestnanosti a miestnej ekonomike vzrastie príchodom nového investora v oblasti automobilového priemyslu.

Tabuľka Významné spoločnosti na území mesta Nitra

Spoločnosť	Krajina pôvodu	Počet zamestnancov	Sektor/Produkt	Mesto
Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s.	n.a.	1 550	Distribúcia vody	Nitra
FOXCONN Slovakia	Japonsko	1 300	Výroba digitálnej elektroniky	Nitra
PLASTIKA a.s.	Slovensko	524	Plastické výrobky a rúry	Nitra

Zdroj: Global Slovakia, 2013

Tabuľka : Priemyselné parky v Nitre a a ich dostupnosť k cestnej infraštruktúre

Priemyselný park/zóna	Lokalita	Rozloha [ha]		Dostupnosť cestnej infraštruktúry		
		Celkom	Voľné	D/R	I. trieda	II./III. trieda
PP Nitra	Nitra	210	100	R1 (0 km)	I/51 (0 km)	II/513 (0 km) III/51315 (0 km)

Zdroj: vlastné spracovanie autori

Tabuľka : Priemyselné parky v NSK

Názov	Okres	Voľná plocha	Typ parku	Sektor pôsobenia	Spoločnosti pôsobiace v parku
Priemyselný park Nitra 	Nitra	2 100 000 m ²	greenfield	automobilový, plastová výroba, strojársky, elektrotechnický, strojársky, elektrotechnický	Visteon Slovakia, s.r.o., Giesecke & Devrient Slovakia, s.r.o., Keller Immobilienverwaltung s.r.o., ICS Industrial Cables Slovakia, spol. s.r.o., FOXCONN Slovakia, spol. s r.o., Ryoka Global Europe s.r.o., Daidong Slovakia s.r.o., Farquell Nitra, s.r.o., STEEP PLAST Slovakia, s.r.o., GU SLOVENSKO, s.r.o., Meiki Slovakia, s.r.o., Dia Moulding Slovakia s.r.o.
Prípravované vedecko-technické parky v NSK		Informácie o parku			
Vedecko-technologický park v priemyselnej zóne Nitra – Juh v Dolných Krškanoch (výstavba infraštruktúry stále nezačala) 		Investori: Mühlbauer (DE), VÚSAPL, Euro - SK Invest. na 5 hektárovom pozemku už stojí vývojovo-technologické centrum spoločnosti Mühlbauer. Zároveň tu vznikne vyučovacie centrum pre vysokoškolákov a stredoškolákov. V blízkej budúcnosti plánuje mesto vedecko-technologický park rozšíriť o ďalšie dva hektáre.			
Vedecko-technologický park v priemyselnej zóne Nitra – Sever, Drážovce		Rozloha. 30 hektárov s možnosťou ďalšieho rozširovania na 100 hektárov + 30 hektárov vyčlenených na bývanie. Je vedecko-technologickým parkom na prípravu odborníkov v oblasti vedy, výskumu a vývoja pre firmy v priemyselnom parku Nitra-Juh. Je inkubátorom pre novovzniknuté firmy, študentov a absolventov škôl, ktorí budú mať možnosť prechádzať z teórie do praxe. Projekt zahŕňa budovu s laboratóriami, školiacim strediskom a kongresovým strediskom, výrobné a skladovacie priestory.			

Zdroj: vlastné spracovanie autori

Nitra v rámci svojej hospodárskej štruktúry Slovenskej republiky predstavuje významné hospodárske centrum. Polyfunkčný charakter mesta Nitra umožňuje aj v období transformácie mierny rast zamestnanosti, pričom sa posilňuje terciérna a kvartérna sféra. Vznikom podnikateľských subjektov trhu, transformáciou štátnych a družstevných podnikov, zakladaním malých a stredných podnikov sa v Nitre vytvorila ich pomerne pestrá vlastnícka a organizačná štruktúra.

Cestovný ruch

Cestovný ruch je významným zdrojom tvorby hodnôt (HDP), devízových príjmov a vytvára pracovné príležitosti. Prostredníctvom spotreby návštevníkov v cieľových miestach cestovného ruchu sú realizované príjmy najmä pre súkromný sektor, ale sprostredkované cez dane, odvody a rôzne poplatky aj pre štát a samosprávu.

Najvýznamnejšou systémovou zmenou v tejto oblasti bolo prijatie **Zákona č. 91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu**. Vytvoril sa tak legislatívny rámec na koordináciu daného odvetvia, osobitne na úrovni krajov a oblastí, teda destinačný manažment, ako aj systém jeho spolufinancovania, vrátane účasti štátu formou dotácie.

Mesto Nitra v nadväznosti na uvedené opatrenia na národnej úrovni prijalo v roku 2011 vlastnú **Koncepciu rozvoja cestovného ruchu v Nitre** (platnú do roku 2015) a následne na to iniciovalo založenie organizácie destinačného manažmentu – **Nitriansku organizáciu cestovného ruchu (NOCR)**.

NOCR ako organizácia destinačného manažmentu bola založená v roku 2012. Jedná sa o samostatný právny subjekt pôsobiaci podľa zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu registrovaný Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Organizácia vznikla v zmysle národnej stratégie rozvoja cestovného ruchu a predstavuje moderný systém strategického riadenia turistickej destinácie. Funguje na princípoch verejno-súkromného partnerstva, pričom zakladajúci členovia NOCR sú Mesto Nitra, Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra, Arriva Nitra, a.s., Agrokomlex – Výstavníctvo Nitra a LL real invest, s.r.o. – Hotel Mikado. Koncom roku 2014 sa plnohodnotným členom NOCR stalo aj združenie právnických osôb pod názvom Organizácia cestovného ruchu okresu Nitra (OCRON). Členmi združenia podnikateľov sú termálne kúpalisko Thermalpark Nitrava, nezisková organizácia Castellum spravujúca Diecézne múzeum v Nitre, Kaštieľ Mojmírovce, Akadémia tanca, čokoládovňa Bon Praline, tradičná nitrianska medovina TOMKA a reklamná agentúra ZoneMedia Digital.

Financovanie NOCR

Finančné prostriedky (NOCR)	Rok 2012 (€)	Rok 2013 (€)	Rok 2014 (€)
Vklad členov	100 000,00	56 300,00	66 906,27
Dotácia	93 045,60	75 851,19	75 851,19

Zdroj: NOCR

Z uvedených údajov vyplýva, že objem finančných prostriedkov, ktorými disponuje NOCR mal výrazný pokles v roku 2013 oproti roku 2012, predovšetkým nižším členským vkladom jednotlivých partnerov, ktorý sa mierne zvýšil v roku 2014 oproti roku 2013 aj pristúpením nového člena. NOCR sa v spolupráci s Mestom Nitra predovšetkým zameriava na tvorbu a podporu produktov cestovného ruchu (zážitkové – jednodňové balíčky a produktové - dvojdňové balíčky), marketing a propagáciu, podporu atraktivít a zaujímavostí, infraštruktúru cestovného ruchu a zabezpečenie strategických, koncepčných a analytických materiálov a dokumentov, štatistík a prieskumov.

Návštevnosť Nitry a počet účastníkov cestovného ruchu sa v súčasnosti kvantifikuje najmä prostredníctvom výkonov ubytovacích zariadení vykazovaných Štatistickým úradom SR. Ubytovacia štatistika však nezachytáva jednodňových návštevníkov cestovného ruchu (takzvaných výletníkov),

hostí ubytovaných v rodinách alebo v neregistrovaných ubytovacích zariadeniach cestovného ruchu a ani tranzitných návštevníkov Slovenska.

Ubytovacie zariadenia v meste Nitra, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Počet ubytovacích zariadení	34	35	36	35
Počet izieb	1 068	1 281	1 309	1 258
Počet lôžok spolu	2 284	2 721	2 795	2 670

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Priemerný počet prenocovaní v meste Nitra, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Domáci návštevníci	3,00	2,4	2,4	-----
Zahraniční návštevníci	2,7	2,4	2,2	-----
Prenocovaní spolu	2,9	2,4	2,3	-----

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Tržby za ubytovanie v meste Nitra, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
	EUR	EUR	EUR	EUR
Domáci návštevníci	1 947 455	1 778 641	1 988 556	-----
Zahraniční návštevníci	2 711 266	2 662 544	2 659 632	-----
Celkové tržby za ubytovanie	4 658 721	4 441 185	4 648 188	-----

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Počet prenocovaní v meste Nitra, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Počet prenocovaní	216 456	168 995	169 276	162 597

Zdroj: Mesto Nitra, Odbor miestnych daní a poplatkov

Počet sprevádzaných návštevníkov, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Sprevádzaní návštevníci	1 981	2 405	2 773	2 408

Zdroj: NISYS

Počet záujemcov o prehliadku Nitrianskeho hradu, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Počet záujemcov	-----	-----	40 000	43 456

Zdroj: Biskupský úrad v Nitre (údaje sú až od roku 2013, kedy sa začalo vyberať vstupné)

Počet návštevníkov výstaviska Agrokompex, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Počet návštevníkov	327 311	362 000	386 000	415 327

Zdroj: Výstavisko Agrokompex Nitra, š.p.

Návštevnosť vybraných kultúrnych inštitúcií v meste Nitra, obdobie rokov 2011 – 2014

	2011	2012	2013	2014
Diecézne múzeum	-----	19 564	14 750	19 126
Slovenské poľnohospodárske múzeum	-----	29 730	18 268	20 517
Ponitrianske múzeum	-----	18 233	17 457	15 361
Nitrianska galéria	-----	13 434	10 809	10 848
Synagóga	-----	12 645	13 643	11 792
Divadlo Andreja Bagara	-----	-----	80 385	81 275
Staré divadlo Karola Spišáka	-----	-----	22 570	23 957

Zdroj: Nitrianska organizácia cestovného ruchu, kultúrne inštitúcie

Zo získaných údajov vyplýva, že v posledných rokoch sa zvýšil počet lôžok v ubytovacích zariadeniach, ale tržby za ubytovanie sa výrazne nezmenili, počet prenocovaní má od roku 2011 klesajúcu tendenciu a znížila sa aj priemerná dĺžka prenocovaní. Pokles návštevníkov zaznamenávame v poslednom období aj na Slovensku. Naopak, počet záujemcov o návštevu väčšiny kultúrnych inštitúcií, výstav a tiež o sprevádzanie po kultúrnych pamiatkach za posledné štyri roky vzrástol. Pokles v návštevnosti bol zaznamenaný len v Ponitrianskom múzeu, Nitrianskej galérii, Synagóge a v Slovenskom poľnohospodárskom múzeu. K zatraktívneniu primárnej ponuky v cestovnom ruchu prispelo aj Biskupstvo v Nitre, najmä sprístupnením viacerých častí Hradného areálu, zriadením

Diecézneho múzea, sprístupnením kazemát, organizovaním filmových predstavení a kultúrnych podujatí v Gotickej hradnej priekope, rekonštrukciou jednotlivých častí hradu (objavenie fresky zo 14. storočia) a neustálym rozširovaním ponuky služieb na Nitrianskom hrade.

Z hľadiska jedinečnosti a zaujímavosti je Nitra:

- sídlo diecézy (od roku 880)
- mesto sakrálnych pamiatok a pútnické miesto (hrad, katedrála, kostoly, kláštory, Kalvária)
- mesto histórie (matka slovenských miest)
- mesto výstavníctva (143 ha výstavníckej plochy Agrokomplex)
- mesto kultúry (festivaly, podujatia, koncerty, 2 divadlá)
- mesto študentov (20.000 študentov UKF a SPU)
- mesto múzeí a galérií (archeologické, misijné, poľnohospodárske, diecézne, židovské múzeum, Galéria Foyer a Nitrianska galéria)
- mesto športu (21 športovísk v správe mesta)
- mesto priemyslu (218 ha v priemyselných parkoch).

Nitra má z pohľadu cestovného ruchu výhodnú polohu, dobrú dostupnosť, bohatú históriu viazanú na Cyrilometodskú tradíciu, množstvo archeologických nálezov, kvalitné kultúrne a športové podujatia na národnej a medzinárodnej úrovni a taktiež množstvo výstav. Dominantou Nitry je Nitriansky hrad, významným z historického hľadiska je aj kostolík Sv. Michala Archanjela v Dražovciach, ruiny Zoborského kláštora alebo areál bývalých kasární „Martinský vrch“.

V roku 2013 prebehla rekonštrukcia a modernizácia priestorov TIK - Nitrianskeho informačného systému a taktiež boli vytvorené nové tematické trasy pre návštevníkov Nitry so sprievodcom v dobových kostýmoch, o ktoré je veľký záujem. V rámci podpory cestovného ruchu bola spolufinancovaná prevádzka a propagácia turistického vláčika a bol vytvorený jednotný dizajnmanuál pre turistické aplikácie. Postupne v rokoch 2012-2014 bola vybudovaná a osadená miestna turistická infraštruktúra, a to napr.: informačné tabule na Martinskom vrchu a na Zobori pri nemocnici a na Pyramíde, osadenie lavičiek a ďalekohľadu s výhľadom na panorámu Nitry z Kalvárie a z Pyramídy, navigačné tabule k pamiatkam a atrakciám na Svätoplukovom námestí a Pešej zóne, informačné tabule v Dražovciach ku Kostolíku sv. Michala archanjela, outdoorový dotykový informačný panel na Svätoplukovom námestí, ktorý bol v roku 2013 prvý na Slovensku.

V rokoch 2011 až 2013 sa realizoval projekt financovaný z prostriedkov EÚ na podporu cestovného ruchu v meste Nitra, v rámci ktorého boli vytvorené moderné propagačné nástroje s jednotným vizuálom na prezentáciu mesta Nitra na Slovensku aj v zahraničí. Bola vydaná reprezentatívna kniha o Nitre, DVD o Nitre „Objav miesto, zaži príbeh“, tematické propagačné materiály v troch jazykových mutáciách (slovenský, anglický a nemecký jazyk). Taktiež bola spustená okrem anglickej a nemeckej verzie aj maďarská mutácia podstránky www.nisys.sk.

Tieto investície a viaceré propagačné nástroje výrazne prispeli k zvýšeniu atraktivity mesta, k informovanosti, dostupnosti a propagácii mesta, ale priamo sa na opätovných návštevách mesta a predĺžených pobytoch nepodieľajú.

Mesto Nitra má vhodný potenciál pre rozvoj kongresového, vínneho, gastronomického a náboženského cestovného ruchu. V meste je absencia kultúrno-spoločenského priestoru, komplexnej reprezentatívnej expozície dejín mesta a taktiež chýba spoločný kvalitný produkt cestovného ruchu vytvorený v spolupráci verejného a súkromného sektora. Slabou stránkou je tiež nevyužitie potenciálu návštevníkov výstav, kultúrnych a športových podujatí, ktorí za týmto účelom do Nitra prišli. Produkty cestovného ruchu, aj keď len čiastkové sa aj kvôli obmedzeným finančným možnostiam nedostatočne komunikujú na adekvátnych cieľových trhoch, napríklad celoročne u maďarskej klientely, kúpeľných hostí v Piešťanoch, či u obyvateľov partnerských miest, sezónne (počas leta) u návštevníkov obcí s vyhľadávanými kúpaliskami v Nitrianskom kraji ako sú Podhájska, Vadaš Štúrovo, Komárno, Poľný Kesov.

Ohrozeniami sú vysoké sadzby DPH na služby v cestovnom ruchu, finančné prostriedky z dane za ubytovanie sa nevracajú späť do cestovného ruchu, slabé zapojenie súkromného sektora do tvorby produktov a aktivít v cestovnom ruchu, nedostatočná a nestabilná podpora cestovného ruchu zo strany štátu, emigrácia kvalifikovaných ľudských zdrojov v cestovnom ruchu, nízka kúpyschopnosť obyvateľov Slovenska a preferovanie krátkodobých pobytov.

Sociálna oblasť

Demografický vývoj mesta Nitry

Nitra je počtom obyvateľov dlhodobo piatym najväčším mestom na Slovensku. K 31.12.2002 bolo mesto Nitra s počtom obyvateľov 86 958 na štvrtom mieste pred Žilinou. Postupne v rokoch 2003 až 2014 počet obyvateľov klesal 80 497 obyvateľov s trvalým pobytom na území mesta Nitry k 31. 12. 2014.

V meste Nitra bolo v roku 2010 k trvalému pobytu prihlásených 83 444 obyvateľov. Do roku 1991 počet obyvateľov rástol až na úroveň 89 969. Od tohto obdobia nastáva permanentný pokles počtu obyvateľov spôsobený prirodzeným a najmä migračným úbytkom. V priebehu rokov 1991 až 2011 klesol počet obyvateľov takmer o 10 000. Príčinou je sociálny jav označovaný ako **suburbanizácia**, sťahovanie obyvateľov z mesta na blízky vidiek. Mesto tak stráca ročne stovky obyvateľov, naopak obce v blízkosti mesta obyvateľov získavajú. Ľudia sa sťahujú do obcí dobre prepojených s mestom, aby mohli užívať výhody vidieka i mesta zároveň. Za posledných 10 rokov stratilo mesto Nitra migráciou viac ako 3 000 obyvateľov.

Celkový úbytok obyvateľov v meste Nitra podľa údajov Štatistického úradu SR od roku 2007 do roku 2009 rástol, v roku 2010 pokles úbytku obyvateľov oproti rokom 2007 –2009 je významnejší a pokračuje postupne v rokoch 2010 - 2014.

Ďalším zo znakov obyvateľov je jeho vekové zloženie. Najsilnejšie zastúpenie vekových skupín od roku 1999 zaznamenáva veková skupina obyvateľov od 15 do 59 rokov. Do roku 2008 podiel vekovej skupiny obyvateľstva klesal, pričom v roku 2009 mierne vzrástol. Nepretržite klesá podiel detskej zložky vo veku od 0 do 14 rokov a rastie podiel obyvateľov nad 60 rokov.

Podľa publikácie „Vývoj obyvateľstva v Slovenskej republike“ * **veková skupina 15-64 rokov tvorila v roku 2010 72,3% z celkového počtu obyvateľov Slovenska, v roku 2014 tvorí 71,8%.**

Nitra podobne ako vývoj v Slovenskej republike zaznamenáva tiež uzatváranie sobášov u mužov vo veku nad 30 rokov a u žien mladších ako 30 rokov. Podľa údajov Štatistického úradu SR v rokoch 2008 až 2010 bol priemerný vek nevesty spolu 29 rokov a priemerný vek ženicha spolu 31,63 rokov veku. Publikácia „Vývoj obyvateľstva v Slovenskej republike“ uvádza sobášnu aktivitu vyššiu u mladších vekových kategórií do veku 30 rokov u žien a vo veku nad 30 rokov majú vyššiu sobášnu aktivitu muži. Posledné prieskumy v roku 2014 ukazujú ďalší nárast priemerného veku nevesty a veku narodenia prvého dieťaťa na 31 rokov.

Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Nitra je podobný vývoju počtu uchádzačov o zamestnanie v meste Nitra. V okrese Nitra bolo do roku 2009 okolo 4 000 uchádzačov o zamestnanie. V roku 2009 vzrástol celkový počet uchádzačov o zamestnanie až na 7 182, pričom väčší počet uchádzačov tvorili muži. V roku 2010 počet uchádzačov klesol ale v roku 2011 vzrástol ešte vyššie ako v roku 2009 a to až nad úroveň 8 000. Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie je determinovaný celkovým ekonomickým vývojom, rastom podnikateľskej aktivity a výškou investícií na území mesta. V roku 2014 a postupne v roku 2015 nastal v dôsledku pozitívneho ekonomického vývoja pokles na úroveň menej ako 7%, naďalej je vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných.

V meste Nitra v sledovanom období piatich rokov 2007-2011 vzrástol počet uchádzačov o zamestnanie viac ako dvojnásobne. V roku 2007 bolo v meste Nitra 1 732 uchádzačov a v roku 2011 až 3 737 uchádzačov o zamestnanie. Podobne ako v rámci okresu Nitra, tak aj v meste Nitra najvýraznejšie vzrástol počet uchádzačov v roku 2009 a to na úroveň 3 108 uchádzačov. Od tohto roku prevažuje počet mužov nad počtom žien, ktorí sa uchádzali o zamestnanie.

Analýza sociálnych služieb v investičnej jednotke funkčnej mestskej oblasti Nitra

Poslaním sociálnych služieb je pomôcť ľuďom udržať si alebo znovu získať svoje miesto v spoločnosti, v komunite kde žijú. Sociálnou službou rozumieme činnosť, ktorá zaisťuje pomoc a podporu ľuďom, ktorí sa stretávajú s rôznymi problémami z dôvodu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, zdravotného postihnutia, pre krízovú sociálnu situáciu a pod. a ktorí nie sú schopní tieto svoje problémy riešiť samostatne, bez pomoci iných ľudí. Rozsah a forma pomoci musí vždy zachovávať ľudskú dôstojnosť osôb, vychádzať z ich individuálnych potrieb a aktívne podporovať ich samostatnosť. Cieľom poskytovania sociálnych služieb tak nie je samotná pomoc a podpora pri uspokojovaní potrieb prijímateľov služieb, ale ich cieľom je prispievanie k prirodzenému začleneniu človeka v každom veku do spoločnosti (a to aj v prípade, že sa nachádzajú na jej okraji) alebo cieľom poskytovania sociálnych služieb naopak môže byť zabránenie tomu, aby sa na okraj spoločnosti dostali (z dôvodu svojho postihnutia, problémovej situácie, jazykovej či inej bariéry a pod.).

Byť začlenený do spoločnosti znamená mať možnosť zapojiť sa do ekonomického, sociálneho i kultúrneho života spoločnosti a žiť spôsobom, ktorý je považovaný za bežný. Sociálne služby sa teda snažia:

- zachovať sebestačnosť a podporovať rozvoj prijímateľa, jeho návrat do prirodzeného domáceho prostredia, obnoviť alebo zachovať pôvodný životný štýl;
- rozvíjať schopnosti prijímateľov služieb a umožniť im, pokiaľ sú toho schopní, viesť samostatný život;
- znížiť sociálne a zdravotné riziká súvisiace so spôsobom ich života.

Formy sociálnych služieb sú:

- **pobytové** – pobytová forma sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb v zariadení sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie;
- **ambulantné** – služby, za ktorými prijímateľ dochádza alebo je sprevádzaný do miesta poskytovania sociálnej služby;
- **terénne** – služby, ktoré sú osobne poskytované v prirodzenom sociálnom prostredí prijímateľa tam, kde žije alebo pracuje.

Mestské funkčné oblasti sú charakteristické rôznou demografickou situáciou v rôznych mestských častiach a obciach a tým aj rozdielnymi požiadavkami na poskytovanie sociálnych služieb, sociálne služby v meste Nitra využívajú aj obyvatelia okolitých obcí.

Podrobná analýza sociálnych služieb je v dokumente *Výročná správa odboru sociálnych služieb 2011 – 2014*.

Vo funkčnom území mesta Nitra pôsobilo v roku 2014:

- 5 verejných poskytovateľov sociálnych služieb;
- 11 neverejných poskytovateľov registrovaných NSK;
- 5 mimovládnych organizácií, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z.;
- 14 mimovládnych organizácií pôsobiach v sociálnej oblasti.

Prehľad: Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb pôsobiach na území mesta Nitra

4 verejných poskytovateľov sociálnych služieb

- 1 Správa zariadení sociálnych služieb, príspevková organizácia mesta
- 2 „BORINKA“ – Zariadenie sociálnych služieb Nitra, rozpočtová organizácia NSK,
- 3 „NITRAVA“ Zariadenie sociálnych služieb Nitra, rozpočtová organizácia NSK,
- 4 „VINIČKY“ “ Zariadenie sociálnych služieb Nitra, rozpočtová organizácia NSK

11 neverejných poskytovateľov registrovaných NSK

- 5 Centrum Slniečko, n.o.,
- 6 Cirkevný zbor ECAV na Slovensku v Nitre,
- 7 Diecézna charita Nitra,
- 8 EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského,
- 9 FAROS, o.z.,
- 10 Krajské stredisko Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska Nitra,
- 11 Miestne združenie YMCA Nitra,
- 12 Občianska poradňa v Nitre, n.o.
- 13 Republiková špecifická organizácia SZTP ťažko telesne postihnutých a vozíčkarov,
- 14 SOCIA, o.z.,
- 15 Spoločnosť Božieho Slova.

5 mimovládnych organizácií, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z.

- 16 BUDÚCNOSŤ, n.o.,
- 17 Centrum Slniečko, n.o.
- 18 Diecézna charita Nitra – Detský charitný dom sv. Lujzy,
- 19 Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar,
- 20 STORM, o. z.

14 mimovládnych organizácií pôsobiach v sociálnej oblasti:

- 21 Arabeska, Slovenská spoločnosť pre rozvoj špeciálnej gymnastiky, športu a tanca postihnutých,
- 22 Alexu – združenie na pomoc deťom a prírode,
- 23 Centrum pre rodinu,

- 24 Komunitné centrum,
- 25 Krajská organizácia Jednoty dôchodcov na Slovensku v Nitre,
- 26 Klub rodičov autistických detí v Nitre,
- 27 Klub sclerosis multiplex Nitra,
- 28 Materské centrum Klokanček,
- 29 Občania v akcii – Nitra,
- 30 SINA Nitra, n. o.,
- 31 Slovenský zväz telesne postihnutých ZO č. 13,
- 32 ŠK NSŠ – SCORPIONI Nitra,
- 33 Základná organizácia Zväzu diabetikov Slovenska DIANITRA,
- 34 Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v Nitre

Zdroj: vlastné spracovanie autori

Terénne sociálne služby

Terénne sociálne služby zabezpečovalo mesto Nitra prostredníctvom opatrovateľskej služby, služby monitorovania a signalizácie potreby pomoci, prepravnej služby, požičiavania pomôcok a jedálne.

V rámci terénnych sociálnych služieb bol za posledné tri roky zaznamenaný klesajúci trend požiadaviek na **opatrovateľskú službu**. Počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na opatrovateľskú službu v rokoch 2011 až 2013 klesal zo 142 žiadostí v roku 2011, 126 žiadostí v roku 2012 na 115 žiadostí v roku 2013. Mesto Nitra prostredníctvom príspevkovej organizácie Správa zariadení sociálnych služieb v roku 2013 poskytlo takmer 60 000 hodín opatrovateľskej služby 245 opatrovaným.

Mesto Nitra poskytovalo do konca roka 2013 okrem opatrovateľskej služby aj sociálnu službu **monitorovania a signalizácie potreby pomoci** prostredníctvom príspevkovej organizácie Správa zariadení sociálnych služieb ako Centrum tiesňového volania. V roku 2014 prevzal túto službu neverejný poskytovateľ Asociácia samaritánov SR a v priebehu roku 2014 zaznamenalo mesto Nitra nárast počtu klientov.

Mesto Nitra poskytuje sociálnu službu v jedálni prostredníctvom príspevkovej organizácie Správa zariadení sociálnych služieb, Baničova ul. 12, Nitra. Sociálna služba v jedálni je na území Mesta Nitra realizovaná v nasledovných zariadeniach:

- Jedáleň - Centrum pre seniorov, Baničova 12, Nitra
- Jedáleň – Denné centrum Olympia, Tr. A. Hlinku 57 Nitra
- Jedáleň – Bytový dom Senior, Krčméryho 2C, Nitra

Jedáleň zároveň poskytuje stravovanie aj prostredníctvom donášky stravy do domácnosti fyzickej osoby. V roku 2015 je aktuálny počet stravníkov takmer 1 100 obyvateľov.

Prehľad o počtoch žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby v jedálni.

Rok	2011	2012	2013
Počet žiadateľov o poskytovanie sociálnej služby v jedálni	254	282	304
Počet osôb využívajúcich sociálnu službu v jedálni	540	688	842
Z toho			
• formou donášky	328	370	445
• v jedálni	212	318	397
Príspevok mesta na stravovanie	39 576 €	37 070 €	33 971 €

Mesto Nitra poskytuje **prepravnú službu** ako sociálnu službu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu. Prevádzku prepravnej služby zabezpečujú autá upravené pre potreby osôb so zdravotným postihnutím. V roku 2013 sa poskytovala prepravná služba 2 vodičmi na 2 vozidlách v celkovom počte najazdených 14 786 km, čo je oproti roku 2012 nárast z 14 159 km a oproti roku 2011 nárast z 12 632 km.

Mesto Nitra poskytuje aj službu zameranú na **požičiavanie pomôcok**. V roku 2013 bolo uzatvorených 10 zmlúv o výpožičke pomôcok.

Ambulantné sociálne služby

Ambulantné sociálne služby sa v meste Nitra poskytovali v roku 2014 prostredníctvom denných stacionárov, denných centier a iných zariadení.

V meste Nitra sa nachádza

- **denný stacionár pre seniorov** – kapacita 15 prijímateľov sociálnych služieb (ďalej len PSS), v roku 2013 bola služba poskytnutá 16 PSS, priemerný vek PSS bol 70,81 rokov,
- **denný stacionár pre autistov** - kapacita 15 PSS, v roku 2013 bola služba poskytnutá 12 PSS, priemerný vek PSS bol 24 rokov,
- **denný stacionár pre osoby so zdravotným postihnutím**, v roku 2013 bola služba poskytnutá 37 PSS, priemerný vek PSS bol 28 rokov.

Mesto Nitra má 5 **denných centier** – stav v počte PSS v roku 2013 bol nasledovný: DC Chrenová (272);

DC Baničova (123); DC Staré mesto (0); DC Čermáň (87); DC Dolné Krškany (142).

Pobytové sociálne služby

Pobytové sociálne služby v mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra sú sústredené najmä priamo v meste Nitra predovšetkým ako nocľahárne.

Zariadenie pre seniorov ZOBOR, Jánskeho 7, Nitra (109 lôžok); **Zariadenie opatrovateľskej služby**, Jánskeho 7, (50 lôžok); **Útulok, Nocľaháreň**, Štúrova 55 (83 lôžok); **Dom charity sv. Rafaela – nízkoprahové denné centrum a nocľaháreň**, Štúrova 57, Nitra; kapacita nocľaháreň (24 lôžok);

Zariadenie núdzového bývania, Krčméryho 22, (od 1.1.2015 útulok pre jednotlivcov s deťmi); kapacita nocľaháreň: 35 lôžok (13 izieb).

Špecifické formy sociálneho bývania nad rámec zákona o sociálnych službách predstavujú:

Bytový dom Senior, Krčméryho 2/C, kapacita: 53 b. j. (12 jednoizbových b. j., 3 bezbariérové byty a 38 garsoniek), v súčasnosti plne obsadený. Cieľová skupina: seniori, alebo osoby so zdravotným postihnutím nad 50 rokov veku.

Domy opatrovateľskej služby (DOS) : – (domy z 50. rokov, stavebne zastarané, v pamiatkovej zóne) v lokalitách mesta Nitra - ul. J. Kráľa 2, Bernolákova 16, Misionárska 1-13.

Kapacita jednotlivých DOS:

DOS 1 ul. J. Kráľa 2 (103 b. j., z toho 3 b. j. na prevádzku, garsónky, dvojgarsónky); DOS3 Bernolákova16 (24 b. j. 1 izbové b. j.); DOS 4 Misionárska 1-13, (27 b. j. a 1 b. j. na prevádzku, 1 izbové b. j.)

Bytové domy nižšieho štandardu, Orechov Dvor

Mesto Nitra v roku 2004 v tejto lokalite postavilo 4 bytové domy (36 bytových jednotiek) s cieľom vyriešiť pretrvávajúci problém sociálne znevýhodnených obyvateľov mesta Nitra. Vybudovaním komplexu bytových domov nižšieho štandardu bol spôsob, akým mesto Nitra aspoň čiastočne zamedzilo vystaňovaniu sociálne znevýhodnených obyvateľov mesta na ulicu z dôvodu dlhodobého neplatenia nájomného. K ďalšiemu rozšíreniu výstavby pristúpilo mesto Nitra v roku 2009, kedy v lokalite Orechov Dvor pribudlo ďalších 25 bytových jednotiek. V tejto lokalite vykonáva mesto Nitra aj **terénnu sociálnu prácu** (v lokalita Orechov Dvor a Dražovce). Mesto Nitra spolupracuje od 01.03.2012 s Fondom sociálneho rozvoja na realizácii Národného projektu „Terénna sociálna práca v obciach“. Terénnu sociálnu prácu v lokalitách Orechov Dvor a Dražovce vykonáva 1 terénny sociálny pracovník a 2 asistenti terénneho sociálneho pracovníka priamo v prirodzenom rodinnom (v byte, v komunite) a otvorenom prostredí klienta.

Nájomné byty, Dvorčanská ul. 63, s kapacitou: 48 garsoniek, 16 dvojgarsóniek, 36 jednoizbových bytov, 1 dvojizbový byt, 5 trojizbových bytov.

Nájomný bytový dom Olympia, s kapacitou 56 bytových jednotiek, z toho 7 2-izbových a 49 1-izbových.

Mesto Nitra zabezpečuje aj potravinovú pomoc prostredníctvom **Sociálnej výdajne potravín**.

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti

Zdravotnú starostlivosť vo FMO Nitra poskytujú poskytovatelia ambulantnej, ústavnej zdravotnej starostlivosti, záchranej zdravotnej služby a lekárenskej starostlivosti.

Na území mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra pôsobí:

- **75 poskytovateľov všeobecnej ambulantnej starostlivosti, čo predstavuje 17,9% z počtu ambulancií v kraji** (z toho je 69 poskytovateľov v meste Nitra)
 - o zo 75 poskytovateľov je **46 všeobecných lekárov pre dospelých a 29 všeobecných lekárov pre deti a dorast** (v meste Nitra je 43 všeobecných lekárov pre dospelých a 26 všeobecných lekárov pre deti a dorast)
- **73 stomatólogov** (z toho je 70 stomatólogov v meste Nitra)

Počet úväzkov všeobecných lekárov pre dospelých bolo **25,4 na kontaktné miesto** a pracovali v **26 kontaktných miestach**.

Tabuľka: Porovnanie súčasného stavu všeobecných lekárov pre dospelých (dec. 2013)

Okres	Hlavné kontaktné miesto (KM)		Počet úväzkov na kontaktné miesto (súčasný stav)	Ďalšie kontaktné miesta		
	Mesto	Adresa		Počet KM	úväzky	úväzok/KM
Komárno	Komárno	Pevnostný rad	4	16	17,85	1,116
Komárno	Bátorové Kosihy		2	6	6,73	1,122
Komárno	Kollárovo	Brnenské nám.	3	3	2,95	0,983
Komárno	Hurbanovo	Komarňanská	3,5	1	0,3	0,300
Levice	Levice	Ul. SNP	7	9	12,6	1,400
Levice	Šahy			7	8	1,143
Levice	Tlmače	Továrenská	0,5	5	4	0,800
Levice	Želiezovce/Tekovské					
Levice	Lužany		2	9	9	1,000
Šaľa	Šaľa	Nemocničná	3	15	18	1,200
Topoľčany	Topoľčany	Bernolákova	4	22	25,5	1,159
Zlaté Moravce	Zlaté Moravce	Bernolákova	4	8	9,5	1,188
Nitra	Nitra	Fatranská	12,4	18	15,70	0,872
Nitra	Nitra	Čajkovského	7	6	17,64	2,940
Nitra	Vráble	Moravská	6	2	1	0,500
Nové Zámky	Nové Zámky	Czuczora	6	19	25,85	1,361
Nové Zámky	Štúrovo	Jesenského	5	7	10	1,429
Nové Zámky	Šurany	SNP	2,95	12	11,3	0,942

Zdroj: Ministerstvo zdravotníctva SR, Inštitút zdravotnej politiky, 2015

Okrem fakultnej nemocnice zdravotnú starostlivosť vo FMO zabezpečuje aj sieť polikliník a odborné pracovisko – stomatologická klinika, samostatné súkromné ambulancie s rôznym zameraním. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti v mestskej funkčnej oblasti sa vykonáva v ďalších **240 špecializovaných ambulanciách**. V danom území je **5 aktívnych agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, 1 organizátor lekárskej služby prvej pomoci pre dospelých, 1 organizátor lekárskej služby prvej pomoci pre deti a dorast, 1 organizátor stomatologickej zdravotnej starostlivosti**. V území mestskej funkčnej oblasti je **47 lekárni**, z toho v meste Nitra je 44 lekárni.

Prehľad: Zoznam nemocníc v Nitrianskom kraji

Ústavnú zdravotnícku starostlivosť pre obyvateľov NSK poskytuje 11 nemocníc, napr.:

- 1. Fakultné nemocnice (1):**
 - Fakultná nemocnica Nitra
- 2. Špecializované nemocnice (2):**

- Špecializovaná nemocnica Sv. Svorada, n.o. Nitra - Zobor, n.o.
- Kardiocentrum Nitra

3. Hospice (1) :

- Dom pokoja a zmieru u sv. Bernadety Charita Nitra

4. Dialyzačné strediská (2) :

- Nitra 2 poskytovatelia

Zdroj: vlastné spracovanie autori

Možno konštatovať, že v meste Nitra je pomerne široká sieť neštátnych zdravotníckych zariadení. Patria sem samostatné ambulancie praktických lekárov pre deti, dorast a dospelých, ambulancie gynekológov a stomatólogov, ambulancie praktických lekárov špecialistov, rýchla zdravotnícka pomoc, lekárne. Priemerný počet pacientov ošetrovaných denne v týchto zariadeniach je 20 – 23, najviac v ambulanciách všeobecného lekárstva, stomatólogie, psychiatrie a diabetológie. Javí sa reálna potreba rozšírenia ambulancií poskytujúcich zdravotnícku starostlivosť v oblasti gastroenterológie, onkológie, traumatológie a urológie (MÚ Nitra).

Z dôvodu, že ide o územie mestské, integrácia sociálnych služieb a služieb zdravotnej starostlivosti bude závisieť najmä na schopnosti poskytovateľov v rámci virtuálnej integrácie a zabezpečení integrácie služieb na úrovni mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra (okolité obce a mestské časti).

Vzdelávanie a výchova

Predprimárne vzdelávanie v mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra

Vývoj žiadostí o prijatie detí do MŠ v krajskom meste Nitra je uvedený nižšie. Aj napriek využitiu všetkých priestorov vhodných na vytvorenie tried, mesto Nitra zaznamenalo v sledovaných rokoch stúpajúce množstvo v počte nevybavených žiadostí o umiestnenie detí do MŠ.

Tabuľka: Vývoj narodených detí v území mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra v rokoch 2011 až 2014

Územie mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra	Počet živonarodených detí v rokoch			
	2011	2012	2013	2014
Čakajovce	10	17	16	14
Čechynce	9	5	9	7
Ivanka pri Nitre	22	18	14	25
Jelšovce	5	7	12	6
Lužianky	33	33	29	22
Malý Lapáš	7	9	11	7
Nitra	808	783	764	816
Nitrianske Hrnčiarovce	18	20	11	11
Veľký Lapáš	8	11	10	13
Zbehy	12	19	16	19

Zdroj: ŠÚ SRNa úrovni krajského mesta Nitra a jeho funkčného územia patrí k najväčším problémom MŠ stav inžinierskych sietí a technický stav budov (elektrické rozvody, prípojky vodovodu a kanalizácie, internetové pripojenie) a nevyhovujúce technické vybavenie pre stravovanie detí. Nedostatočná kapacita MŠ je spôsobená spádovosťou územia a dochádzkou rodičov a ich detí z okolitých obcí do práce a MŠ v Nitre. Zároveň mesto Nitra pociťuje nárast detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ako aj detí z marginalizovaných skupín, pre ktoré je potrebné vytvoriť vhodné podmienky novým materiálno-technickým vybavením vzdelávacích zariadení.

Tabuľka: Vývoj hrubej zaškolenosti v krajskom meste Nitra: 2007 – 2014

Školský rok	Počet detí 3-6 roční	Zaškolenosť v MŠ	Hrubá zaškolenosť v %
2007/2008	2 825	2 291	81,1
2008/2009	2 867	2 294	80,01
2009/2010	2 792	2 309	82,7
2010/2011	2 877	2 347	81,58
2011/2012	2 948	2 354	79,85
2012/2013	3 044	2 389	78,48
2013/2014	3 122	2 450	78,48
2014/2015	2 821	2 574	91,24

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ v Nitre

Tabuľka: Prognóza vývoja hrubej zaškolenosti v krajskom meste Nitra: 2014 – 2018

Školský rok	Počet detí 3-6 roční	Zaškolenosť v MŠ podľa súčasnej kapacity MŠ	Hrubá zaškolenosť v %
2014/2015	2 821	2 574	91,24
2015/2016	2 826	2 574	91,08
2016/2017	2 842	2 574	90,57
2017/2018	2 900	2 574	88,76

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ v Nitre

Primárne a sekundárne vzdelávanie v mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra

Žiakom základných škôl chýbajú zručnosti a kompetencie nevyhnutné pre udržanie zamestnateľnosti a žiaducej mobility na trhu práce, čo je dôsledkom absencie odborných učební s technickým zameraním.

Tabuľka: Stav pripravenosti odborných učební ZŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti krajského mesta Nitra k 02.09.2014

Škola	Odborné učebne / stav / počet												Poznámky	
	Jazyková	Informatika	Chémia	Fyz.	Geografia Dejepis	Prírodoved ná	Výtvarná	Hudobná	Kuchynky	Dielne-pest. práce	Knižnica	Učebne pre 1 – 4.		
kn. Pribinu, Andreja Šulgana 1	čiastočne vybavená 2	čiastočne vybavená 2											chýbajú špeciálne zariadenia interaktívne tabule	
Beethovenova 1	dobrý stav 1	dobrý stav 2	dobrý stav 1	doplniť 1						čiastočne vybavená 1	dobrý stav 1			
Benkova 34	plne vybav. 5	plne vybav. 6				plne vybav. 1				plne vybav. 1	čiastočne vybavené 1		plne vybav. 1	
Cabajská 2	plne vybav. 1													
Kráľa Svätopluka, Dražovská 6	dobrý stav 1	dobrý stav 2								nevyhovujú 1	nevyhovujú 1	dobrý stav 1		
Fartanská 14	plne vybav. 4	plne vybav. 4	plne vybav. 1	plne vybav. 1	plne vybav. 1	plne vybav. 1	plne vybav. 1						plne vybav. 3	plne vybavené - projekt
Krčméryho 2		dobrý stav 1		dobrý stav 1						dobrý stav 1	dobrý stav 1			
Na Hôrke 30	plne vybav. 2	plne vybav. 2+1 dov.	nefunkčná		plne vybav. 2	plne vybav. 1	vybavená chýba diaprojektor	len nábytok	plne vybav. 1	čiastočne vybavené 1			plne vybav. nevyužívané	
Nábrežie mládeže 5	dobrý stav 2	plne vybav. 3	plne vybav. 1	plne vybav. 1						dobrý stav 1	plne vybav. 1			triedy fyziky a chémie inovované - projekt
Novozámocká 129		plne vybav. 1+1dov.							vybav. 1					chýba interaktívna tabuľa
Ščasného 22		dobrý stav 1												
Škultétyho 1	dobrý stav 1	dobrý stav 2	dobrý stav 1	dobrý stav 1	dobrý stav 1						dobrý stav 1	dobrý stav 1	tr. dopr. a zdrav. prípravy 1	
Topoľová 8	plne vybav. 3	plne vybav. 2	dobrý stav 1								staré 1			plne vybavené triedy pre žiakov ŠVVP
Tulipánová 1	plne vybav. 1	plne vybav. 1		staré 1		plne vybav. 1			vybav. 1		staré 1			dve triedy - náhrada za telocvičňu, staré náradie

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ v Nitre

V oblasti čitateľskej a matematickej gramotnosti meranej v testovaní žiakov 9. ročníka sa žiaci základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra každoročne približujú úrovni celoslovenského priemeru. V profilových predmetoch slovenský jazyk a literatúra a matematika je vidieť stúpajúci trend úspešnosti.

Tabuľka: Testovanie 9 v rokoch 2008 – 2013 v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra

Predmet	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Slovenský jazyk a literatúra – PPÚ SR	58,1 %	61,3 %	67,6 %	58,2 %	54,5 %	67,51 %	62 %
Slovenský jazyk a literatúra – PPÚ Mesto Nitra	59,56 %	62,81 %	69,85 %	58,9 %	57,47 %	70,7 %	65,6 %
Rozdiel SR a NR	+ 1,46	+ 1,51	+ 2,25	+ 0,7	+ 2,97	+ 3,19	+ 3,6
Matematika – PPÚ SR	56,3 %	53,0 %	61,1 %	52,9 %	57,5 %	60,07 %	54,67 %
Matematika – PPÚ Mesto Nitra	56,37 %	55,99 %	61,42 %	53,5 %	59,45 %	64,0 %	54,37 %
Rozdiel SR a NR	+ 0,07	+ 2,99	+ 1,32	+ 0,6	+ 1,95	+ 1,06	- 0,3

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ v Nitre

V súčasnosti badať nárast žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami aj v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Nitra.

Tabuľka: Počet integrovaných (začlenených) žiakov v základných školách

Základná škola	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Beethovenova 1	14	20	21	19	20
Benkova 34	65	71	78	78	94
Cabajská 2	4	20	4	4	8
Fatranská 14	21	38	25	28	32
kniežaťa Pribinu, Andreja Šulgana 1	9	20	27	32	30
kráľa Svätopluka, Dražovská 6	15	17	15	22	23
Krčméryho 2	15	3	4	3	3
Na Hôrke 30	17	23	27	31	49
Nábřežie mládeže 5	11	21	21	29	28
Novozámocká 129	4	21	16	18	17
Ščasného 22	14	12	13	13	15
Škultétyho 1	11	13	13	13	16
Topoľová 8	96	95	104	74	101
Tulipánová 1	16	28	21	18	25
Spolu:	312	402	389	382	461

Zdroj: OŠMaŠ MsÚ v Nitre

V súlade s legislatívou je potrebné venovať zvýšenú pozornosť a vytvárať vhodné podmienky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, nadaním a žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Prehľad: Centrá odbornej prípravy a vzdelávania pri stredných odborných školách v meste Nitra

- 1/ Centrum odborného vzdelávania a prípravy v oblasti CNC technológií v Nitre pri Strednej odbornej škole polytechnickej, Novozámocká 220, Nitra
- 2/ Centrum odborného vzdelávania a prípravy v pekárstve a cukrárstve v Nitre pri Strednej odbornej škole potravinárskej, Cabajská 6, Nitra
- 3/ Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre stavebníctvo pri Strednej odbornej škole, Nábrežie mládeže 1, Nitra
- 4/ Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre veterinárne vedy pri Strednej odbornej škole veterinárnej, Drážovská 14, Nitra

Stredoškolské vzdelávanie v mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra

V mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra je zriadených 18 stredných škôl, z ktorých 12 škôl je v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, 1 škola v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu Nitra, 2 cirkevné stredné školy a 3 súkromné stredné školy. K 15.09.2014 evidoval odbor vzdelávania a kultúry Úradu NSK 8 173 žiakov SŠ, z čoho 9,4% (765 žiakov) navštevovalo SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti Okresného úradu Nitra, 10,5% (856 žiakov) navštevovalo cirkevné SŠ, 6,7% (546 žiakov) súkromné SŠ a 73,4% (6 006 žiakov) navštevovalo SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK. Vo všeobecných študijných odboroch sa učilo 35% žiakov gymnázií, ktorí sa pripravovali predovšetkým na vysokoškolské štúdium.

V krajskom meste Nitra sídlia dve vysoké školy – Slovenská poľnohospodárska univerzita a Univerzita Konštantína Filozofa. S obidvomi univerzitami majú SŠ vybudovanú dlhoročnú spoluprácu v oblasti zosúladovania obsahu vzdelávania a oponentúry prác žiakov SŠ. Odborné vzdelávanie týchto škôl je zamerané na získanie komplexných znalostí a zručností v oblasti agrosektora, strojárstva, elektrotechnického priemyslu, potravinárskych technológií, veterinárneho a zootecnického zamerania, staviteľstva, CNC technológií a umenia. Technické zameranie študijných a učebných odborov stredných škôl tak umožňuje žiakom získať kľúčové kompetencie, ktoré prispievajú k ich úspešnému vstupu do zamestnania, alebo v rozširovaní poznatkov pri štúdiu na vysokej škole. Absolventi stredných škôl s technickým zameraním sú vyhľadávanou pracovnou silou zo strany zamestnávateľov. Plánovaným vybudovaním Strategického parku v Nitre sa zvýši dopyt po absolventoch v odboroch strojárstvo, elektrotechnika a informačné technológie. Potenciálna ponuka pracovných miest bude mať pozitívne dopady na hospodárstvo, predovšetkým v oblasti zníženia nezamestnanosti v Nitrianskom kraji. Okrem otázok materiálno-technických (budovy a areály na vzdelávanie a odbornú prípravu) a personálnych (kvalita a odbornosť pedagógov) bude potrebné venovať pozornosť aj podmienkam súvisiacim s tým, že do stredných škôl v Nitrianskom kraji, tak aj samotnom krajskom meste Nitra dochádzajú žiaci z celého Slovenska, ktorí sú prechodne ubytovaní v školských internátoch. Zariadenie a budovy väčšiny stredných škôl a školských internátov sú morálne a fyzicky zastaralé, nevyhovujúce súčasným požiadavkám odbornej praxe a minimálnym požiadavkám energetickej hospodárnosti budov.

Potreby a výzvy v oblasti stredného odborného vzdelávania a spôsob ich riešenia vo funkčnej mestskej oblasti mesta Nitra:

- vysoká miera absolventskej nezamestnanosti žiakov SOŠ vo vybraných odboroch;
- nízky podiel účasti žiakov na praktickom vyučovaní priamo na pracoviskách zamestnávateľa;
- nízka miera účasti obyvateľov v programoch celoživotného vzdelávania vedúce k nízkej medziodvetvovej mobilite.

Vysokoškolské vzdelávanie v mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre (ďalej SPU) je v zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách verejnou vysokou školou univerzitného typu a má nasledovné fakulty:

- a) Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov
- b) Fakulta ekonomiky a manažmentu
- c) Technická fakulta
- d) Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva
- e) Fakulta biotechnológie a potravinárstva
- f) Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja

Výskumné smery pracovísk SPU v Nitre pokrývajú biologické, ekologické, produkčné, socio-ekonomické, technologické a technické aspekty využitia prírodných zdrojov a riešenia aktuálnych otázok poľnohospodárskej výroby a krajiny a agropotravinárstva. Priestor sa rozširuje aj do nepoľnohospodárskych sektorov. Vedecko-výskumná činnosť pracovísk SPU je zameraná na oblasť maximálneho zhodnocovania produkčných podmienok rastlín a živočíchov v trvalo udržateľnom systéme poľnohospodárstva za predpokladu tvorby zdravých populácií rastlín a živočíchov. Vecná orientácia vedecko-výskumnej činnosti rešpektuje programové priority vedy a techniky v pôsobnosti školstva a pôdohospodárstva s cieľavedomým využívaním doteraz dosiahnutých poznatkov. Biologické procesy využiteľné v poľnohospodárstve sú skúmané na rôznych úrovniach, od molekulárnych, cez bunkovú až k živočíšnym a rastlinným populáciám a ich interakciách. Predmetom záujmu sú molekulárne mechanizmy a účinok génov regulujúcich rast a diferenciáciu rastlinných a živočíšnych materiálov, genetické technológie, modelovanie rastovo-produkčného procesu poľných plodín, štúdium antropogénneho vplyvu na biodiverzitu prirodzených ekosystémov, komplexná výživa hlavných poľných plodín so zreteľom na optimalizáciu dávok živín, výživu ľudí, ochranu ohrozených druhov flóry a fauny, vplyv fytochemikálií na vlastnosti produktov, ako aj bioindikácia kvality pôd, testovanie biostimulátorov na transformáciu rastlinných zvyškov v pôdach, metódy hodnotenia a projektovania systémov udržateľnej rastlinnej produkcie, mapovanie a využitie molekulárnych markérov v šľachtení, regulácia optimálneho využitia genofondu hospodárskych zvierat a rastlín a vzťahy medzi vlastnosťami živočíšnych a rastlinných surovín a kvalitou potravín.

Je veľký podiel projektov globálneho zamerania, ktoré rešpektujú potreby medzinárodných dohovorov a prenášajú ich do národných programov. Prejavujú sa vo výchove vysokokvalifikovaných odborníkov vo vedných oblastiach pôsobenia univerzity, najmä: agrobiológie, potravinových zdrojov, udržateľného poľnohospodárstva, ekologizácii poľnohospodárskej výroby, genetike a šľachtení hospodárskych zvierat, v rastlinnej výrobe, ochrane pôdneho fondu, ekonomike a riadení podnikov, aplikovanej informatike, biotechnológie, potravinárskej technológie, konzervovaní a skladovaní poľnohospodárskych produktov, strojárnej výrobe poľnohospodárskych strojov a zariadení, elektronizácii a automatizácii poľnohospodárskej techniky, prevádzky zariadení, rozvoja vidieka

a regiónov, predchádzaní krízových situácií podnikov a odstraňovanie ich následkov, záhradníctva, záhradnej architektúry, plánovania a rozvoja krajiny, ochrane vôd a vodných tokov, tvorbe vodných zdrojov a zvyšovaniu retencie vody v poľnohospodárskej krajine, krajinnej architektúre, medzinárodnom obchode s poľnohospodárskymi komoditami, marketingu, atď. Rozsah vedecko-výskumných aktivít svedčí aj o adaptabilite SPU na nové smery. Pri riešení domácej spoločenskej objednávky na poľnohospodársku vedu a vzdelávanie sú ďalej zohľadňované nasledovné trendy, ktoré možno zhrnúť do nasledovných okruhov:

- globalizácia trhov a výrobných faktorov, výrobkov a služieb, medzinárodná integrácia a ich vplyv na vývoj odvetví výroby potravín v regiónoch, vertikálne integračné procesy v potravinovom reťazci a ich dosahy na ekonomické a sociálne postavenie prvovýroby,
- hospodárske a sociálne efekty prítomných a budúcich politík na svetovú potravinovú bezpečnosť, obchod a udržateľný rozvoj poľnohospodárstva a tvorba optimálnych politík z hľadiska všeobecného blahobytu,
- výskum podmienok udržateľného rozvoja poľnohospodárstva vo vzťahu k spotrebiteľským požiadavkám na kvalitu a nezávadnosť potravín a spoločenských požiadaviek na environmentálne aspekty, rozvoj metodológie ocenenia neproduktívnych prínosov poľnohospodárstva a merania ich úlohy vo výsledkoch národnej ekonomiky, udržateľný rozvoj vidieka a regiónov, sociálne, urbanizačné a iné aplikácie zmien v agrárnom sektore, boj proti biede a hladu,
- rast podielu netradičných výrobných technológií, prípadne netradičného použitia výsledkov poľnohospodárskej produkcie a k rastu významných mimoproduktívnych funkcií poľnohospodárstva vo vzťahu k tvorbe krajiny a vytvárania atraktívnych podmienok na trávenie voľného času a oddychu, zmena charakteru výroby, ktorá bude efektívna, konkurencieschopná a trvalo udržateľná a alternatívne využívanie pôdneho fondu, zvýšenie dôrazu na ochranu pôdy ako neobnoviteľného

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre

Výskumná činnosť UKF sa uskutočňuje výlučne na pracoviskách fakúlt a je v súčasnosti orientovaná do nasledovných prioritných oblastí:

1. Fakulta prírodných vied:

- biologické odbory - oblasť embryotechnológií – štúdium nukleogenézy, analýza genetických markerov živočíchov, rastlín a človeka, historicko-antropologický, paleopatologický a molekulárno-biologický výskum stredovekých populácií,
- ekologicko-environmentálne odbory - hodnotenie a tvorba životného prostredia,
- geografické odbory - výskum regiónov na rôznej hierarchickej úrovni a priestorové dimenzie ich regionálneho rozvoja,
- fyzikálne odbory - analýza termofyzikálnych vlastností materiálov,
- oblasť didaktiky prírodovedných predmetov, predovšetkým matematiky, informatiky a fyziky.

2. Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva:

- výskum v oblasti rómskeho jazyka a literatúry,

- socializácia a sociokultúrne zmeny rómskeho etnika,
- výskum súčasnej rodiny,
- výskum v oblasti praktickej inteligencie,
- intervenčné programy z perspektívy rôznych smerov,
- zlepšenie ošetrovateľských techník,
- výskum v oblasti ochrany a podpory zdravia,
- výskum v oblasti násillia v rodine a šikanovania v škole,
- zlepšenie poradenských činností v sociálnej práci.

3. Fakulta stredoeurópskych štúdií:

- oblasť jazykovedná: slovensko-maďarské jazykové kontakty a vplyv slovenského jazyka na používanie maďarského jazyka na Slovensku v rámci dialektológie, sociolingvistiky a onomastiky,
- oblasť literatúry: komparatívne analýzy niektorých maďarsko-slovenských literárnych javov v 20. storočí,
- výskum histórie i súčasnosti národnostných kultúr na Slovensku, slovenskej národnostnej kultúry v zahraničí,
- výskum piaristickej tradície v oblasti školstva, literatúry, jazykovedy a filozofie,
- oblasť didaktická: teória vyučovania akademických predmetov (maďarský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a literatúra, matematika, informatika, biológia, telesná a výtvarná výchova) hlavne so zameraním na problémy vyučovania týchto predmetov na školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín (bilingvizmus).

4. Filozofická fakulta:

- jazykový a literárny výskum zameraný na národné literatúry v epoche globalizácie, hodnotové charakteristiky súčasnej slovenskej literatúry pre deti a mládež a koncepcie medziliterárnosti v porovnávacej literárnej vede, ako aj podoby používanej spisovnej slovenčiny v masmédiách,
- archeologický a historický výskum zameraný na štúdium pravekého a včasnohistorického vývoja Slovenska,
- filozoficko-etická oblasť so zameraním výskumu na sociálno-politickú filozofiu a morálne kvality človeka,
- kultúrno-sociálna a etnologická oblasť výskumu s dôrazom na etnokultúrny vývin Slovenska,
- masmediálny výskum na Slovensku, masmediálna oblasť s dôrazom na globalizačné trendy v médiách a vplyv masmediálnych a marketingových komunikátov na identitu jedincov,
- výskum v oblasti umeleckej komunikácie metodológie výkladu a interpretácie literárneho, hudobného, výtvarného, divadelného a filmového diela.

5. Pedagogická fakulta:

- pedagogické vedy: rozvojové a inovatívne aspekty edukačného procesu, diferenciacia ako prostriedok zefektívňovania pedagogickej činnosti, metódy práce učiteľov so žiakmi s poruchami učenia a správania, prevencia a protidrogová výchova, uplatňovanie informačných a komunikačných technológií vo vzdelávaní, profesionálna príprava učiteľov so zameraním na rozvoj ich didaktickotechnologických zručností, optimalizácia riadenia škôl a školských zariadení, didaktika výučby cudzích jazykov, význam informačných technológií pri zvyšovaní efektívnosti vzdelávania,

- oblasť teórie vied o umení a teórie vyučovania umelecko-výchovných disciplín: výskum slovenskej hudby 20. storočia, metodologické otázky muzikológie (hudobná história, história nástrojovej hudby, slovenské vokálne umenie, hudobná pedagogika), historicko-estetické problémy výtvarného umenia v regióne, didaktické aspekty vyučovania umelecko-výchovných disciplín,
- oblasť telesnej výchovy a športu: analýza stavu, charakteru, štruktúry a vývojových trendov v pohybových aktivitách mládeže v regióne.

Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Kňazský seminár sv. Gorazda v Nitre je interdiecézny seminár. Pripravujú sa v ňom na budúce kňazské povolanie bohoslovci z Nitrianskej a Žilinskej diecézy.

Kňazský seminár v Nitre začal písať svoju novodobú históriu v r. 1990, keď jeho činnosť obnovil vtedajší nitriansky biskup Ján Chryzostom kardinál Korec.

Kultúra, kultúrny a kreatívny priemysel

Mesto Nitra zabezpečuje realizáciu úloh na úseku kultúry prostredníctvom odboru kultúry Mestského úradu v Nitre v úzkej súčinnosti s ostatnými útvarmi a oddeleniami, s komisiou pre kultúru, cestovný ruch a zahraničné vzťahy Mestského zastupiteľstva v Nitre a v súlade s dikciou zákona o obecnom zriadení a ďalších príslušných zákonov a nariadení, plní úlohy obce na úseku kultúrno-osvetovej činnosti, zabezpečuje občianske obrady, udeľovanie ocenení, evidenciu subjektov pôsobiacich v kultúre, kontrolnú činnosť, dotačnú politiku mesta v oblasti kultúry, evidenciu, ochranu a reštaurovanie pamätihodností, používanie mestských symbolov a ďalšie súvisiace úlohy.

V súlade so schválenými strategickými sa aktívne podieľa na rozvoji kultúry v meste Nitra v celom spektre zahŕňajúcom všetky formy kultúrneho vyžitia pre všetky vekové kategórie obyvateľstva a návštevníkov mesta. V súvislosti s napĺňaním a rozvojom kultúrnych a duchovných potrieb, podporou všestranného vzostupu mestských častí ako satelitov pohody, oddychu a duchovnej obnovy, investuje Mesto Nitra finančné prostriedky do kultúrnej infraštruktúry, zatraktívnenia budov kultúrnych zariadení a ich premeny na multikultúrne živé priestory, na rozvoj tvorivosti, voľnočasových aktivít a klubovej činnosti nielen v centre mesta, ale i v jednotlivých mestských častiach.

Kultúra je vnímaná ako jeden z pilierov vzdelanostnej spoločnosti, vytvára nielen estetické a etické hodnoty, ale je sektorom s perspektívnym ekonomickým potenciálom. V Stratégii rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020 sú štát, kultúra a ekonomika definované ako základné, vzájomne prepojené systémy tvorby hmotného a nehmotného bohatstva spoločnosti, ktoré, ak je spravodlivo distribuované, môže zásadným spôsobom prispievať ku kvalite života spoločnosti a každého jej člena.

Príležitosť na zabezpečenie hospodárskeho rastu a zamestnanosti mesta Nitra poskytuje rozvíjanie jeho vnútorného potenciálu, posilnenie prístupnosti a rozvoja špecifických prírodných a kultúrnych zdrojov. Efektívnym prostriedkom vytvorenia inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej ekonomiky vytvárajúcej vysokú mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej kohézie je zatraktívnenie podmienok pre inovácie a kreativitu prostredníctvom investovania do rozvoja kultúrneho a kreatívneho sektora.

Východiskovými strategickými dokumentmi sú Stratégia rozvoja kultúry Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020, Konceptia rozvoja kultúry nitrianskeho samosprávneho kraja, Konceptia rozvoja kultúry mesta Nitra, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja NSK, krajského mesta Nitra a ďalších miest v kraji, Kandidatúra mesta Nitra na titul EHMK 2013.

Kreatívny potenciál krajského mesta Nitra predstavuje širokú sieť kultúrnych inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti NSK, krajského mesta Nitra a ostatných miest a obcí v rámci kraja, organizácií v rámci tretieho sektora, podnikateľský sektor, školstvo – ZUŠ, stredné školy, univerzity. Inštitucionálne prostredie na území Nitra dotvára prítomnosť **regionálnych a národných kultúrnych inštitúcií**, ako aj rôznych formálnych a neformálnych neziskových alebo komerčných organizácií či subjektov v oblasti kultúry.

Z hľadiska udržania kontinuity prítomnosti s minulosťou je dôležitým nástrojom rozvoja zachovávanie a sprístupňovanie vzácneho pamiatkového fondu v kontexte podpory cestovného ruchu a popularizácie európskeho **kultúrneho dedičstva**. Priaznivé geomorfologické a klimatické podmienky, prírodné pozoruhodnosti a kultúrno-historické pamiatky vytvárajú z tohto regiónu turisticky príťažlivú destináciu s možnosťou uplatnenia kreatívnych talentov. Dlhodobým problémom je nedostatok zdrojov na obnovu, chýbajú adekvátne priestory na účely depozitov pre archeologické nálezy a ich prezentáciu.

Územie mesta je územím, na ktorom sa rozprestiera a bolo husto osídlené už od praveku. Ľudia tu využívali nielen úrodnú pôdu v dobrom klimatickom prostredí, ale aj dnes už zabudnuté zdroje rúd. Nitriansko bolo jednou z kryštalizačných oblastí pri vzniku najstarších slovanských kniežatstiev a v 9. stor. sa Nitra stala významným politickým centrom - sídlom kniežatstva, ktoré si udržalo svoju úlohu až do záveru 11. stor. Vďaka jej politickému postaveniu bola aj jedným z významných náboženských centier. Nitrianske biskupstvo patrí k najstarším biskupstvám v strednej Európe.

Nitra má výnimočné postavenie v dejinách Slovenska. Najstaršie slovenské mesto Nitra je doložené v písomných prameňoch okolo r. 870-871, v ktorom bol vysvätený najstarší kresťanský chrám v strednej Európe r.828, založené Nitrianske biskupstvo r. 880, najstarší kláštor na území Slovenska – benediktínsky kláštor sv. Hyppolita na Zobore v Nitre, najstaršie zachované listiny na území Slovenska – Zoborské listiny z r. 1111 a 1113, najstaršia latinská liturgická kniha na území Slovenska – Nitriansky evanjeliár. Nitriansky hrad je najrozsiahlejším hradným komplexom na Slovensku s rozlohou 8,9 ha. Archeologické nálezy v meste Nitra dokazujú husté osídlenie územia mesta Nitra v dobe veľkomoravskej. Rozsiahle hradisko, ktorého vznik možno datovať do druhej polovice 8. storočia a ktoré malo významné postavenie v dejinách mesta Nitra bolo i hradisko na Martinskom vrchu. Okrem už využívaných pamiatok sa veľký potenciál skrýva práve tu, v dosiaľ nedostatočne využitom areáli bývalých kasární v Nitre pod Zoborom, kde okrem pamiatkovo chránených kasárenských budov z 1. pol. 20. stor. sa nachádzajú aj pozostatky predrománskeho kostola sv. Martina a pripravuje sa tu experimentálny archeoskanzen. Toto územie bývalých kasární s rozlohou cca 22 ha predstavuje možnosť vytvorenia novej mestskej štvrte so špecifickým zameraním na oblasť kultúry a kreatívnych odvetví so zreteľom na zachovanie historických hodnôt a inovatívne formy prezentácie tohto areálu.

Krajské mesto Nitra disponuje bohatým fondom hnuiteľných i nehnuteľných objektov a predmetov s pamiatkovou hodnotou. Na území mesta Nitra sa nachádza 87 objektov a súborov národných kultúrnych pamiatok evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky a 107 pamätihodností evidovaných v zozname pamätihodností.

Významnými inštitúciami pôsobiacimi na území mesta Nitra je Archeologický ústav SAV, Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu, Slovenské poľnohospodárske múzeum v areáli výstaviska Agrokomplex, univerzity - Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre a Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Krajský pamiatkový úrad. Na Nitrianskom hrade sídli Rímsko-katolícka cirkev - Biskupstvo Nitra so sídelným nitrianskym biskupom, do jeho zriaďovateľskej pôsobnosti patrí Diecézne múzeum, Diecézna knižnica, Kňazský seminár sv. Gorazda a jednotlivé farnosti. Na rozvoji kultúry Nitra sa spolupodieľa i Rehoľa piaristov na Slovensku, Evanjelická cirkev augsburského vyznania, Misijné spoločenstvo božieho slova, ktoré je zriaďovateľom Misijného múzea.

Uchovávanie, tvorba a prezentácia kultúrnych hodnôt, podpora **umenia** a rozvíjanie kultúrneho a historického dedičstva kraja je úlohou kultúrnych inštitúcií.

V krajskom meste Nitra v súlade s kompetenciami verejnej správy sídli Ponitrianske múzeum, Nitrianska galéria, Divadlo Andreja Bagara v Nitre, Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Krajské osvetové stredisko v Nitre, Krajská knižnica K. Kmeťka v Nitre, ktoré patria do zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja.

V pôsobnosti Mesta Nitra je Synagóga – koncertná a výstavná sieň mesta Nitra, kultúrne domy v mestských častiach Dražovce, Janíkovce, Dolné Krškany, Párovské Háje, Mlynárce, amfiteáter a projekt Fórum mladých s výhľadom jeho transformácie na súčasť kreatívneho centra a umiestnenia v bývalom kine Palace.

Na princípe verejno-súkromného partnerstva pôsobí v Nitre Nitrianska organizácia cestovného ruchu, ktorá predstavuje moderný systém strategického riadenia turistickej destinácie s cieľom vytvoriť z nitrianskeho regiónu príťažlivú lokalitu pre zážitkovú turistiku.

Svoje nezastupiteľné miesto v rozvoji kultúry a kreatívneho potenciálu mesta majú i rôzne mimovládne, neziskové organizácie, občianske združenia, asociácie, nadácie, záujmové skupiny pôsobiace v rôznych oblastiach záujmov – umeleckej činnosti. Výrazným subjektom vytvárajúcim obraz „duchovne a kultúrne žijúceho mesta podujatí“ je Asociácia Divadelná Nitra, s tradičným a nielen celoslovensky známym projektom festivalu Divadelná Nitra. S potešením možno sledovať rozvoj alternatívnej formy využitia priestoru, ktoré poskytuje mestský priestor – za všetky možno spomenúť projekt Hidepark, Bunka, úspešne sa rozvíja projekt Dobromapy, ktorá zastrešila organizácie či neformálne skupiny, ktoré pracujú s mladými dobrovoľníkmi v sociálnej oblasti, v kultúre, robia športové alebo environmentálne aktivity, angažujú sa vo vzdelávacích činnostiach s deťmi a mládežou. V neposlednom rade je podstatné spomenúť činnosť organizácií venujúcich sa fyzicky či psychicky handicapovanej, sociálne či inak znevýhodnenej časti obyvateľov. Široký rozsah ponúkaného kultúrneho vyžitia dopĺňa podnikateľský sektor – galérie výtvarného umenia, fotogaléria Trafačka, prevádzka Music a café a pod., ponúkajúci ďalší priestor pre realizáciu umeleckých projektov menšieho a stredného rozsahu.

Z hľadiska žánrového rozvrstvenia je v Nitre bohatá škála kultúrnych podujatí a aktivít, kde je Mesto Nitra hlavným organizátorom, prípadne participuje na ich organizácii.

Vážna hudba je jedným z ťažiskových žánrov, ktoré sprostredkúva verejnosti kultúrny zážitok na základe schváleného rozpočtu Mesta Nitra. Ide o žáner, ktorého prežitie je nevyhnutne závislé na finančnej podpore a pre iné podnikateľské subjekty nie je v našich podmienkach komerčne zaujímavý. V porovnaní s ostatnými žánrami, ktoré majú v Nitre pevné profesionálne a inštitucionálne zázemie (divadlo, výtvarné umenie ap.) ako doplnenie ponuky profesionálnych inštitúcií, je vážna hudba hlavnou programovou náplňou Synagógy – koncertnej a výstavnej siene mesta Nitra, poskytuje priestor pre významné hudobné festivaly, na príprave ktorých sa spolupodieľajú Katedra hudby PF UKF, umelecké školy, konzervatórium, nadácia Originál. Koncerty vážnej hudby organizuje odbor kultúry počas celého roka v rámci festivalov /Nitrianska hudobná jar, Medzinárodný festival sakrálnej hudby Musica sacra, Nitrianska hudobná jeseň, Cithara aediculae, Zbory mestu/ i samostatne, ponuku v rámci vážnej hudby významne dopĺňa Nitrianska galéria ponukou koncertov v zrekonštruovanej koncertnej sále Župného domu, víziou do budúcnosti je vzájomné prepojenie

a doplnenie ponuky sál v rámci spoločného projektu, ktorý by organizovalo Mesto Nitra v spolupráci s NSK (zriaďovateľ Nitrianskej galérie). Projekty v rámci vážnej hudby sa zameriavajú i na výchovu mladej generácie, na vzbudenie jej záujmu prostredníctvom výchovných koncertov, ktoré sa tešia veľkému záujmu detí školského i predškolského veku.

Žánre ako **populárna hudba, rockové koncerty** sú zaraďované do programovej ponuky hlavne počas Nitrianskeho kultúrneho leta, Chrenovských stánkov, Klokočinského jarmoku, na Silvestra ap. V súčasnosti v Nitre absentuje širokospektrálnejší hudobný festival (typu Pohoda, Lodenica, Colourfest ap.). Vyplniť tento vzniknutý priestor sa snažia festivaly Slížovica, Fun Rádio Dohoda organizované podnikateľskými subjektmi, Bažant majáles a Októberfest – organizované v rámci NUD. Festival je možné vidieť ako námet do budúcnosti v rámci Nitrianskeho kultúrneho leta, napr. ako možné využitie priestoru Amfiteátra.

Prezentácia **folklóru** sa dostáva do povedomia verejnosti hlavne prostredníctvom projektu Kalendárne obyčaje / Fašiangy, Jarné zvyky, Vianoce/, počas Nitrianskych univerzitných dní, Nitrianskeho kultúrneho leta v parku na Sihoti, Cyrilo-metodských slávností, Klokočinského jarmoku, Podzoborského vinobrania. Okrem toho je Mesto Nitra jedným z hlavných usporiadateľov Medzinárodného folklórneho festivalu Akademická Nitra.

V rámci **výtvarného umenia** je potrebné spomenúť najmä výstavy, hlavný výstavný priestor poskytuje Synagóga. V malej výstavnej sieni sa uskutočňujú počas roka rôzne výstavy (v spolupráci so zahraničnými kultúrnymi inštitútmi, v rámci projektov Konfrontácie, NUD, Musica sacra) - v rámci mesta Nitra – i samostatne. Synagóga dopĺňa v oblasti výtvarného umenia ponuku profesionálnych inštitúcií Nitrianskej galérie, Ponitrianskeho múzea, Krajského osvetového strediska a ďalších súkromných galérií (Art galéria, Malá galéria Akcent ap.), ponuku sa snažia doplniť alternatívne priestory prevádzok – napr. fotogaléria Trafačka, či prevádzka penziónu Artin.

Filmová produkcia komerčných prevádzok kín Cinemax a od roku 2015 Mlyny Cinemas je dopĺňaná aktivitami Filmového klubu pôsobiaceho v prostredí Starého divadla, ktoré sa stretlo so záujmom najmä mladej generácie. Úsilie o obnovenie filmovej produkcie na nitrianskom Amfiteátri sa zatiaľ nestretlo s dostatočným záujmom verejnosti. Veľkému záujmu sa teší obľúbený Bažant kinematograf, ktorému poskytuje Nitra priestor v rámci leta na Svätoplukovom námestí.

Kvalitné **divadelné umenie** má na pôde mesta dlhodobú tradíciu. Divadlo Andreja Bagara a Staré divadlo v Nitre majú vďaka výbornej úrovni stabilne pomerne vysokú návštevnosť. Ponuku dopĺňajú divadelné festivaly Divadelná Nitra a Stretnutie, Spotkanie, Sekání, Találkozás. Zo strany Mesta Nitra divadelná ponuka vyplňa hlavne obdobie divadelných prázdnin formou detských divadelných predstavení počas Nitrianskeho kultúrneho leta, programov pre deti v rámci jarmokov. Malé javiskové formy, monodrámy dostávajú priestor v Synagóge.

Z pohľadu priestoru pre **konferencie a workshopy** je Nitra tradičným miestom organizovania celoslovenských i miestnych podujatí, zameraných na vzdelávanie, súvisí to samozrejme najmä s pôsobením dvoch nitrianskych univerzít. Konferencie pripravované odbornými inštitúciami (UKF, AÚ SAV, Ponitrianske múzeum) na základe spolupráce sú začleňované do rámca významných slávností (Cyrilo-metodské slávnosti, Dni európskeho kultúrneho dedičstva) a výraznou mierou tak obohacujú ich základný programový rámec.

Z kategórie **spoločensko-zábavných podujatí** pre deti je významným obohatením spektra programov každoročne organizovaný detský fašiangový karneval v Domine, ktorý tvorí súčasť Nitrianskych fašiangov, veľký program k MDD v parku na Sihoti. Ďalšie aktivity pre deti a mládež sú súčasťou Klokočinského jarmoku, Chrenovských stánkov, NKL, organizované na pešej zóne počas slávností Nitra, milá Nitra, pre deti špecificky - Mikuláš na námestí, mikulášske programy v mestských častiach. Tradičné detské podujatia dopĺňa ponuka komerčných prevádzok, Agrokomplexu – I. detský festival v roku 2015.

Pre napĺňanie kultúrnych potrieb obyvateľstva mesta Nitra sa javí rozvrstvenie kultúrnych zariadení ako pomerne rovnomerné a uspokojivé. Pretrvávajúcim trendom je pomalý postup modernizačných prvkov, nedostatok moderných technológií a vybavenia a aj tým spôsobený nedostatočný záujem hlavne mladej generácie o tradičnú ponuku týchto zariadení. V tejto oblasti sa črtá priestor pre inovácie, modernizáciu a kreatívne riešenia smerujúce k popularizácii, zvýšeniu záujmu a v konečnom dôsledku aj k rastu zamestnanosti v tomto sektore.

Dlhodobú tradíciu má v Nitre **hudba a scénické umenie**. VÚC, miestne i neziskové organizácie usporadúvajú počas celého roka množstvo kultúrnych podujatí, najvýznamnejší z nich je festival Divadelná Nitra. Pre mnohé európske krajiny znamená často jedinú možnosť prezentácie ich divadelného umenia na Slovensku Divadelná Nitra rozvíjajúca široké zázemie vzťahov s divadlami, odbornými divadelnými inštitúciami, zahraničnými inštitútmi, grantovými zdrojmi, partnermi z kultúry, podnikateľskej a mediálnej sféry. K navštevovaným podujatiam patria slávnosti Nitra, milá Nitra... popularizujúce pribinovskú a cyrilo-metodskú tradíciu a celoročná ponuka festivalov vážnej hudby, letných cyklov umenia i tradičných kalendárnych obyčají.

Dlhodobým problémom je nedostatočné priestorové zázemie, chýbajúce multifunkčné sály a adekvátne technické vybavenie.

Na rozvoj umeleckého vizuálneho umenia sa orientuje Nitrianska galéria v Nitre.-Potenciál na rozvoj galérií spočíva v ich možnosti stať sa centrami trhu s umením. Tieto umelecké smery sa študujú v rámci vzdelávacích programov umelecký grafický dizajn a výtvarníctvo na SUŠ L. Bielika v Leviciach a SSUŠ v Nitre.

Remeslá tradičnej, ľudovej a mestskej kultúry majú v regióne pomerne silné zastúpenie, podľa rôznych analýz v štruktúre zamestnanosti sa uvádza 44 % podiel zamestnancov. Na 2 SUŠ v kraji sa vyučujú najmä remeselné predmety zlatníctvo, klenotníctvo, rytie kovov a spracovanie keramiky a porcelánu, ale aj práca s drevom a textilom.

Audiovizuálna výroba (film, tv, video, rádio a fotografia) je koncentrovaná v regionálnych a lokálnych médiách. Potenciál rozvoja pre mesto Nitra predstavujú absolventi odboru fotografia, ktorý sa vyučuje na troch zo štyroch stredných odborných škôl v kraji. Dôležitosť získavania zručností v tejto oblasti bola pochopená aj v sieti základných umeleckých škôl vytváraním štúdií audiovizuálnej a internetovej tvorby - nový odbor grafik digitálnych médií. Na základe vývoja je možné očakávať, že sa absolventi týchto odborov budú orientovať na oblasť digitálnych médií a počítačových hier príp. internetových služieb.

Grafický, odevný, fotografický dizajn a priemyselný dizajn má dlhoročnú tradíciu a predpoklady pre rozvoj aj vďaka Strednej umeleckej škole Ladislava Bielika v Leviciach, ponúka možnosti štúdia v študijných odboroch umeleckého zamerania: propagačná grafika, propagačné výtvarníctvo, fotografický dizajn, odevný dizajn, dizajn - priemyselný dizajn, scénická a kostýmová tvorba a reklamná tvorba. Jej absolventi sa často uplatňujú v meste Nitra.

Služby reklamy a marketingu v meste Nitra majú dlhodobú tradíciu spojenú s úspešným komplexom výstavníctva Agrokomplex v centre mesta, kde sa koná každoročne niekoľko prestížnych medzinárodných i tradičných výstav zameraných aj na podporu existujúcich priemyselných odvetví v kraji. Absolventi štúdia propagačného výtvarníctva v Strednej umeleckej škole L. Bielika v Leviciach majú uplatnenie vo výstavníctve, aranžérskych dielňach, pri návrhoch interiérov, v reklamných agentúrach.

V Nitre pôsobí tiež Súkromná stredná umelecká škola špecializujúca sa na grafický dizajn, fotografický dizajn, propagačné výstavníctvo, úžitkovú maľbu, tvorbu hračiek a dekoratívnych predmetov, scénickú dekoračnú tvorbu a reprodukčnú maľbu

V rámci príležitostí súvisiacich s rozvojom kultúrneho a kreatívneho priemyslu je predpoklad na zvýšenie miery zamestnanosti napr. aj **absolventov UKF v Nitre** – editorstvo a vydavateľská prax, estetika, etnológia, hudobná a tanečná folkloristika, kulturológia, marketingová komunikácia a reklama, žurnalistika, učiteľstvo hudobného umenia, učiteľstvo hudobno – dramatického umenia, učiteľstvo výtvarného umenia .

Absolventi SPU - Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva a Technickej fakulty predstavujú pracovný potenciál pre oblasť architektúry a tvorbu priemyselného dizajnu.

Podľa vývoja evidovaných uchádzačov o zamestnanie – absolventov stredných škôl podľa skupín študijných/učebných odborov sa ukazuje, že absolventi tzv. kreatívnych študijných odborov nepatria do skupiny s vysokým počtom evidovaných uchádzačov o zamestnanie.

Podľa dostupných štatistických údajov v Nitrianskom kraji je najviac zamestnancov v oblasti tradičných remesiel a inej remeselnej výroby a odevnom priemysle, v oblasti vydavateľskej činnosti a televízie a rádia je registrovaných menej ako 20 zamestnancov a tieto subjekty sa výrazne koncentrujú na území mesta Nitry.

Z hľadiska udržateľnej zamestnanosti sa z dostupných zdrojov Štatistického úradu SR javí, že zamestnanosť v jednotlivých odvetviach kultúrneho a kreatívneho priemyslu je najvyššia v oblastiach remeselná výroba /44%/, reklama a dizajn /27%/, film a video /19%/.

Na základe súhrnného prehľadu podnikateľského potenciálu medzi oblasti s najvyšším potenciálom patria: reklama a obchod, hudba v kombinácii so scénickým a vizuálnym umením s možnosťou podpory ostatných audiovizuálnych umení (film, fotografia, video). Región nemá dostatočne rozvinutý potenciál napríklad v oblasti IT, zaostáva aj v oblasti vydavateľských činností.

Súvisiace odvetvia

Okres Nitra vrátane mestskej funkčnej oblasti je najvýkonnejším okresom NSK s diverzifikovaným priemyslom (najmä farmaceutický, potravinársky a elektrotechnický), najvyšším podielom služieb a obchodu a s vysokým potenciálom pre vedu a výskum.

Napriek tomu, že **priemyslu** NSK dominujú chemický, strojársky, energetický a potravinársky priemysel, potenciál pre realizáciu kreatívnych odvetví predstavujú najmä prevádzky zamerané na výrobu nábytku v Topoľčanoch (dizajn), obuvnícky priemysel v Komárne (módny dizajn) a rozvinutý potravinársky priemysel (reklama a marketing) podporený tradičnou remeselnou výrobou.

NSK má najlepšie podmienky pre **poľnohospodársku a potravinársku produkciu** z celého Slovenska z dôvodu vhodných klimatických podmienok. Región je tiež známy vďaka produkcii kvalitných vín.

Vzhľadom na to, že kreatívny priemysel, jeho produkty a služby vytvárajú súbor atraktorov pre **cestovný ruch** aj v tejto lokalite, predstavuje spolupráca partnerov v tejto oblasti silný potenciál rozvoja regiónu. Nárast cestovného ruchu spôsobuje následne rozšírenie trhu a odbytu pre kreatívne odvetvia.

Ako základný problém pri uplatňovaní sa kreatívnych profesií na trhu boli identifikované chýbajúce zručnosti v oblasti manažmentu, podnikateľských činností, marketingu, získavania kapitálu a celkového konceptu kapitalizácie vlastnej kreativity a talentu.

Dotazníkový prieskum realizovaný Ministerstvom kultúry SR identifikoval potreby pre rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Oblasť remeselnej tradičnej, ľudovej a mestskej kultúry bola označená aj vo výsledkoch dotazníka ako oblasť, ktorá by mala byť v NSK naďalej rozvíjaná. Okrem tejto oblasti sú tradíciami s potenciálom ďalšieho rozvoja podľa respondentov hudba a scénické umenie, ako aj vizuálne umenie (príloha V.1.5, prehľad č. 3).

Prostredníctvom kreatívneho centra na Martinskom vrchu (bývalé kasárne) s prepojením na kino Palace sa vytvorí priestor pre rozvoj kreatívneho talentu.

Projekt bude integrovať opatrenia k riešeniu fyzickej infraštruktúry kreatívneho centra s mäkkými opatreniami. Integrovaný prístup sa uplatní aj väzbou na vybudovanie novej materskej školy pre talentované deti v priestoroch na Martinskom vrchu.

V rámci prípravy kvalifikovanej pracovnej sily v relevantných stredných školách sa predpokladá integrácia a kooperácia s podnikateľskými kreatívnymi inkubátormi na podporu mladých talentov v oblasti kultúrneho a kreatívneho priemyslu, pre ktoré sú určené investície v rámci podpory odborného vzdelávania.

Šport a voľný čas

Najdôležitejšou súčasťou športovania je vhodné športovisko. V meste Nitra sa nachádza množstvo športovísk, ktoré sú v značnej miere využívané verejnosťou alebo športovými klubmi. Jednotlivé športoviská slúžia na rôzne športy a pre rôzne kluby. Do 31.3.2014 spravovala športoviská organizácia: Správa športových a rekreačných zariadení. Od 1.4.2014 došlo k zmene, kde prevádzka športovísk spadá pod mesto Nitra a správu športovísk má na starosti Služby Nitra s.r.o. (ďalej len Služby).

V Nitre sa nachádzajú nasledovné mestské športoviská:

Letné kúpalisko

Nachádza sa v Mestskom parku na Sihoti. Otvorené je sezónne počas letných mesiacov. Návštevníkom sú k dispozícii nasledovné bazény: plavecký bazén s dĺžkou 50m, relaxačný bazén s dĺžkou 37,5 m, bazén pre deti s dĺžkou 27 m a detský bazén. Súčasťou areálu je detské ihrisko a areál pre plážové športy ako sú beach volejbal, beach tenis, beach soccer a iné.

Mestský kúpeľ

V priestoroch kúpeľa sa nachádzajú dva bazény, plavecký s dĺžkou 25 m a detský bazén. Súčasťou areálu je parná sauna s ostatným príslušenstvom ako potiarieň, oddychovňa a iné.

Tenisový areál

V areály športoviska sa nachádza 9 vonkajších antukových kurtov, 1 vonkajší betónový kurt, 4 kryté kurty a kolkáreň s 2 dráhami. Kurty je možné využívať na tenis alebo bedminton, v areály sú vytvorené podmienky aj pre stolný tenis. Areál je domovským sídlom viacerých klubov ako napr. Tenisový klub Nitra, ŠK Slávia kolkársky klub, Mestský dámsky kolkársky klub a iné

Mestská športová hala na Klokočine

Hala je viacúčelové zariadenie slúžiace verejnosti na športovanie v rôznych športoch na vrcholovej alebo rekreačnej úrovni. Hala je domovským stánkom viacerých klubov: MBK Nitra (basketbal), Univerzitný dámsky hádzanársky klub Nitra (hádzaná), ŠK Slávia SPU DFA Nitra (florbal), Mestský futsalový klub (futsal) a iné. Hala slúži aj ako dejisko významných slovenských i medzinárodných športových podujatí. V roku 2014 sa tu uskutočnili Majstrovstvá Európy vo volejbale juniorov, Majstrovstvá sveta v naturálnej kulturistike a pod. Hala je možné využiť na všetky indoorové športy. Pre verejnosť je možnosť využiť kurty na squash alebo bedminton a tiež priestory na stolný tenis. Súčasťou haly sú aj ďalšie priestory na športovanie ako posilňovňa, rôzne športové kurzy ako spinning, joga a iné, ktoré sú v prevádzke iných právnických osôb.

Zimný štadión na Jesenského ul.

Štadión tvoria dve ľadové plochy. Hlavná plocha je trvalo zaľadovaná, okrem letných mesiacov a vedľajšia tréningová plocha je zaľadovaná len v zimných mesiacoch. Štadión je využívaný primárne klubom HK Nitra a Mestským mládežníckym hokejovým klubom. Vedľajšiu plochu využíva hokejbalový klub HBK Nitrianski rytieri hlavne počas letných mesiacov. Na štadióne tiež trénuje klub HK Nitra Kraso (krasokočuľovanie)

Futbalový štadión na Jesenského ul.

V areály štadióna sa nachádzajú 4 ihriská – 3 trávnaté a jedno s umelou trávou. Súčasťou areálu je aj menšie tréningové ihrisko s umelou trávou, zápasnícka hala, ktorú využíva klub TJ AC Nitra a tenisové kurty, ktoré spravuje súkromný investor. Štadión je využívaný futbalovým klubom FC Nitra.

Futbalový štadión Čermáň

Menší futbalový areál obsahuje hlavné ihrisko, menšie tréningové ihrisko a menšie tréningové ihrisko s umelou trávou. Štadión využíva futbalový klub ČFK Nitra.

Futbalové ihriská mestských častí

Futbalové ihriská sa nachádzajú v nasledovných mestských častiach: Janíkovce, Kynek, Drážovce a Dolné Krškany. Ihriská sú využívané miestnymi futbalovými klubmi, ktoré hrajú nižšie ligy.

Atletický štadión

Športový areál tvorí 400 m bežecká dráha, doskočiská a trávnaté ihrisko, ktoré je vhodné na všetky atletické disciplíny. Areál využívajú profesionálni atléti klubu TJ Stavbár a ŠK pri ŠOG v Nitre, ale aj rekreačný športovci na behanie.

Multifunkčné ihriská

V meste je vybudovaných 6 multifunkčných ihrísk s umelou trávou, ktoré slúžia verejnosti na športovanie. Nachádzajú sa v Janíkovciach, v Horných Krškanoch, v Dolných Krškanoch, v Mlynárčiach, v Párovských hájoch a na Chrenovej – Prima areál Ždiarska

Skatepark

V roku 2012 bol vybudovaný skatepark na Popradskej ul. pre prívržencov adrenalínových športov na skateboarde, korčuľiach, kolobežkách a bicykloch. V areáli sa nachádza aj zrekonštruovaná U-rampa.

Telocvičňa Hlboká

Telocvičňa je v súčasnej dobe uzavretá a nie je možné ju využívať na športové účely.

Street Workoutpark

V roku 2014 sa uskutočnila investičná akcia, kedy mesto vybudovalo Street workout park vo vnútrobloku na Topoľovej ul. Na podnet občanov bol vybudovaný park na cvičenie, ktoré získava čoraz väčšiu obľubu medzi občanmi. Park je prístupný pre verejnosť a je možné si bezplatne zašportovať v hociktorý čas dňa.

Bežecké trasy

V roku 2014 boli vybudované bežecké trasy po nábřeží rieky Nitra. Občania začali vo väčšej miere využívať tento typ športovania. Na základe záujmu boli vybudované tri značené trate v dĺžke 5 km, 5,9 km a 1,4 km.

Cyklotrasy

Doprava na bicykli alebo len rekreačná cyklistika sa čoraz viac udomácňuje medzi občanmi mesta Nitra. Z toho dôvodu boli v roku 2014 dobudované viaceré cyklotrasy v meste, ktoré spájajú už existujúce trasy s prímestskými časťami.

Ostatné športoviská v meste Nitra

Zimný štadión na Klokočine, telocvičňa Olympia, Futbalové ihrisko Chrenová, areál ŠOG Nitra (volejbalové kurty, plavecký bazén, telocvičňa, multifunkčné ihrisko, bežecká dráha, tenisové kurty), športoviská vysokých škôl UKF a SPU, športoviská pri stredných školách.

Školské športoviská

V zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra je 14 základných škôl. Z toho 2 základné školy nemajú telocvičňu a to ZŠ Tulipánová a ZŠ Cabajská. Absencia telocvične na ZŠ Cabajská je kompenzovaná využívaním Mestskej športovej haly, ktorá je v blízkosti.

Súhrnná tabuľka školských športovísk

Základná škola	telocvičňa	IHRISKO						tenisové kurty	atletický ovál	doskočisko	posilňovňa
		multifunkčné	basketbalové	futbalové	volejbalové	betónové	golfové				
Beethovenova	XX	X						X	X		X
Benkova	XXX	X	X	X							
Cabajská						X					
Fatranská	XX	X		X							
kniežaťa Pribinu	X	X									
kráľa Svätopluka	X	X				X	X		X		
Krčméryho	X										
Na Hôrke	XX		X	X	X						
Nábrežie mládeže	X	X				X			X		
Novozámocká	X	X								X	
Sčasného	X	X								X	
Škultétyho	XX										
Topoľová	XX	X									
Tulipánová		X		X				X			

ZŠ Beethovenova

- *športoviská*: veľká a malá telocvičňa, multifunkčné ihrisko, tenisové kurty, atletický ovál, posilňovňa
- *záujmové krúžky*: 3x športovo- turistický, stolný tenis
- *športové súťaže*: atletika, cezpoľný beh, basketbal malý futbal, minifutbal, hádzaná, orientačný beh, vybíjaná, mini liga M. Stocha
- *športová trieda*: 0

ZŠ Benkova

- *športoviská*: 3 telocvične (2 veľké a 1 malá), multifunkčné ihrisko, basketbalové ihrisko, futbalové ihrisko
- *záujmové krúžky*: basketbalový (5.-9. roč. a 1.-4. roč.), futbalový, pohybovo-rehabilitačný, vybíjanej, turistický, 2 x loptové hry 1.-4. roč.
- *športové súťaže*: Mestská športová liga, Škola otvorená športu
- *športová trieda*: 0

ZŠ Cabajská

- *športoviská*: asfaltové ihrisko
- *záujmové krúžky*: 2 x futbalový krúžok pre 1. a 2. stupeň
- *športové súťaže*: mini liga M. Stocha, mestská školská liga, detská olympiáda, orientačný beh, okresné kolo v basketbale
- *športová trieda*: 0

ZŠ Fatranská

- *športoviská*: futbalové trávnaté ihrisko, multifunkčné ihrisko, veľkú a malú telocvičňu
- *záujmové krúžky*: futbalový, florbalový, strelecký, bedminton, tenisový, pohybové hry, športová príprava
- *športové súťaže*: mestská školská liga, majstrovstvá okresu v atletike, futbale gymnastickom štvroboji, majstrovstvá kraja v bedminton, miniliga M. Stocha,
- *športová trieda*: 0

ZŠ kniežaťa Pribinu

- *športoviská*: telocvičňa, multifunkčné ihrisko
- *záujmové krúžky*: plávanie 1-3, športový krúžok, volejbal dievčatá, futbalový krúžok, malí otužilci, minihádzaná
- *športové súťaže*: miniliga M. Stocha, postupové súťaže – volejbal, basketbal, hádzaná, vybíjaná, atletika, školské kolo šachu, Dni športu, deň základných škôl, Beach volejbal, okresné kolo v stolnom tenise, rodinná olympiáda, branný pretek
- *športová trieda*: 0, CVČ: 2x volejbal a stolný tenis

ZŠ kráľa Svätopluka

- *športoviská*: telocvičňa, golfové ihrisko, multifunkčné ihrisko, bežecká dráha, betónové ihrisko
- *záujmové krúžky*: florbal, pohybové hry, geocaching
- *športové súťaže*: mestská školská liga, súťaže vyhlásené MŠVVaŠ SR (cezpoľný beh, basketbal, florbal, minifutbal)
- *športová trieda*: 0

ZŠ Krčméryho

- *športoviská*: telocvičňa
- *záujmové krúžky*: pohybové hry, florbal
- *športové súťaže*: futbal, florbal
- *športová trieda*: 0

ZŠ Na Hôrke

- *športoviská*: veľká a malá telocvičňa, futbalové, basketbalové a volejbalové ihrisko
- *záujmové krúžky*: basketbal pre najmenších, športová príprava, športové hry, šikovniček
- *športové súťaže*: mestská školská liga, súťaže organizované okresným úradom cezpoľný beh, basketbal, hádzaná, orientačný beh
- *športová trieda*: 0

ZŠ Nábřežie mládeže

- *športoviská*: telocvičňa, atletický ovál, multifunkčné ihrisko, hokejbalové ihrisko
- *záujmové krúžky*: futbalový, florbalový, turistický, loptový, 2 x atletický a 2x stolný tenis
- *športové súťaže*: mestská školská liga, atletické súťaže pod záštitou ŠOG v Nitre
- *športová trieda*: 7 tried

ZŠ Novozámocká

- *športoviská*: telocvičňa, multifunkčné ihrisko, doskočisko
- *záujmové krúžky*: futbalový, florbalový, volejbalový a 2 x športovo-pohybový
- *športové súťaže*: okresné súťaže vo florbale, volejbale, midi cool volley a futbale
- *športová trieda*: 0

ZŠ Sčasného

- *športoviská*: multifunkčné ihrisko, telocvičňa, dráha s pieskovým doskočiskom
- *záujmové krúžky*: šport a športové modelárstvo (ml. a st. žiaci), futbalovo-hokejbalový, stolnotenisový, športový fitness
- *športové súťaže*: mestská školská liga, minifutbal, veľký futbal, vybíjaná, hokejbal, streľba zo vzduchovky
- *športová trieda*: 0

ZŠ Škultétyho

- *športoviská*: veľká a malá telocvičňa
- *záujmové krúžky*: mladí reprezentanti I. (volejbal, basketbal), II. (hádzaná), III. (futbal), zápasnícky krúžok, korčuľovanie, turistický krúžok
- *športové súťaže*: vianočný turnaj vo vybíjanej a futbale, majstrovstvá okresu v bedminton, volejbale, hádzanej, vybíjanej, majstrovstvá kraja vo vybíjanej a hádzanej, športový deň ŽŠ, mestská školská liga, plážový volejbal a hádzaná
- *športová trieda*: 0 CVČ: loptové hry

ZŠ Topoľová

- *športoviská*: multifunkčné ihrisko, veľká a malá telocvičňa
- *záujmové krúžky*: športová príprava, gymnastika, 2x futbalový, 2x florbalový, volejbal, pohybové hry
- *športové súťaže*: mestská školská liga, miniliga M. Stocha, midivolejbal, gymnastický štvorboj
- *športová trieda*: 0

ZŠ Tulipánová

- *športoviská*: trávnaté ihrisko, multifunkčné ihrisko 2 tenisové antukové kurty
- *záujmové krúžky*: tenis, zumba, 5x futbaloví (registrovaní športovci), 2x futbalový (1. a 2. stupeň)
- *športové súťaže*: futbal, florbal
- *športová trieda*: 5 tried (futbal)

CVČ Domino

- *záujmové útvary*: šach, basketbal, futbal, karate, historický šerm, mažoretky, sebaobrana, strelecký, stolný tenis, pohybová príprava pre predškolský vek

Športové podujatia

Športové podujatia sú základným prvkom, vďaka ktorým vie mesto aktivovať nielen mládež, ale aj ostatných občanov k športovaniu. Výber jednotlivých podujatí je veľmi dôležitý, nakoľko atraktivita jednotlivých akcií pre občana zohráva pri výbere významnú úlohu. Návštevnosť a účasť na podujatiach odzrkadľuje záujem verejnosti a na základe toho sa rozhoduje, či sa dané podujatie v budúcnosti zorganizuje alebo sa nahradí niečím iným lákavejším.

Tradičné podujatie, ktoré organizuje mesto Nitra samostatne alebo v spolupráci s inými subjektmi.

Deň základných škôl

Atletický deň, počas ktorého všetky základné školy medzi sebou súťažia v atletických disciplínach ako krátky šprint, člnkový beh, skok a hod medicinbalom. Súťaží sa v 4 vekových kategóriách (6-7 r., 8-10 r., 11-13 r., 14-15r.) v zastúpení chlapec a dievča z každej základnej školy. Jednotlivé súťaže sa bodujú a na konci sa vyhodnocuje najlepšia základná škola, ktorá okrem pohára získa športové potreby na telesnú výchovu ako sú lopty, rozlišovacie dresy, švihadlá a iné.

Mestská školská liga

Celoročná súťaž medzi základnými školami vo futbale, basketbale, hádzanej, volejbale a florbale. Do súťaží v rámci školskej ligy sa môžu zapojiť iba žiaci, ktorí nie sú registrovaní športovci. Na konci súťaže víťazné školy získavajú putovný pohár, ktorý má víťazná škola jeden rok.

Olympiáda materských škôl

Športový deň pre deti materských škôl v Nitre, kde sa snažíme vstúpiť deťom základy športovania. Deti súťažia v krátkom šprinte, v skoku a v hode loptou. Všetky deti sú odmenené športovými pomôckami a taktiež aj materské školy dostávajú športové potreby, ktoré slúžia na rozvoj športovania v jednotlivých školách.

Dni športu

Cyklus športových podujatí od októbra do decembra, kde sú zosumarizované športové podujatia v tomto čase. Podujatia sú organizované v spolupráci so športovými klubmi, kde mesto podporuje jednotlivé podujatia. Cyklus je vytvorený pre občanov, ktorí si môžu vybrať z ponuky podujatí v rôznych športoch. Občania sa môžu zapojiť buď pasívne alebo aktívne.

Nitracaching

Novodobé technické vymoženosti a tiež nové záujmy občanov nás priviedli k myšlienke vytvoriť podujatie, ktoré by využívalo „geocaching“. Akcia s názvom Nitracaching má za sebou už tri ročníky, do ktorých sa zapojilo už niečo cez 600 hľadačov. Ide o skĺbenie turistiky, hľadania pokladov a získavaním zaujímavých informácií o rôznych miestach mesta.

Nitrianske mestské behy

Bežeký deň pre všetky kategórie bežcov od najmenších po vrcholových bežcov. Počas dňa sú pripravené behy pre najmenších na 50 – 100 m, hobby beh na cca 4 km pre rekreačných bežcov, beh na 10 km pre pokročilejších bežcov a certifikovaný polmaratón pre vytrvalostných bežcov. Podujatím sme chceli pripraviť podmienky na behanie pre občanov, nakoľko sa v posledných rokoch stal beh veľmi populárnou činnosťou.

Večerný beh Nitrou

V spolupráci s UKF Nitrou organizuje mesto krátke behy maximálne na 3 km. Program je opäť pripravený pre bežcov zo základných škôl v adekvátnej dĺžke a tiež pre aktívnych bežcov. Beh je obľúbeným spestrením bežeckej sezóny v zimnom období.

Oceňovanie najúspešnejších športovcov

Mesto pravidelne oceňuje najúspešnejších športovcov v nasledovných kategóriách: zdravotne postihnutí športovci, technické športy, tréneri, funkcionári, seniorský a juniorský kolektív, najlepší senior a kolektív. Mesto sa snaží aj touto formou motivovať športovcov k lepším výkonom, kde za svoje výsledky dostávajú určitý honor v podobe ocenenia.

Seniorská olympiáda

V spolupráci s Jednotou dôchodcov na Slovensku pravidelne organizujeme medzinárodnú seniorskú olympiádu. V športuje sa v rôznych športoch ako atletické disciplíny, plávanie, strelba, šach, stolný tenis alebo futbal. Do súťaže sa pravidelne zapája veľké množstvo seniorov z Nitry, ale aj z blízkeho okolo a tiež z partnerských miest.

Európsky týždeň mobility

Na základe európske výzvy mesto spolu s ARRIVA Nitra a.s. organizuje týždeň mobility. Počas týždňa je pripravený bohatý program, ktorý sa venuje mobilite a jeden deň v týždni je vyčlenený na prezentáciu športov. Pešia zóna je obsadená rôznymi športmi, ktoré si občania môžu vyskúšať. Podujatie môžeme považovať za nábor občanov na jednotlivé športy, o ktorých možno ani netušili, že existujú.

Beh pre život

Nadácia Tesco a agentúra Be cool pravidelne organizujú v meste Beh pre život, ktorý je charitatvna akcia. Na behu sa zúčastňuje pravidelne okolo 2000 bežcov v rôznych vekových kategóriách. Mesto spolupracuje pri organizácii tejto bežeckej akcii.

Do práce na bicykli

Na základe výzvy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu sa v roku 2014 zorganizoval prvý ročník súťaže Do práce na bicykli. Súťaž je zameraná hlavne na zmenu automobilovej dopravy na bicyklovú. Zároveň sa nenásilným spôsobom rozširuje športovanie.

System financovania

Mesto Nitra pravidelne podporuje šport v meste poskytovaním dotácií na telesnú kultúru. Dotácie sa prerozdeľujú do 4 základných fondov – Fond prenájomu tréningových objektov a úhrady nákladov za energie, Fond športových podujatí do 2 000,- € a nad 2 000,- €, Fond vrcholového športu (kolektívny a individuálny) a Fond mládežníckeho športu (kolektívny a individuálny). Dotácie sú prerozdeľované v zmysle VZN č. 1/2001 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Nitra v znení neskorších dodatkov a v zmysle pravidiel pre poskytovanie dotácií z rozpočtu mesta Nitra pre telesnú kultúru schválených uznesením č.4/2014-MZ dňa 28.1.2014.

V roku 2014 boli poskytnuté dotácie v nasledovných sumách: Fond prenájomu tréningových objektov a úhrady nákladov za energie – 171 400,- €, Fond športových podujatí nad 2 000,- € - 33 300,- € a do 2 000,- € - 13 500,- €, Fond mládežníckeho športu kolektívny – 63 890,- € a individuálny 17 810,- € a Fond vrcholového športu kolektívny 100 950,- € a individuálny 18 450,-€. Spolu sa za všetky fondy poskytla suma 419 300,- €. Dotácie boli poskytnuté 58 žiadateľom.

Prijímatelia dotácií mesta v roku 2014

1	1. ABC Nitra	plážový volejbal,tenis, futbal
2	Aeroklub	lietanie
3	Basket Nitra	basketbal
4	BKM Junior Nitra	basketbal - mládež
5	BKM SPU Nitra	basketbal - mládež
6	Box Club Stavbár Nitra	box
7	CK Dynamax Nitra	cyklistika
8	CK Nitra	cyklistika
9	Čakanka n.o.	behy
10	ČFK Nitra	futbal
11	FC Nitra	futbal
12	FK Janíkovce	futbal
13	FK Milénium	kulturistika
14	HBK Nitrianski Rytieri	hokejbal

15	HK Kraso Nitra	krasokorčuľovanie
16	HK Nitra	hokej
17	I.nima	mažoretky
18	Jednota dôchodcov Slovenska č.1	športové hry pre seniorov
19	Jednota dôchodcov Slovenska č.3	športové hry pre seniorov
20	Kolkársky klub slávia	kolky
21	Korfbalový klub SPU Nitra	korfbal
22	Krasoklub mesta Nitra	krasokorčuľovanie
23	Mestský dámsky kolkársky klub	kolky
24	Mestský futsalový klub	futsal
25	Miestny odbor matice slovenskej	športové hry pre seniorov
26	MK Fénix	motorizmus
27	Mestský mládežnícky hokejový klub	hokej
28	Nitra Knights	americký futbal
29	Nitriansky šachový klub	šach
30	OZ Harmónia pohybu	športová chôdza
31	OZ Šťastné deti	športové hry pre materské školy
32	Paragliding Zobor air	paragliding
33	Republiková špecifikácia SZŤP	šach pre tel. postihnutých
34	Scorpio fight club	kickbox
35	Slovenský spolok Scrable	scrable
36	Slovenský zväz technických športov	modelárstvo, strelectvo
37	Spojená škola	atletika, moderná gymnastika
38	Spojená škola internátna	športové hry pre tel. postihnutých
39	Rodičovské združenie CVČ Domino	športové hry pre mládež
40	STK Nitra 08	stolný tenis
41	ŠK Delfín	triatlon, behy, in-line
42	ŠK Dolné Krškany	futbal

43	ŠK Karate Farmex	karate
44	ŠK Karate Kachi	karate
45	ŠK NSS Scorpioni	aplikovaný stolný tenis, kolky
46	ŠK pri ŠOG	atletika, mod. gymnastika, st. tenis, aerobik
47	ŠK Slávia SPU DFA	florbal
48	ŠK Triturus	orientačné behy, cyklistika
49	Tenisový klub	tenis
50	TJ AC Nitra	zápasenie
51	TJ Mier - JUDO klub Nitra	judo
52	TJ Slovan Chrenová	futbal
53	TJ stavbár	atletika
54	UDHK	hádzaná
55	VK Ekonóm	volejbal
56	VK Zobor	volejbal
57	Združenie rodičov a pri FC Nitra	futbal
58	ZŠK UKF Nitra	volejbal

Mesto Nitra poskytuje finančný príspevok v zmysle Smernice č. 2/2013 o poskytovaní finančných príspevkov z rozpočtu Mesta Nitra z položky Športové kluby partnerstvá. Príspevky sa poskytujú klubom, ktoré potrebujú podporiť v požiadavkách, o ktorých nevedeli počas výzvy na dotácie, respektíve sa dostali do zreteľa hodnej situácie, kedy je potrebné pomôcť zo strany Mesta Nitra. Dotácie sa v roku 2014 poskytli 25 subjektom v sume vo výške 20 685,- €.

V rámci rozpočtu mesta boli v roku 2014 vyčlenené finančné prostriedky vo výške 12 750,- € na organizáciu športových podujatí, ktoré organizuje mesto Nitra samostatne alebo v spolupráci s inými subjektmi. Do podujatí spadajú spomínané tradičné podujatia a podujatia, ktoré sú pod záštitou primátora. Medzi takéto podujatia môžeme zaradiť Vianočné futbalové turnaje, cyklistické preteky Karpatský kuriéri a mnohé iné.

Spomenuté financovanie môžeme považovať za priamu podporu športu v meste, nakoľko finančné prostriedky priamo smerujú k žiadateľom a tí môžu zdroje využiť v zmysle predložených rozpočtov v dotáciách. Na zreteľ treba brať pri financovaní športu aj nepriamu podporu športu, ktorá spočíva vo financovaní športovísk zo strany mesta v zastúpení Služby. Prostredníctvom Službytu sú preplácané energie na športoviskách ako Zimný štadión, futbalové štadióny v mestských častiach, mestská športová hala, tenisový areál, plaváreň a kúpalisko. Služby zabezpečuje aj opravy

a rekonštrukcie existujúcich športovísk, ktoré má v správe. Dané služby sú preplácané z rozpočtu mesta Nitra. Prostredníctvom takejto nepriamej podpory sú kluby oslobodené od platby energií na športoviskách, a teda finančné prostriedky vedia využiť na činnosť klubu.

Transfer na Služby z mesta Nitra predstavoval za obdobie od 1.4.2014 do 31.12.2014 sumu vo výške okolo 650 000,- € na energie, údržbu, opravy, platy zamestnancov a pod.

Zapojenie verejnosti a spolupráca

Mesto Nitra sa snaží komunikovať s občanmi v oblasti športu. Na podnety od občanov na vybudovanie športovísk, opravu existujúcich športovísk, či podporu jednotlivých športových podujatí sa snaží pružne reagovať.

V roku 2014 sa vybuďovali nové športoviská ako street workout park, vytvorili sa bežecké trate, dobudovali sa cyklotrasy, zrekonštruovala časť plavárne, pripojilo sa kúpalisko na wi-fi a mnohé iné. Mesto reaguje na nové trendy v športovaní, ktorými sú beh, cyklistika alebo street workout. Podujatia, ktoré nevzbudzovali záujem u obyvateľov, boli zrušené. Ako príklad môžeme uviesť Challenge day, ktorý sa organizoval dlhé roky, avšak skúsenosti z minulých rokov ukazovali, že ľudia už nemajú záujem o takéto podujatie. Dané podujatie pokračuje už iba na školách, kde deti súťažia medzi sebou v rámci školy. Po zrušení spomenutej akcie sa nahradila novou s názvom Nitracaching. Dané podujatie spája turistiku s využívaním GPS alebo mapy na hľadanie rôznych skrýš vytvorených na rôznych miestach v Nitre.

Mesto sa snaží vytvárať podujatia, ktoré sú zaujímavé hlavne pre mladšie generácie, a to hlavne pre žiakov základných a materských škôl. V tomto smere je úzka spolupráca so základnými a materskými školami v meste, ktoré sa pravidelne zúčastňujú športových akcií. Takýmto spôsobom sa snažíme zvyšovať povedomie o športe medzi mládežou. Školy sa zapájajú hlavne do podujatí vytvorených priamo pre nich. Sú však súčasťou aj akcií, ktoré sú namierené pre verejnosť. Školy sa prostredníctvom skupiny detí zapájajú do podujatí ako Večerný beh Nitrou alebo Nitracaching, vďaka iniciatíve učiteľov, ktoré ich do súťaží prihlasujú a následne s nimi aj súťaž absolvujú ako dozor.

Dôležitou súčasťou pri organizovaní podujatí je spolupráca s inými subjektmi. Za najdôležitejšiu spoluprácu môžeme označiť spoluprácu s UKF v Nitre. Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva nám pravidelne zabezpečujú zdravotnú hliadku na väčšine podujatiach. V spolupráci s univerzitou tiež organizujeme Večerný beh Nitrou, kde v rámci finančnej podpory je poskytnutá pomoc aj v oblasti dobrovoľníkov zo strany študentov Katedry telesnej výchovy a športu.

Ďalším podporovateľom je spoločnosť Garmin, ktorá nás podporuje pri organizácii Nitracaching-u, kedy nám poskytuje technickú podporu a tiež zľavy na nákup ich tovaru ako ceny do súťaže.

Tradičná spolupráca je medzi mestom a Nadáciou Tesco a Be cool agentúrou, ktorí organizujú Beh pre život ako charitatívnu akciu. Spolupráca zo strany mesta je hlavne so zabezpečením priestorov a technickej podpory.

Nitrianske mestské behy podporuje Coop Jednota Slovensko, ktorá poskytuje poukážky ako cenu pre bežcov.

Blízka spolupráca je s Nitrianskou organizáciou cestovného ruchu, ktorá pomáha finančne pri organizácii podujatí ako Týždeň mobility alebo Šarkaniáda. ARRIVA Nitra a.s. je iniciátorom akcie Týždeň mobility. Skĺbením blízkej spolupráce všetkých troch subjektov sa nám podarilo spolu v roku 2014 vytvoriť zaujímavé podujatie, ktoré malo veľký ohlas medzi občanmi.

Na základe výzvy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu sa v roku 2014 uskutočnil pilotný ročník súťaže „Do práce na bicykli“. Spolupráca s ministerstvom bola úspešná a projekt sa zopakoval aj počas Týždňa mobility.

Úzka spolupráca je aj s Nitrianskym centrom dobrovoľníctva, ktoré poskytuje svoje služby pri rôznych podujatiach z radov svojich členov.

V roku 2014 sa nadviazala spolupráca s Reiffeisen bank, ktorá podporila viaceré podujatia. Na večerný beh Nitrou zabezpečili štartovaciu bránu, vytvorili tombolu počas Nitrianskych mestských behov a Týždňa mobility.

Organizovanie športových podujatí si však nevieme predstaviť bez podpory športových klubov. Bez ich členskej základne, skúsenosti, technickej podpory by podujatia, ktoré organizujeme, nemali svoju kvalitu.

Mnoho medzinárodných, celoslovenských, regionálnych alebo mestských podujatí, ktoré sa organizujú v Nitre, sú zastrešené hlavne nitrianskymi klubmi. Občania mesta sa môžu daných podujatí zúčastniť pasívne alebo aktívne. Mesto v tomto prípade vystupuje ako podporovateľ prostredníctvom finančnej podpory cez dotácie alebo technickou podporou ako je poskytnutie športovej haly, zabezpečenie bezpečnosti prostredníctvom Mestskej polície, zabezpečenie priestranstiev, odblokovanie dopravy a zabezpečenie mnoho ďalších potrieb.

Úloha geopriestorových informácií v strategickom plánovaní mesta - lokálna infraštruktúra pre priestorové informácie (LIPI)

Strategické plánovanie spája množstvo administratívnych a profesných disciplín ako ekonomický rozvoj, ochrana životného prostredia, ľudské zdroje, manažment prírodných zdrojov, energetika, bývanie, doprava, zelená infraštruktúra atď. Pre väčšinu týchto aktivít sú geopriestorové dáta nevyhnutným nástrojom pre analýzy, plánovanie, rozhodovanie, zavádzanie do praxe, monitorovanie a povoľovanie. Trendy v geopriestorových informačných technológiach ako aj inovatívne metodiky vyvíjané v celom svete prinášajú nové výzvy pre mestá, ako samosprávy s nutnosťou byť finančne efektívnymi a sebestačnými, z čoho plynú možnosti pre efektívne strategické plánovanie a e-government na lokálnej úrovni.

Množstvo zdrojov geopriestorových informácií (GI) dostupných každému užívateľovi internetu na rôznej úrovni, sa dennodenne zvyšuje exponenciálnym trendom. Dôvodov je niekoľko:

- Transpozícia Európskej legislatívy (napr. smernica INSPIRE vstúpila do platnosti 14. marca 2007 s cieľom vytvoriť európsky legislatívny rámec potrebný na vybudovanie európskej infraštruktúry priestorových informácií pre podporu environmentálnych politík na úrovni spoločenstva postavená na národných infraštruktúrach členských štátov).
- Európske aktivity v oblasti tzv. otvorených dát (Open Data) vo verejnom sektore.
- Geopriestorové dáta zbierané "dobrovoľne" (tzv. voluntary geoinformation) a poskytované "voľne" v rámci každodenných aktivít bežných ľudí pomocou mobilných zariadení.
- Dostupnosť otvorených a voľne dostupných softvérových platforiem, ktoré umožňujú publikovať geopriestorové dáta jednoduchým spôsobom na web.

SmartCity je v súčasnej dobe moderný koncept pre urbanistické celky, ktorého cieľom je efektívne a systematicky podporovať rozvoj a prepojenie kvalitnej informačno komunikačnej, dopravnej, a v čoraz väčšej miere environmentálnej infraštruktúry, ale aj vzdelanosti, kultúry a podnikania s vysokou pridanou hodnotou. Definuje sa v rámci strategického plánu mesta a integruje investičné priority a projekty do vzájomne prepojených koncepčných celkov ako Smart Economy "konkurencieschopnosť", Smart People "sociálny a ľudský kapitál", Smart Governance "participácia pri rozhodovaní", Smart Mobility "transport a IKT", Smart Environment "prírodné zdroje", Smart Living "kvalita života".

Aktivity, ktoré sa realizujú v rámci týchto koncepčných celkov sú vykonávané v geopriestore, čo si vyžaduje nevyhnutnosť poskytnúť jednoduchý prístup k harmonizovaným geopriestorovým dátam integrovaným do platformy vytvorenej pre podporu jednotlivých činností. Na integráciu dát do parciálnych informačných systémov, je nutné vytvoriť Infraštruktúru pre Priestorové Informácie (IPI) na lokálnej úrovni, v rámci mesta. Základom IPI sú tzv. geopriestorové webové služby, ktoré poskytujú vyhľadávanie a zdieľanie dát spravovaných v rámci samosprávy medzi jej jednotlivými zložkami interoperabilným spôsobom.

V oblasti strategického plánovania mesta sú dôležitými zdrojmi GI napr. súčasné využitie územia a jeho trend v budúcom využití za určitú periódu (10 - 20 rokov). Analýzou a syntézou týchto zdrojov je

možné prognózovať rozvoj mesta z viacerých pohľadov, kompozíciou viacerých faktorov pre jednotlivé kategórie (napr. dopravné siete, komerčné služby, služby pre verejnosť atď). Ďalším neodmysliteľným potenciálom je vstup pre priestorové plánovanie, ktoré poskytuje podporu pri návrhoch a implementácii investičných a neinvestičných projektov v oblasti ekonomickej, sociálnej, environmentálnej, inštitucionálnej ale aj e-governmentu.

Inými príkladmi pre koncepčný celok Smart Living sú dáta ako mestské parky a zelené plochy, verejné (napr. kanalizácia, nakladanie s odpadom, dodávka energie a dodávka vody), administratívne a sociálne štátne služby (verejná správa, miesta civilnej ochrany, školy a nemocnice, atď.).

Analýza súčasného stavu vybraných ukazovateľov životného prostredia vo funkčnom území mesta Nitra

Analýza súčasného stavu vybraných ukazovateľov životného prostredia na území mesta Nitra sa zamerala najmä na hodnotenie súčasného stavu zelenej infraštruktúry s dôrazom na plochy verejnej zelene, oblasť vodného a odpadového hospodárstva a degradovaných častí mesta a jeho funkčnej oblasti.

Krajinná štruktúra funkčnej mestskej oblasti mesta Nitra je silne poznamenaná poľnohospodárskou produkciou s veľkým podielom ovocných sádov, vinogradov, chmeľníc a ornej pôdy. V správe mesta sa v súčasnosti nachádza 260 ha zelene, v rozpočte predstavuje starostlivosť o zelené plochy každoročne sumu cez 700 tis. EUR. Súčasťou zelene mesta sú plochy lokálneho významu, obvodové parky, mestské parky a parky centrálné aj parky regionálneho významu.

Tabuľka Krajinná štruktúra mesta Nitra /ha/

Rok	Lúky a pasienky	Záhrady	Ovocné sady, vinohrady a chmeľnice, orná pôda	Lesné plochy	Vodné plochy	Ostatné plochy	Zastavané plochy	Spolu
2010	112,2	626	3940,1	1011,1	13	408,9	855	6966,3
2004	126,5	543,9	4740,1	537,3	17	211,2	594,2	6770,2

Zdroj: vlastné spracovanie MsÚ Nitra

Zelená infraštruktúra na území mesta Nitra je chápaná vo viacerých aspektoch a súvislostiach. Primárne zeleň tvorí biotickú zložku prostredia a teda nástroj regulácie mikroklímy v prostredí (teplota, relatívna vzdušná vlhkosť, tienenie, zadržiavanie vody a pod.) Ďalším aspektom je priestorotvorná funkcia, kedy zeleň vďaka svojej estetickej a architektonickej hodnote zvyšuje kvalitu verejných priestranstiev, uličných parterov a taktiež vnútroblokových priestorov sídlisk, ako rozšírenia obytnej plochy pre obyvateľov. V danej súvislosti tvoria zelené plochy v meste významné zázemie pre každodenný odpočinok a rekreácia.

Tabuľka: Výmera zelene v roku 2012

Kraj	Verejná zeleň (ha)		z toho parková (ha)		Zeleň na obyvateľa (m ²)	
	Mestá a obce	z toho mestá	Mestá a obce	z toho mestá	Mestá a obce	z toho mestá
BA	1 103	906	293	208	18	18
TT	1 584	939	447	198	28	36
TN	1 383	1 017	357	218	23	31
NR	2 155	1 065	680	176	31	34
ZA	1 085	762	285	146	16	22
BB	1 559	984	314	126	24	28

PR	1 420	907	383	203	17	23
KE	1 636	1 007	467	183	21	23
Spolu	11 925	7587	3226	1458	22	26

Zdroj: ŠÚ SR

Vnútroblokové priestory sídlisk majú významný vplyv na vnímanie kvality života obyvateľov, nakoľko sa nachádzajú v bezprostrednom mieste bydliska obyvateľov a často krát tvoria hlavnú alternatívu využívania voľného času a rekreačných aktivít pre obyvateľov sídlisk. Nakoľko v rámci obytných súborov môžeme hovoriť o stabilnej, pevne definovanej urbanistickej štruktúre, často krát je možné súčasné vnútrobloky transformovať a regenerovať do cieľovej podoby. V rámci regeneračného procesu je potrebné okrem prvkov zelene riešiť i iné aspekty kvality vnútroblokov (konceptu statickej a dynamickej dopravy, mestský mobiliár, osvetlenie, prvky detských ihrísk a športovísk a pod.) V rámci prvkov zelene je vhodné primárne riešiť stromovú vegetáciu, ale i regeneráciu trávnatých plôch, výsadbu kvetinových záhonov a pod. Zároveň treba zväžiť, ak spracuje kvalitný projekt odborne spôsobilá osoba, minimalizujú sa mnohé problémy v budúcnosti, najmä tie, týkajúce sa udržateľnosti konceptu z pohľadu údržby.

Pri výbere projektových zámerov na realizáciu prvkov zelenej infraštruktúry v sídle a funkčnej oblasti bol aplikovaný integrovaný prístup k problematike, kedy neboli zelené plochy vybrané náhodne, ale prihliadalo sa na prepojenie vybraných priestorov v rámci iných prioritných osí RIUS. Vybrané plochy, či už v rámci bodových, plošných zámerov (Historický park a exteriér objektu bývalých kasární pod Zoborom – plánovaného kultúrneho centra, Lesoparku Borina ako plochy, cez ktorú prechádza významná prepájacia cyklokomunikácia, Brezový Háj v Nitre, ako zelená spojnica medzi nábrežím rieky, cyklokomunikáciami a plánovaným kultúrnym centrom, ďalšie významné plochy zelene vrátane mestských pohrebísk), resp. líniových prvkov v podobe obnovy a regenerácie existujúcich stromoradií (s aspektom úpravy druhového zloženia vysádzaných drevín v reakcii na adaptačné opatrenia voči zmene klímy), zakladaním tzv. „Greenways“, zelených koridorov popri plánovaných cyklokomunikáciách, výsadbou drevín na parkoviskách a pod. spájajú v sebe vždy niekoľko zámerov s cieľom komplexného, logického riešenia potrieb lokality.

V rámci projektových zámerov budovania prvkov zelenej infraštruktúry bude vo fáze projektovej prípravy taktiež nutné aplikovať nové prístupy napr. v oblasti manažmentu a hospodárenia s dažďovou vodou (zadržanie vody v lokalite, nie jej odvádzanie do kanalizácie), vyššiu prioritu priradiť výberu vhodného sortimentu druhov najmä stromov vo výsadbách (nároky na stanovište, nároky na zálievku, rezistenciu voči suchu, teplomilnosť a pod.), plánovaniu finančných prostriedkov na po realizačnú údržbu novovybudovaných prvkov zelenej infraštruktúry, optimalizáciu návrhov s cieľom efektu optimalizácie udržateľnosti investície.

Technická infraštruktúra mesta Nitra

Technická infraštruktúra mestskej funkčnej oblasti mesta Nitra je tvorená systémom verejného vodovodu, verejnou kanalizačnou sieťou a systémom odpadového hospodárstva.

Celková dĺžka vodovodnej siete mesta Nitra (bez miestnej časti Janíkovce, Lukov dvor, Párovské Háje) je 252 393 m; súčasný stav zásobovania pitnou vodou nedosahuje optimálny stav (súčasný stav zásobovania vodou 489,5 l/s; optimálny stav 691,0 l/s).

Kanalizačná sieť v súčasnosti zasahuje 90% územia, celková dĺžka jestvujúcej kanalizačnej siete je 168 400 m bez započítania dĺžky kanalizačných prípojok k roku 2008; situácia v rôznych mestských oblastiach je rozdielna.

Výkonnosť odpadového hospodárstva je možné hodnotiť napríklad prostredníctvom podielu vyseparovaného odpadu z celkového množstva TKO, ktorý v roku 2013 predstavoval 9,3%, v ďalšom období sa plánuje rast spracovania biologicky rozložiteľného odpadu v existujúcej kompostárni, v roku 2013 bola jej kapacita využitá na 38,8%.

Rolfesova baňa

Vážnym problémom, ktorý ohrozuje obyvateľov v meste Nitra, sa stáva rozpad skalného masívu Rolfesovej bane, potreba spevňovania svahov a protieróznych opatrení na tomto území. Rozpad skalného masívu a charakter puklín podmienený aj litológiou predurčuje jeho veľkú náchylnosť na ďalšiu eróziu. Jednotlivé úseky južnej lomovej steny možno označiť za silno až extrémne silno ohrozené eróziou, ktorej priebeh vedie k postupnému deštruovaniu strmých skalných stupňov, ich rozpadu prevažne na veľmi malé bloky charakteru ostrohranných štrkových úlomkov bez jemných zemín a vytvorení nespevnených suťových polí pri päte lomových stien, ktorých odhadovaný sypný uhol, ak nie sú náhodne mechanicky zaťažované, je cca 30°-40°. Pri ďalšom postupe erózie možno očakávať v takomto zálomovom uhle ešte ohrozenie 10-20 m pozemkov od terajšieho priebehu vrchnej hrany lomovej steny. Ako erózne procesy sa uplatňujú najmä prúdenie zrážkových vôd po povrchu steny a cez otvorené pukliny a vytláčanie puklinami odčlenených malých úlomkov za spoluúčasti tlaku prúdiacej vody (polohová a kinetická zložka tlaku). Najvýraznejším procesom pôsobiacim v erózii je rozrušovanie masívu zmrazovaním a rozmrazovaním. Mesto Nitra v snahe riešiť ohrozenie a rizikovosť územia Rolfesovej bane v zmysle projektovej dokumentácie sa bude uchádzať o podporu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia. Následná revitalizácia územia s cieľom prírodno – edukatívnej funkcie sa bude podporovať z IROP v rámci špecifického cieľa 4.3.2.

Súčasťou opatrení a investícií v oblasti kvality životného prostredia, ktoré ovplyvňujú sídelnú štruktúru, budú opatrenia pre život obyvateľov sídlisk s ekologickými princípmi tvorby a ochrany zelene. Súbežne s podporou IROP je príležitosť riešenia na zlepšenie mestského prostredia, revitalizácie miest, sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách v OP Kvalita životného prostredia (PO1, IP 3, IP4).

Stratégia UMR bude riešiť opatrenia na zlepšenie mestského prostredia prostredníctvom zámerov posilnenia zelenej infraštruktúry a opatrenia na vodné hospodárstvo v oprávnenom území stratégie UMR. Príspevok k podpore udržateľného mestského rozvoja je relevantný aj v rámci OP Kvalita životného prostredia (PO1, IP 3, IP 4).

Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Potreba určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja je daná nevyhnutnosťou zabezpečenia čo najvyššej adresnosti programového dokumentu. Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza zo SWOT analýzy, spresňuje smerovanie podpory na odstránenie alebo zmierenie koherentne usporiadaných disparít s využitím faktorov rozvoja.

HOSPODÁRSKY ROZVOJ A ZÁKLADNÁ A INFRAŠTRUKTÚRA

Najvýznamnejšie faktory rozvoja:

- diverzifikovaná hospodárska základňa podporená vstupom investorov
- vytvorené vhodné územno-technické, environmentálne a iné priestorové podmienky pre realizáciu nových investícií
- Nitra vnímaná ako mesto podujatí
- existujúca sieť vedeckých a výskumných inštitúcií, najmä v oblasti poľnohospodárstva, biotechnológií, ekológie, genetického inžinierstva a pod.
- posilnenie dopravného spojenia (nová rýchlostná komunikácia)
- ochrana a prezentácia významných archeologických nálezov (projekt Martinský vrch)

Najvýznamnejšie disparity:

- absencia komplexného informačného systému mesta (digitalizácia)
- nedostatočná spolupráca samosprávy a podnikateľského sektora na báze medzisektorových partnerstiev (ziskový, neziskový sektor)
- absentujúce letisko
- absentujúce priestory pre organizáciu kongresov
- nedostatočná ochrana a prezentácia kultúrneho dedičstva,
- nedostatočné finančné krytie aktivít v oblasti kultúry,
- nedostatočný marketing a propagácia kultúrnej ponuky a prezentácie kultúrneho dedičstva, nevyužívanie kultúrnej ponuky pre rozvoj cestovného ruchu a nízka úroveň služieb

SOCIÁLNY ROZVOJ A KVALITA ŽIVOTA

Najvýznamnejšie faktory rozvoja:

- vysoká miera stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov a stály záujem o vzdelanie
- dobrá dostupnosť všetkých druhov vzdelávacích zariadení vrátane existujúcej siete vzdelávacích inštitúcií neformálneho vzdelávania
- rast zamestnanosti umožnený hospodárskym rastom a prílivom PZI
- nárast podpory výskumu, vývoja a celoživotného vzdelávania

- pokračovať v debarierizácii (sociálnej, psychickej, fyzickej) znevýhodnených skupín obyvateľstva
- vybudovať sieť ubytovacích zariadení s resocializačným charakterom
- podpora prevencie skupiny ľudí ohrozených sociálnou exklúziou podpora integrácie ohrozených skupín
- udržanie a posilnenie sociálnej kohézie
- podpora dobrovoľníctva v sociálnej oblasti
- dobudovanie nízkoprahových a komunitných centier
- vytvoriť efektívne partnerstvo mesta s neziskovými organizáciami v oblasti sociálnych služieb
- terénna a sociálna práca s ohrozenými skupinami
- podpora rozvinutia aktivít „Zdravého mesta Nitra“
- skvalitnenie zdravotníckych najmä ambulantných služieb mesta
- prepojenie zdravotnej starostlivosti, sociálnej a bytovej politiky

Najvýznamnejšie disparity:

- slabá prepojenosť škôl s trhom práce
- nedostatočný počet občanov zapojených do celoživotného vzdelávania
- nízky podiel výdavkov na výskum a vývoj
- nedostatočné finančné pokrytie sociálnych služieb
- rozpor medzi nárastom obyvateľstva poprodukčného veku a disponibilnými zdrojmi na pokrytie ich potrieb
- nedostatočné priestorové podmienky (počet zariadení, resp. nevyhovujúci stav existujúcich) pre realizáciu športových aktivít
- absencia viacúčelovej športovej haly
- nedostatočné finančné krytie aktivít v oblasti športu
- rozširovanie a modernizácia siete športovísk a regeneračných a rekreačných zariadení

Celkové zhrnutie

Nitra je mestom mimoriadneho historického významu v stredoeurópskom regióne, je **správnym centrom** Nitrianskeho kraja, a je súčasne mestom mladých a to vďaka širokej sieti školských a vzdelávacích inštitúcií. Nitru tvorí **13 mestských častí**.

Mesto Nitra je rozvojovým pólom Nitrianskeho kraja. Ekonomickou prioritou sa stal **elektronický priemysel** (vybudovanie priemyselného parku) a rozvoj cestnej infraštruktúry (**výstavba rýchlostnej komunikácie** – úseky R1).

Nitra sa nachádza v rámci kraja, ktorý má dlhodobo najvyšší podiel poľnohospodárskej pôdy v kraji na celkovej poľnohospodárskej pôde. Nitriansky kraj má spomedzi všetkých krajov najväčší relatívny podiel na tržbách za predaj poľnohospodárskych výrobkov. Mesto Nitra je aj medzinárodným výstavným centrom a to vďaka dlhoročnej tradícii výstav a veľtrhov organizovaných štátnym podnikom **Agrokomplex Výstavníctvo Nitra**. Cestovný ruch môže ťažiť z bohatej histórie, ten však zaznamenáva len mierny rozvoj, o čom svedčia nízke počty prenocovaní v meste Nitra.

Nitra je počtom obyvateľov dlhodobo piatym najväčším mestom na Slovensku. Za posledných 10 rokov však stratilo mesto Nitra migráciou viac ako 3 000 obyvateľov. **Najsilnejšie zastúpenie vekových skupín od roku 1999 zaznamenáva veková skupina obyvateľov od 15 do 59 rokov**. Nitra podobne ako vývoj v Slovenskej republike zaznamenáva tiež uzatváranie sobášov u mužov vo veku nad 30 rokov a u žien mladších ako 31 rokov.

Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v okrese Nitra je podobný vývoju počtu uchádzačov o zamestnanie v meste Nitra. V meste Nitra v období piatich rokov 2007-2011 vzrástol počet uchádzačov o zamestnanie viac ako dvojnásobne, v roku 2015 počet uchádzačov o zamestnanie výrazne klesol pod priemer SR.

Hodnotiace tabuľky pre výber projektov

Všetky projekty realizované v rámci IÚS MFO mesta Nitry musia zároveň spĺňať všetky kritériá v súlade s kritériami výberu projektov IROP, hodnotiace tabuľky budú dopracované v rámci prípravy Akčného plánu.

Dopravná infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov**
A	Dopravno-hospodársky význam	Spojenie s cestami vyššieho dopravného významu D, RC, I. triedy, plnenie funkcie privádzača na D, RC, intenzita dopravy presahujúca priemernú intenzitu v danej triede, situovanie cesty v území bez nadradenej cestnej siete a pod.	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Cesta zabezpečuje dennú mobilitu osôb a dostupnosť sociálnych a ekonomických potrieb (zamestnanie, vzdelávanie, zdravotnícke služby, kultúra, rekreácia, význam z pohľadu verejnej osobnej dopravy(napr. napojenie na terminály integrovanej dopravy, stanice VOD, a pod.)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Prepojenia významných stredísk cestovného ruchu	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Dopravné prepojenie priemyselných zón a prekladísk intermodálnej prepravy	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Cesta prepája centrá osídlenia zadefinované v KURS 2011 (v zásade sa jedná o mestá, ktoré majú z hľadiska hospodárskeho rastu regiónov najväčší rozvojový potenciál)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Dopravná prevádzka	Prekročenie hodnoty priemernej intenzity	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav cesty (pozdĺžne a priečne nerovnosti, vyjazdené koľaje, únosnosť vozovky a pod.)	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1

		Stav mostných objektov (nosnosť, zatekanie, stav mostovky a pod.)	bezchybný až zlý	0
			veľmi zlý/havarijný	1
D	Bezpečnosť*	Dopravná nehodovosť v danom úseku v rámci okresu (porovnanie hustoty dopravných nehôd na príslušnej ceste v okrese s priemernou hustotou v kraji)*	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP, PHSR ***	Napojenie znevýhodneného územia (mestského alebo vidieckeho)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejným službám a zlepšenie mobility pracovnej sily	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Posilnenie významnej vnútroregionálnej /mestskej rozvojovej osi	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Rozvoj cezhraničných väzieb, podpora makro regionálnych stratégií	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

*aplikuje sa na cesty II. triedy

** pre všetky cesty III. triedy sa súčet bodového hodnotenia prepočíta koeficientom 9/8 a komplexným indexom stavu cestnej infraštruktúry

*** doplnenie vlastných kritérií, vhodné je vychádzať z Formuláru č. A 12 Matica vzájomných väzieb SWOT analýzy.

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný vplyv na vlastnosti cestnej siete	nízka	<0;5)*
	projekt je prioritný pre formovanie vlastností cestnej siete	stredná	<5;9*)
	projekt je pripravený a má výrazný vplyv na formovanie vlastností cestnej siete vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>*

Zdroj: vlastné spracovanie

Sociálna infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov**
A	Kvalita poskytovaných sociálnych služieb	Projekt umožňuje zlepšenie zamestnanosti žien v obci/regióne	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt vychádza z analýzy potrieb obyvateľstva	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt zlepšuje kvalitu poskytovaných služieb	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Príloha č.3 – Hodnotiace tabuľky pre výber projektov PHSR mesta Nitry 2015-2023

		Projekt umožňuje poskytovanie služieb komunitným spôsobom	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Spoločný projekt viacerých obcí, subjektov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Demografia	Projekt zlepšuje dostupnosť pre miestne obyvateľstvo a výrazným spôsobom zlepšuje kvalitu života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav siete/budovy nie je vyhovujúci	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Zvýšenie energetickej hospodárnosti budovy/budov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
D	Zlepšenie dostupnosti	Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre špecifickú skupinu obyvateľstva /rómska komunita, deti so špeciálnymi potrebami a pod./	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP/PHSR***	Projekt nadväzuje na významnú existujúcu alebo plánovanú inú investíciu	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejnej infraštruktúre	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt prispieva k miestnemu rozvoju – podpora zamestnanosti	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt umožňuje poskytovanie iných (sociálnych, zdravotníckych) služieb	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Vzdelávacia infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov**
A	Kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu	Zlepšenie dostupnosti vzdelávacích služieb	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt reaguje na nové/identifikované potreby obyvateľov mesta	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt je vyvolanou investíciou/súčasťou integrovaného projektu	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt má významný dopad na zlepšenie kvality výučby	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Spoločný projekt viacerých obcí, subjektov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Demografia	Projekt zlepšuje dostupnosť pre miestne obyvateľstvo a výrazným spôsobom zlepšuje kvalitu života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav siete /budov nie je vyhovujúci	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Nespĺňa	0

Príloha č.3 – Hodnotiace tabuľky pre výber projektov PHSR mesta Nitry 2015-2023

			Spĺňa	1
D	Zlepšenie dostupnosti	Zlepšenie dostupnosti školského zariadenia pre špecifickú skupinu obyvateľstva /rómska komunita, deti so špeciálnymi potrebami a pod./	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP/PHSR***	Projekt nadväzuje na významnú existujúcu alebo plánovanú PZI (inú investíciu)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejnej infraštruktúre	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt prispieva k miestnemu rozvoju – podpora mladých rodín	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
			Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry	nízka	<0;5)*
	projekt je prioritný pre zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry	stredná	<5;9*)
	projekt je pripravený a má výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>*

Environmentálna infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov**
A	Ekologický - hospodársky význam	Odstránenie systémových porúch	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, inými strategickými dokumentmi	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre obce do 2 000 obyvateľov s výnimkou obcí začlenených do aglomerácií nad 2 000 EO v zmysle Národného programu pre vykonávanie smernice 91/271/EHS.	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Príloha č.3 – Hodnotiace tabuľky pre výber projektov PHSR mesta Nitry 2015-2023

		Vhodné využitie krajinno-ekologických prvkov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Spoločný projekt viacerých obcí	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Ekonomické	Zvýši sa efektívnosť poskytovania služieb obyvateľstvu, ostatným subjektom/plánované významné investície	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav existujúcej infraštruktúry, zariadení	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Stav jednotlivých stavieb	bezchybný až zlý	0
			veľmi zlý/havarijný	1
D	Funkčnosť, špecifické požiadavky	Rekonštruované siete musia spĺňať nasledovné funkčné požiadavky uvedené v podpornom programe	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP, PHSR ***	Napojenie znevýhodneného územia (mestského alebo vidieckeho) na environmentálnu infraštruktúru	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k environmentálnym službám a zlepšenie kvality ich života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Podpora využívania lokálnych zdrojov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Rozvoj cezhraničných väzieb, podpora makro regionálnych stratégií	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný vplyv na ŽP	nízka	<0;5)*
	projekt je prioritný pre zlepšenie ŽP	stredná	<5;9*)
	projekt je pripravený a má výrazný vplyv na ŽP aj v rámci realizácie IÚS MFO mesta Nitry	vysoká	<9;13>*

Zdroj: vlastné spracovanie

Členovia pracovných skupín pre jednotlivé oblasti pre prípravu „Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitry 2015 - 2023“

RIADIACI TÍM

JUDr. Igor Kršiak

Ing. Katarína Mochnaľ Koncošová, PhD.

Mgr. Vladimír Ballay

Externý konzultant

PhDr. Andrea Hagovská

Ekonomická oblasť

doc. Ing. Jozef Dvonč, CSc.

Ing. Martin Nemky

Dpt. Ivan Gavalovič

Mgr. Ján Greššo

Ing. Karol Jurica

Ing. Pavol Peťovský

Ing. Ivan Daniš

Ing. František Hozlár

Ing. Mária Jančovičová

Ing. Margaréta Némová

doc. Ing. Ľubomír Gurčík, CSc.

doc. Ing. Mária Fáziková, CSc.

Ing. Miroslav Gut

Sociálna oblasť

Ing. Zuzana Jančovičová, PhD.

Mgr. Renáta Kolenčíková

Mgr. Erik Duchoň

JUDr. Gabriela Činčurová

Ing. Emília Tóthová

doc. PhDr. Rastislav Rosinský, PhD.

Školstvo

PaedDr. Mária Orságová

PhDr. Ľubica Valentýniiová

Mgr. Aneta Galová

Cestovný ruch

Mgr. Alena Pivarčiová

Mgr. Marta Hároníková

PhDr. Zuzana Palenčíková, PhD.

Kultúra

Mgr. Dagmar Bojdová

Mgr. Daniela Gundová

Ing. Jaroslav Dóczy, PhD.

PHDr. Ján Vančo , PhD.

doc. Ing. Jozef Trandžík, PhD.

Životné prostredie

Ing. Martin Nemky

doc. Ing. Anton Kretter, PhD.

Prof. Ing. Ján Gaduš, PhD.

Ing. arch. Eva Ligačová

Ing. Pavol Jakubčín

Ing. Vladimír Borík, PhD.

doc. Ing. Klaudia Halászová, PhD.

Ing. Alena Vilinová

Ing. Ľudmila Šterdasová

Anna Dírešová

Ing. Štefan Lančarič, PhD.

Ing. Vlastimil Musil

RNDr. Alexandra Končalová, PhD.

Ing. arch. Juraj Císar

Ing. arch. Jozef Hrozenský, PhD.

Ing. Karol Jurica